

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Boj proti suchu – komparace agendy MŽP
a ministerstva zemědělství**

Bc. Kateřina Boučková

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Politologie

Diplomová práce

**Boj proti suchu – komparace agendy MŽP
a ministerstva zemědělství**

Bc. Kateřina Boučková

Vedoucí práce:

PhDr. Ondřej Stulík, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Vlastnoruční podpis

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala PhDr. Ondřeji Stulíkovi, Ph.D. za vedení diplomové práce, za cenné odborné rady, připomínky, metodické vedení práce a také za jeho trpělivost a čas.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	SUCHO JAKO PROBLEMATICKÝ JEV – CHARAKTERISTIKA SUCHA.....	7
2.1	Typy sucha	8
2.2	Dopady sucha.....	11
2.3	Sucho v České republice – popis současné situace	12
2.4	Teorie sekuritizace a sucho.....	18
3	ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKA ČR.....	21
3.1	Environmentální politika jako rámec běžné politiky	21
3.2	Důležití aktéři v environmentální politice ČR.....	25
3.2.1	Státní aktéři	26
3.2.2	Nestátní aktéři	29
3.3	SVOL ČR – představení organizace.....	30
4	ANALÝZA MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ.....	32
4.1	Analýza veřejně-politických dokumentů MŽP a MZe v rámci boje proti suchu	36
4.1.1	Legislativní veřejně-politické dokumenty	37
4.1.2	Strategické a advokační veřejně-politické dokumenty MŽP	40
4.1.3	Strategické a advokační veřejně-politické dokumenty MZe	44
4.2	Mezirezortní spolupráce MŽP a MZe v problematice sucha .	50
5	SEKURITIZACE HROZBY SUCHA – ANALÝZA SVOL..	56
5.1	Analýza aktéra SVOL ČR v duchu sekuritizace	58
6	VÝSLEDKY ANALÝZ A ZODPOVĚZENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK.....	66
7	ZÁVĚR.....	70

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ.....	73
RESUMÉ	89
PŘÍLOHY	91

SEZNAM ZKRATEK

ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav

ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí

ČR – Česká republika

EMAS – Systém ekologického řízení

EU – Evropská unie

EVVO – Systém environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

FAO – Organizace pro výživu a zemědělství

FSC – *Forest Stewardship Council* (Rada pro správu lesů)

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

IPCC – Mezinárodní panel pro změnu klimatu

IUCN – Světová unie pro ochranu zdraví

MZe – Ministerstvo zemědělství ČR

MŽP – Ministerstvo životního prostředí ČR

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

OLH – Systém odborného lesního hospodáře

OPŽP – Operační program Životní prostředí

OSN – Organizace spojených národů

PSP ČR – Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

SVOL ČR – Sdružení vlastníků obecních lesů a soukromých lesů v České republice

SPŽP – Státní politika životního prostředí

UNEP – Program spojených národů

UNESCO – Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu

UNIDO – Organizace spojených národů pro průmyslový rozvoj

VÚV TGM – Výzkumný ústav vodohospodářský Tomáše Garrigue Masaryka

WHO – Světová zdravotnická organizace

WMO – Světová meteorologická organizace

WRI – Světový ústav zdrojů

1 ÚVOD

Tématem této diplomové práce je boj proti suchu, kdy se budu zaměřovat na komparaci Ministerstva životního prostředí ČR a Ministerstva zemědělství ČR. Provedu analýzu zmíněných dvou ministerstev, kdy důležitou část práce bude tvořit výzkum legislativních, strategických a advokačních veřejně-politických dokumentů, kde se zaměřím na prevenci problému sucha. Cílem mé práce bude určit limity spolupráce ministerstev při zavádění prevence proti suchu a potvrdit nebo vyvrátit, že aktér SVOL (Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR) ovlivňuje diskurz spojený s problematikou sucha, čímž může komplikovat spolupráci zkoumaných ministerstev při vytváření opatření vůči suchu. Aktéra SVOL budu analyzovat pohledem sekuritizační teorie a využiji data dle povahy aktéra. Představím využití logiky sociální konstrukce reality, kdy je bezpředmětné, zda sucho je reálnou hrozbou či nikoliv. Podstatné ale je, že sucho je prezentováno jako problém s přesahem do bezpečnostní agendy. Konstrukce dané problematiky se následně odráží v reálné debatě a spolupráci politických představitelů ČR.

Budu sledovat boj proti suchu jak z pohledu ministerstev, tak i SVOL. Soustředím se na preventivní politiky ministerstev a na aktivity SVOL vedoucí k minimalizaci dopadů sucha od roku 2015 – 2020. Toto období bylo zvoleno z důvodu, že v roce 2015 byla zaznamenána největší krize v oblasti nedostatku vody. Podle údajů Českého meteorologického ústavu je rok 2015 považován za nejsušší. Od tohoto roku se podstatně zvyšuje srážkový deficit v České republice (Český hydrometeorologický ústav nedatováno). Popíši snahy Ministerstev životního prostředí a Ministerstva zemědělství v rámci tématu boje proti suchu v horizontu pěti let. Zároveň v této diplomové práci budu využívat i koncept sekuritizace, kdy zjišťuji, zda SVOL nemá vliv na diskurz související se suchem, který by lépe vyhovoval SVOL v souvislosti s prosazením vlastních požadavků v dané problematice. Zkoumané sdružení SVOL je velmi aktivní v boji proti suchu. Snaží se přispět svou činností k tvorbě lesnické politiky a legislativy, podávat veřejnosti informace o problematice sucha a lesnictví, ale především jde této

organizaci o obhájení společných zájmů vlastníků nestátních lesů (SVOL ČR nedatováno).

Protože je sucho problém, tak bylo zařazeno do krizových vizí ministerstev, a to mi umožňuje uvažovat o problematice sucha jako o hrozbě, a tedy možném sekuritizovaném tématu (Zákon č. 240/2000 Sb.). Jelikož do daného tématu zasahují obě ministerstva, tak zde vzniká prostor pro vzájemné rozpory a i možné limity spolupráce při tvoření prevence sucha. Pomocí prvotní rešerše jsem tedy specifikovala problém obou ministerstev s přesahem do tématu sucha, kdy předpokládám určité limity spolupráce ministerstva životního prostředí a ministerstva zemědělství, což zároveň může ovlivňovat i tvorbu a fungování strategií v rámci boje proti suchu a tak vzniká manipulativní prostor pro aktéry, kteří této situace mohou využít. Pomocí rešerše specifických dokumentů podle povahy zkoumaných institucí, jsem identifikovala možného aktéra SVOL, který by mohl mít určitý vliv na případnou sekuritizaci hrozby sucha na české politické scéně. SVOL požaduje více financí k boji proti kůrovci, větší autonomii při mysliveckých honitbách a změnu stávajícího systému hospodaření s lesem, proto do vzniklého prostoru chce zasahovat. Pokud se mu téma sucho povede sekuritizovat, může dosáhnout větší výše finančních prostředků od státu a zároveň ochránit svůj majetek, což by dokazovalo, že teorie sekuritizace se může týkat i tak marginálního oboru jako je politika v rámci lesního hospodářství.

Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství má každé svoje priority, čímž může docházet k nesouladu, a to může limitovat prosazování prevence. Nejvyšší kontrolní úřad, kritizuje mezirezortní spolupráci obou ministerstev. NKÚ provedl kontrolu, jejímž cílem bylo prověřit MZe a MŽP, se zaměřením se na realizaci opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody. Úřad dospěl k závěru, že ministerstva nezvládají správně nadefinovat dotační programy. Zároveň NKÚ tvrdí, že vydané strategie neměly žádné prokazatelné dopady a naopak vzrostly škody způsobené suchem (NKÚ 2019: 1–2). To dokazuje, že zástupci obou ministerstev se nemohou dohodnout

na podstatných tématech řešených v souvislosti se suchem díky jejich odlišným prioritám. A tak může vzniknout prostor, kam může zasahovat¹ i SVOL.

Ministerstvo životního prostředí i Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s dalšími orgány či organizacemi vytváří koncepce/programy/projekty a přichází s opatřeními v rámci prevence sucha, které budu vyhledávat ve zmíněných legislativních, strategických a advokačních veřejně-politických dokumentech pomocí obsahové analýzy. Na základě prvotní rešerše zdrojů jsem si k analýze zvolila subsektor lesního hospodářství, který je typický prolínáním zájmů Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství. Subsektor lesní hospodářství zahrnuje také prevenci před suchem, která by měla být v této specifické oblasti harmonizována, i když obě zmíněná ministerstva mají ze své podstaty v oblasti lesnictví jiné zájmy. Pomocí komparace dokumentů budu zjišťovat intervenci aktéra (v rámci i mimo ministerstva), který může mít vliv na případnou sekuritizaci hrozby sucha v rámci české politiky. Při prověřování SVOL využiji metodu kvalitativní obsahové analýzy, kdy se zaměřím na reflexi tématu sucha ve vybraných dokumentech.

SVOL je sdružení vlastníků soukromých lesů, tato organizace je dobrovolná a působí celorepublikově. Sdružuje vlastníky a správce nestátních lesních majetků. SVOL je organizace, které se sucho dotýká a chce ho řešit stejně jako ministerstva, ale jiným způsobem. Smyslem organizace je dbát na zájmy vlastníků lesů v kontextu ochranu přírody, kdy SVOL usiluje o ochranu vlastnických práv a nakládání se soukromým majetkem svých členů. K roku 2019 bylo registrováno 679 přímých členů, ti čítají 20 % výměry lesů v České republice (SVOL ČR nedatováno). Nejedná se tedy o marginálního aktéra. SVOL svou působností zasahuje do hospodaření lesů v ČR, které vláda dle sdružení neřídí správně. Vystupují s heslem: „Kůrovec žere lesy, ale vláda nemaká“, diletantství a populistické nástroje politických aktérů v boji proti suchu nestačí (SVOL ČR 2018a). Cílem je přimět vládu k vytvoření a přijetí takových opatření, která by

¹ SVOL může přebíhat k MZe, které v tu danou chvíli může lépe vyslyšet jeho zájmy.

odpovídala době kalamitní. Kalamitní doba je období, kdy je škůdce přemnožen, a kvůli tomu se objevují velké hospodářské škody. Také dochází k ohrožení funkce lesa a samotné existence lesních porostů (Vyhláška č. 236/2000 Sb.; SVOL ČR 2019a). SVOL apeluje směrem k veřejnosti na možné zneužívání kůrovcové hrozby mocenskými a kompetenčními spory ministerstev, především MŽP. SVOL se snaží komunikovat s politiky a vyjednat si vhodná opatření v rámci novely zákona o lesnictví (SVOL ČR 2018b; SVOL ČR nedatováno).

Jak již bylo zmíněno, lesnické sdružení kritizuje vládu, ale zároveň se této organizaci na základě komunikace s politickými reprezentanty podařilo získat v rámci kompenzací 4 mld. Kč pro nestátní lesy, to je o miliardu více, než bylo dáno na lesy státní. SVOL vede vyjednávání o finanční pomoc. K roku 2019 MZe spustilo finanční příspěvky cílené na nestátní vlastníky. První finanční odhad SVOL na odškodnění nestátních vlastníků byl 5,2 mld., následně 5,3 mld. a pro rok 2020 požadují po MZe 10 mld. (SVOL ČR 2020a). SVOL zdůrazňuje, že je podstatné, aby byrokratická rutina ministerstev fungovala, protože jejich reálné kroky mohou zmírnit hrozbu sucha. S ohledem na uvedené budu zjišťovat intervenci SVOL (v duchu sekuritizace) do MZe a MŽP. Pokusím se odhalit možné tendence, zda MZe zohledňuje aktivitu SVOL, a to může být v rozporu se zájmy MŽP. Dle předložených tvrzení lze uchopit agendu SVOL sekuritizačně. Pomocí teorie sekuritizace, se kterou pracuje například Barry Buzan (2005) mohu poukázat na principy, kdy mám podezření, že představitelé SVOL se pokoušejí zlepšit svoje postavení. Pokusím se aplikovat tuto kritickou sekuritizační perspektivu na oblast lesního hospodářství, čemuž se zatím nikdo nevěnoval. Předpokládám, že politizace a možná sekuritizace hrozby sucha v ČR, se odrazí v konkrétních přijatých dokumentech a strategiích politických institucí.

Obsah práce bude směřován na zodpovězení předpokladu a výzkumných otázek, které zní: Je v České republice hrozba sucha sekuritizována? Ve vztahu k čemu je sekuritizační proces prosazován nejvíce? Jakým způsobem je sekuritizace hrozby sucha institucionalizována? A jak se vyznačuje samotná hrozba sucha, jaké rysy hrozby ovlivňují sekuritizaci? (Martinovský 2009). Tyto otázky

jsou převzaté z již existujících článků, věnující se sekuritizaci, avšak já je budu aplikovat na data z oblasti lesnictví, a tím budu využívat teorii sekuritizace v podmínkách, do kterých ji ještě nikdo nepřenesl.

Diplomová práce je strukturována do sedmi kapitol. První kapitola je úvodem diplomové práce. Druhá kapitola se věnuje suchu, které je chápáno jako problémový jev. Představím zde všeobecnou charakteristiku a dělení sucha. Představuji zde i základní informace, týkající se konceptu sekuritizace. Následná část práce pojednává o environmentální politice České republiky a jejích tradičních nástrojích. Tato politika si klade za úkol chránit životní prostředí, představuje tedy souhrnnou úpravu jednotlivých úrovní, kdy musí docházet k harmonizaci a uspořádání při tvorbě politik (MŽP nedatováno a). Environmentální nástroje mají za cíl udržet a zlepšit kvalitu životního prostředí jako celku, čehož lze dosáhnout celospolečenským osvětovým a motivačním působením, které vedou k uplatňování principů udržitelného rozvoje a zároveň tyto nástroje patří do obvyklého počínání ministerstev v boji se suchem (MŽP nedatováno b). Čtvrtá kapitola je věnována analýze Ministerstva životního prostředí ČR a Ministerstva zemědělství ČR. Poukazuji na jednotlivé postupy a metody sběru a analýzy dat. Také uvádím, jakým způsobem operacionalizuju pojmy. Tato kapitola představuje podstatnou výzkumnou část, kdy analyzuji význam tématu sucha dle klíčových dokumentů. Další kapitola je věnována analýze aktéra pohledem teorie sekuritizace. V poslední části poukazuji na výsledky mé práce.

Za hlavní zdroje dat považuji veřejně-politické dokumenty: advokační, legislativní, strategické a tiskové zprávy SVOL. Soustředím se na celostátní strategie ministerstev věnující se problematice sucha, a jednotlivé odchylky dohledám v akčních plánech. Literatury pojednávající o sekuritizaci je velmi mnoho, za nejvhodnější pro diplomovou práci považuji knihu *Bezpečnost – Nový rámec pro analýzu* od trojice autorů Barry Buzan, Ole Waever a Jaap de Wilde, kterou budu v této práci využívat. Dále využiji článek, který hovoří o sekuritizaci a vodním hospodářství v České republice od Petra Martinovského (2009). V dostupné literatuře není text, který poukazuje na problematiku, kterou zkoumám.

Přispěji tak novým pohledem a uchopením teorie sekuritizace. Zmapuji, jaký je připisován význam suchu zkoumanými aktéry, a zjistím, jak je sucho rámováno.

2 SUCHO JAKO PROBLEMATICKÝ JEV – CHARAKTERISTIKA SUCHA

Sucho je přírodní a nahodilý jev způsobený nedostatkem srážek, čímž následně dochází k poklesu množství vody v různých fázích hydrologického cyklu. Sucho a nedostatek vody způsobují značné problémy v hospodářství, úbytek mokřadů, dále ohrožují biologickou rozmanitost a jakost vody. Také mají vliv na erozi, degradaci a dezertifikaci půdy (MZe 2017: 3). Česká republika se nachází v oblasti mírného klimatického pásu, kde by měl být srážkový režim vyrovnaný. Sucho a nedostatek vody by se tedy neměly příliš projevovat na našem území. Z historického i novodobého pozorování byly získány důkazy, že i v ČR se objevují epizody sucha, které způsobují výrazné škody. Od počátku 90. let 20. století se hovoří o dlouhodobém problému sucha (MZe 2017: 3). Především události z roku 2015 podnítily aktivity vedoucí k přípravě systému prevence, jelikož nastala velká vlna veder. Rozpoutala se debata na téma přizpůsobení se klimatickým změnám. Dá se totiž předpokládat, že klimatické dopady, mezi které patří sucho i nedostatek vody, se v České republice budou zhoršovat (Schwartzkopff – Schulz – Goritz 2020: 12). Snaha zmírnit změnu klimatu vyústila k vytvoření několika dokumentů, které vláda využívá k boji proti suchu a nedostatku vody. Tlak české společnosti, měnící se klima a mezinárodní debaty přiměly českou vládu uchopit sucho jako nebezpečný jev (MŽP 2015a: 4).

Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství bylo pověřeno vládou vytvářením preventivních opatření v boji proti suchu. Zmíněná ministerstva mají v řešení sucha spolu s vládou hlavní roli. Preventivní politiky související s problematikou sucha a nedostatku vody se neustále vyvíjejí a obměňují. Roku 2017 byla sepsána *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky*², která je v současnosti v rámci boje proti suchu důležitější (MZe 2017: 3–4). Koncepce byla sepsána kvůli existenci několika epizod sucha v předchozích letech (Český hydrometeorologický ústav nedatováno). Výskyt sucha je podmíněn

² *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky* dostupná zde: ([https://www.mzpcz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/\\$FILE/koncepce_sucho_material.pdf](https://www.mzpcz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/$FILE/koncepce_sucho_material.pdf)).

klimatickou změnou a dle dat se průměrná roční teplota na zemi, tedy i v ČR zvyšuje. Nejvíce se otepluje v měsíci leden, červenec a srpen. Teplota na území České republiky narůstá dvojnásobně rychle v porovnání s růstem světové průměrné teplotní anomálie. Oteplování je obecně způsobeno aktivitou lidí (Faktaoklimatu.cz 2020). Otázky okolo klimatických změn se v poslední době stávají zásadnějšími než dříve. Faktem je, že pokud se nezmírní odlesňování a nebudou klesat emise skleníkových plynů, tak se vývoj a výskyt sucha bude zhoršovat. Existuje několik metod jak odhadovat epizody sucha, v klimatologii se používá vztah teploty vzduchu a srážek, nebo různé indexy (např. Landův dešťový faktor a Minářova vláhová jistota) (Rožnovský – Střeštík 2019: 248).

Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství pracují s definicí sucha jako deficitem srážek v porovnání se statistickým normálem. To znamená, že spadlé srážky nestačí pokrýt poptávku lidské činnosti po delší časové období. Proto je sucho jev ohrožující českou společnost. Výše zmíněná definice je dále používána pro rozdělení sucha do několika typů. Pomocí dělení sucha následně ministerstva vytvářejí plány a preventivní opatření, které by umožnily českým občanům lépe žít, pokud se nachází v tíživé situaci ve spojitosti se suchem. Epizody sucha se liší třemi základními vlastnostmi: intenzitou, trváním a územním rozsahem. Obecně na definici sucha neexistuje jednotný názor, ale za základní rys sucha můžeme označit negativní dopad na obyvatelstvo, životní prostředí, krajinu atd. (Trnka nedatováno; Euroskop.cz nedatováno). Typy sucha jsou podstatné pro tuto práci, protože se dotýkají podtématu práce, především ve spojitosti s fungováním ministerstev v rámci lesnictví a možným sekuritizujícím aktérem.

2.1 Typy sucha

Sucho jak jsem uváděla, je jev dlouhotrvající, kdy dochází k nedostatku dešťových srážek a vyšším teplotám, tím vede ke zmenšení půdních zásob vody a snížení vlhkosti vzduchu. Takové nevhodné podmínky jsou ohrožující pro životy lidí a vývoj rostlinstva. Další problémy se pak ukazují v zemědělství, lesnictví, vodním hospodářstvím atd. (Sobíšek 1993: 310–311; MZe 2017: 3). Sucho můžeme tedy

dělit na čtyři typy: meteorologické, zemědělské, hydrologické a socioekonomické sucho. Je to pouze ale jedno z možných dělení sucha. Tento typ dělení sucha byl vybrán z důvodu, že pracuje se závislostí na srážkách, se kterou se v České republice potýkáme, a pro tuto práci je vhodný v rámci zkoumání subsektoru lesnictví. Závislost ČR na srážkách je dána snižujícími se zásobami vody pro plnění společenských a environmentálních požadavků občanů (Wilhite – Buchanan – Smith 2005: 7–8; Stojanov³ 2018).

Meteorologické sucho je definováno množstvím a intenzitou srážek vztažené k dlouhodobým srážkovým normálům pro určité místo a roční dobu. Tento druh sucha je ovlivňován i jinými meteorologickými prvky jako jsou výpary, teplota a vlhkost vzduchu, nebo rychlost větru. Intenzita a trvání jsou hlavními charakteristikami tohoto typu. Zároveň je to specifický druh sucha, protože je vztahován k úbytku atmosférických srážek na určitém místě a čase. Proti meteorologickému suchu je obtížné, spíše nemožné, bojovat (Trnka nedatováno; Novák – Oppeltová 2015: 10). Ostatní typy sucha kladou větší důraz na lidské nebo sociální aspekty v souvislosti s interakcí mezi přírodními událostmi a lidskými aktivitami, které jsou závislé na vodě, čili srážkách (Wilhite – Buchanan – Smith 2005: 7–8). Hydrologické sucho souvisí s povrchovými toky a intenzitou průtoků. Základním rysem je dopad srážkového období na schodek povrchových nebo podzemních zásob vody. V posledních letech byl zaznamenán kritický pokles hladiny podzemní vody, často se tak s vlivem retardačních účinků objevuje i v době, kdy meteorologické sucho pominulo. Dostaví se tedy většinou se zpožděním, které je dáno dobou projevu nedostatku vody. Zemědělské nebo-li půdní sucho je závislé na množství vody v půdě dostupné pro rostliny. Je to podíl využitelné vodní kapacity, který je možné užít pro rostliny. Půdní sucho má podobné vlastnosti jako meteorologické sucho s bezprostředními dopady na zemědělskou činnost. Zemědělství je často prvním postiženým ekonomickým

³ Robert Stojanov je členem Institutu pro politiku a společnost, což je think-tank. Organizace se snaží kultivovat politické prostředí a nabízet řešení aktuálních problémů. Stojanov se dlouhodobě zabývá adaptačními strategiemi ve vztahu ke změně klimatu. Působí na Mendelově univerzitě v Brně a v minulosti pracoval jako vedoucí Oddělení výzkumu Centra výzkumu globální změny na Akademii věd ČR (Stojanov 2018: 7; Politikaspolecnost.cz nedatováno).

sektorem, protože dochází k degradaci krajiny. A právě na krajině a půdě stojí zemědělská činnost a lesnictví, proto níže tento typ sucha rozpracovávám důkladněji. (Novák – Oppeltová 2015: 11–13; Trnka nedatováno). Sociálně-ekonomické sucho je často chápáno jako nedostatek pitné vody pro obyvatele a užitkové vody pro průmysl (Novák – Oppeltová 2015: 14).

V poslední dekádě jsou projevy všech typů sucha výraznější a více vnímány naší společností, proto se na sucho a obecně změnu klimatu začal soustředit nejen výzkum, ale zabývá se jím i vláda (Rožnovský – Střeščík 2019: 249). Příčinou všech typů sucha na území České republiky je deficit atmosférických srážek. Suchu zároveň na českém území přispívá špatná kvalita lesů, především kvůli kůrovcové kalamitě. Lesy mají významnou funkci zadržovat vodu v krajině, ale kvůli odlesňování ubývá lesního porostu, a tak se voda hůře drží v krajině (Stavsucha.cz nedatováno; Maděra 2014: 49). Lesní ekosystém je podstatný z hlediska koloběhu vody. Nevhodnými zásahy jako je neregulované odlesňování způsobuje zvýšenou erozi a degradaci půdy, čímž trpí celá oblast zemědělství. Většina českých lesů se nachází na takovém území, které jsou odkázány na jediný zdroj vody, a to srážky. Kvůli trvajícimu suchu mají lesy změněný vodní režim. V současnosti tedy zemědělská půda zadrží více vody než lesní krajina. Lesní půdy spíše přispívají k doplňování podzemních vod. V České republice situaci komplikuje rozdrobená vlastnická struktura lesů a oddělený výkon lesnické práce od správy lesního majetku, to totiž omezuje komplexní řešení zhoršení vodohospodářské funkce lesů (Maděra 2014: 49–50, 52; Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 22; Horecký – Staněk 2016: 5). Česká republika dnes čelí kůrovcové kalamitě, kvůli které dochází ke změně druhového složení lesů. Majitelé českých lesů jsou nuceni vysazovat vyšší počet listnatých stromů. Dřevozpracující průmysl stále však upřednostňuje jehličnany, tím vlastníci přicházejí o mnoho peněz. Zde tedy vzniká prostor pro aktéry, kteří chtějí ochránit své zájmy, a tak se rozhodnou vstoupit na politickou scénu (Maděra 2014: 52; SVOL ČR 2018b).

2.2 Dopady sucha

Sucho způsobuje mnoho negativních škod, jeho dopady výrazně ovlivňuje fungování společnosti. Výskytu sucha nelze zabránit, ale je možné zmenšit dopady určitými opatřeními. Vliv člověka na sucho je nezpochybnitelný, kvůli činnostem společenství je zřejmé zvyšování koncentrací skleníkových plynů, kdy dochází k oteplování Země, dle Mezinárodního panelu pro změnu klimatu (IPCC). Česká republika je v přepočtu na obyvatele čtvrtý největší emitent EU, to znamená, že má dvakrát větší emise než obdobně velké Švédsko (Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 19; IPCC nedatováno). V návaznosti na výše zmíněné byla vládou přijata *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR*⁴ (adaptační strategie) (MŽP 2015b: 5–6; Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 18). Bylo nutné stanovit si strategii v boji proti suchu z celonárodního hlediska. Adaptační strategie a výše zmíněná Koncepce by měly snižovat problémy spojené se suchem. Úkolem těchto dokumentů je podávat přehled aktuálního stavu a stanovovat hlavní opatření. Přestože je ze strany politiků zřejmá činnost v dané problematice, z vědecké sféry, od občanů a podnikatelů je slyšet kritika. Podnikatelé tvrdí, že vláda dělá jen kosmetické úpravy, na což upozorňuje i SVOL (MŽP 2015b: 9; SVOL ČR 2018b).

Vhodný nástroj může být, dle odborných názorů, zavedení lepšího monitorovacího systému, který by dokázal včas upozornit na problémy. Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Výzkumným ústavem vodohospodářský T. G. Masaryka (VÚV TGM) vytvořily platformu suchovkrajine.cz, která má za úkol sbírat data o stavu sucha a jeho dopadech. Zároveň existuje integrovaný systém sledování sucha HAMR, kterému se věnují experti z Mendelovy univerzity v Brně. Dopady sucha, s kterými česká politická reprezentace musí pracovat, je možné rozdělit do tří kategorií: ekonomické, environmentální a sociální (Suchovkrajine.cz nedatováno a; Trnka nedatováno).

⁴ *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR* dostupná zde: ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf)).

Ekonomické důsledky sucha jsou rozmanité. Mezi přímé dopady patří například ztráta finančních výnosů. Omezení příjmů může následně vést k zadlužení či likvidaci firmy. Nejčastěji postiženým sektorem je zemědělství, jelikož stoupají náklady na zavlažování, roste riziko neúrody atd. Primárně subsektor lesnictví je citelně postižen, což je pro mě zásadní z pohledu možné sekuritizace aktéra vyskytujícího se v této oblasti. Zemědělci pak často požadují úhradu jejich ztrát po pojišťovně či státu pomocí programů vládní pomoci. Sucho dále postihuje i rybářství, dopravu, bankovníctví, energetiku a průmysl. Sucho ekonomicky dopadá na rozpočty měst a samotných občanů, dále ovlivňuje i nezaměstnanost (Český rozhlas 2018; Trnka nedatováno). Dopady na společnost se týkají především veřejné bezpečnosti, ochrany zdraví. Sucho má vliv i na fyzické a sociální složky, proto je nutné, aby rozhodovatelé chápali sucho a nedostatek vody jako problém, a následně činili potřebné preventivní kroky. Sucho v přírodě zhoršuje kvalitu vody a vzduchu, způsobuje lesní požáry, degradaci krajiny a půdní erozi (Martinovský 2016; Trnka nedatováno). Regulace vodních toků, odvodňování pozemků mění oběh vody, to způsobuje tzv. xerotizaci krajiny, která zapříčiňuje vysušování krajiny, pokles vodních hladin a další ekologické a environmentální konsekvence (Trnka nedatováno; Nobel 2009: 121). Výše zmíněné informace tvoří vhodné podmínky pro politizaci a možnou sekuritizaci hrozby sucha.

2.3 Sucho v České republice – popis současné situace

Globální klimatická změna nastala, v souvislosti s tím se objevuje několik trendů jako například růst teplot, kolísavost srážkového úhrnu v prostoru a času. Tato tvrzení lze demonstrovat i na území České republiky (Trnka nedatováno). Analytik BH Securities Štěpán Křeček tvrdí, že sucho se stává vážnějším problémem než povodně, ty totiž mají jen jednorázový charakter a počítají s nimi pojistné modely. Naopak sucho je problém, který má dlouhodobý charakter, proto bude zatěžovat Českou republiku mnoho let. Odhad investice na úpravu krajiny a zemědělské půdy činí stovky miliard Kč. Evropské fondy vytvořené na danou problematiku tvoří 13,5 mld. Kč (Český rozhlas 2018).

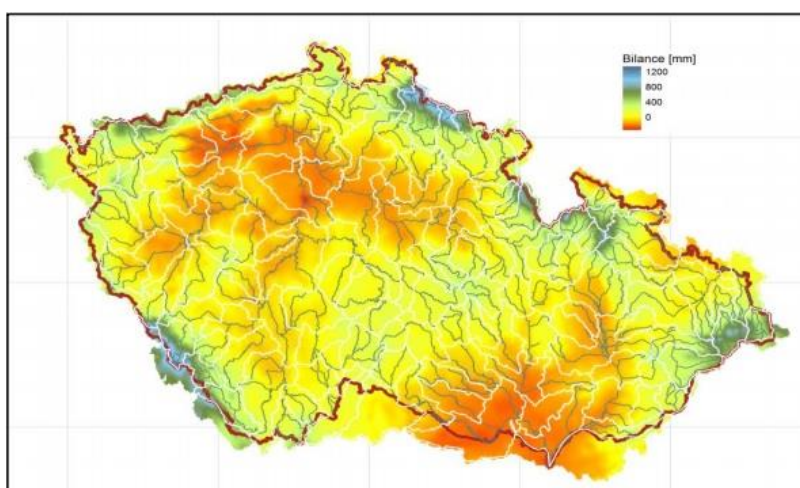
Českou republiku v novém tisíciletí postihlo sucho nejvýrazněji v letech 2000, 2003, 2007, 2012, 2015, 2018 a 2019, kdy nadále epizoda sucha pokračuje k roku 2021 (MZe 2017: 15; Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 10). Sucho se na území ČR mění svou intenzitou a plošným rozsahem, charakter sucha se stává dlouhodobým. V dnešní době je přítomnost sucha nejvyšší za posledních 130 let. V roce 2019 činil celkový srážkový deficit 318 mm (Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 11). Ukázalo se, že sucho stojí na počátku řetězce celé řady dalších negativních procesů. Dopady, které vyvolává sucho, nemají a nebudou mít jednoduchá řešení. V současné době jsou extrémní projevy klimatické změny velmi časté, v roce 2019 došlo k přepisování rekordů maximálních teplot. Změna klimatu je jeden z hlavních důvodů, proč se problematika sucha dostává do popředí svou naléhavostí (MZe 2017: 16; Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 11–14). Sucho však není pouze výsledkem klimatické změny, ale je to zároveň důsledek špatného hospodaření s vodou a fungování veškerých společností. Polovina vodních toků v ČR je postižena suchem, zásoby spodních vod se tenčí a nádrže vypouštějí více vody, než se do nich dostává (Stojanov 2018).

Sucho zasáhlo téměř celé území České republiky, nejvíce postižené regiony jsou: Morava, střední a jižní Čechy (Stojanov 2018). Dopady sucha se odrážejí na ekonomické stabilitě ČR. Zároveň sucho má vliv na kvalitu žití a zdraví člověka, což tvoří základ environmentální bezpečnosti (Janoušková – Hák a kol. 2013). „Environmentální bezpečnost je stav, při kterém je pravděpodobnost vzniku krizové situace vyvolané narušením životního prostředí ještě přijatelná. Základním dokumentem, který vymezuje environmentální bezpečnost je *Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020 s výhledem do roku 2030*⁵“ (MŽP nedatováno c), účelem takové politiky je propojit ochranu životního prostředí s bezpečnostními zájmy státu (MŽP nedatováno c). A právě sucho, degradace půdy, úbytek lesů se stávají příčinou mnoha krizových situací (MŽP 2015a: 7).

⁵ *Koncepce environmentální bezpečnosti a to na období 2016 – 2020 s výhledem do roku 2030* dostupná zde: (https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-2015.pdf).

Pozorované trendy z hlediska zranitelnosti území ČR spojené s problematikou sucha můžeme rozdělit podle typů sucha. Z pohledu meteorologického sucha je zranitelnost zobrazena rozdílem mezi průměrným ročním srážkovým množstvím a potenciálním ročním výparem, to můžeme vidět na obr. č. 1. Oranžová a červená barva značí místa, která jsou nejvíce zranitelná vůči suchu a lidé mohou být výrazněji ohroženi na lidském zdraví a kvalitě života. Je to dáno tím, že na těchto místech je potenciální roční výpar vyšší než roční úhrn srážek. Avšak je nutné dodat, že po celé ČR vzrostla teplota vzduchu (Žalud – Trnka – Hlavinka 2019: 32; MZe 2017: 7–8). Téměř všude dochází k rozšiřování oblastí s pasivní vodní bilancí, kdy rostoucí potenciální výpar přesahuje hodnotu ročních srážek, tím se zvětšuje zranitelnost ČR vůči meteorologickému suchu. Nedostatek vody v ohrožených oblastech může způsobit vlnu lesních požárů a přemnožení lesních škůdců apod. (MZe 2017: 7–8; MŽP 2015a: 7). Díky vyšší teplotě a výparům vody ztrácí lesy funkci zadržovat vodu v přírodě. Ministerstvo zemědělství vytváří dotace na zalesňování, umožňuje výsadbu stromů na méně úrodné zemědělské půdě. Tím se mění rozloha lesního fondu o přibližně 2000 ha ročně (Maděra 2014: 50).

Obrázek č. 1: Zranitelnost území ČR z hlediska meteorologického sucha - mapa vodní bilance

Zdroj: MZe 2017

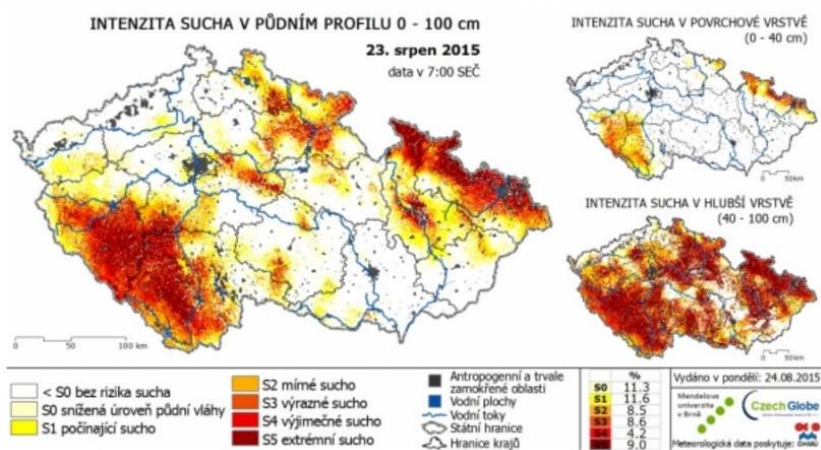
Zemědělské sucho většinou předchází meteorologickému. Nejnepříznivější období v ČR z hlediska zemědělského sucha jsou měsíce duben až červen. Zásoby

vody se v těchto měsících výrazně zmenšují, což je nebezpečné pro rostliny, zemědělské plodiny a lesy. Obrázek č. 2 ukazuje zranitelné části ČR vůči zemědělskému suchu. Je zohledněna délka vláhového stresu a výskyt extrémně vysychavých půd. Do nejvíce rizikových oblastí patří jižní část kraje Vysočina, střední a část severních a východních Čech. Na těchto místech dochází k výraznému poškození lesů a díky tomu se postupně rozšiřuje kůrovec. Odlesňováním se zhoršuje i kvalita ovzduší, což má za důsledek ohrožení lidského zdraví (Stojanov 2018; MZe 2017: 8). V ČR dochází ke zvyšování citlivosti produkce potravin. Zemědělské sucho má bezprostřední dopad na zemědělskou činnost (Trnka nedatováno; MZe 2017: 8–9; MŽP 2015a: 10). Kvůli zemědělskému suchu roste riziko lesních požárů, dochází ke chřadnutí dřevin, s čímž souvisí např. přemnožení škůdců. Kvůli výskytu zemědělského sucha ubývá zemědělská půda. Půda určena pro zemědělské potřeby tvoří 53,5 % území ČR, z toho pouze 38 % je orná půda. Lesní půda tvoří 34 % plochy ČR. Česká půda je ohrožena degradačními procesy způsobené vodou a zároveň suchem (MZe 2017: 8–11). Toto je zásadní, protože kvůli těmto jevům dochází k tlakům v lesním subsektoru, kterému se v této práci věnuji. Nejvíce postižená místa půdním suchem jsou vyznačena rudou barvou na mapě (viz obrázek č. 2). Mezi ohrožené části patří: Slezsko, západní, jižní, východní a částečně i střední Čechy. Kvůli výkyvům počasí dochází k neregulovanému odlesňování, umělému zalesňování a snižování cen dřeva, tím trpí zemědělci (Maděra 2014: 52; Stojanov 2018).

Škody, které způsobuje zemědělské sucho a na něj navázané hrozby, sahají až do výše miliard korun. Majitelé lesů hovoří dokonce o částce 12 mld. Kč (SVOL ČR 2020a). Kvůli suchu dochází ke zvyšování počtů kůrovce v krajině, s čímž musí bojovat vlastníci lesů. Kůrovcová kalamita se rozšířila prakticky po celé ČR a je v zájmu státu problém řešit. Podnikatelé v lesnictví a zemědělství volají po radikální změně v hospodaření, což požaduje i zkoumaný aktér SVOL. Působením klimatických změn a následnými dopady sucha se zhoršuje stav smrkových monokulturních lesů v nižších a středních polohách, které představují v ČR hlavní těžiště produkce dřeva (MZV 2015: 19). SVOL v roce 2016 uspořádalo

konferenci, kde se zabývalo tematikou problematiky lesnického hospodaření ve světle klimatických změn. Z přednesených příspěvků se dospělo k názoru, že v monokulturních lesích (zejména smrkových) jsou negativní projevy sucha nejrizikovější, zvláště kvůli kůrovci. Sucho u smrkových stromů inicializuje chřadnutí, takové lesy jsou pak náchylnější k výskytu václavky a podkorního hmyzu, což je u hospodářsky významných lesů problém. Smrkový porost je dále poškozován zvěří, proti které brojí SVOL. Proto se snaží prosadit změnu v lesním zákoně a zákoně o myslivosti (SVOL ČR 2020b; Horecký – Staněk 2016: 5–6). SVOL se ve svých tiskových zprávách soustředí především na žádosti o pomoc vlády proti kůrovcové kalamitě, protože kvůli kůrovci je situace lesů hrozivá, a tím je ohroženo i živobytí členů SVOL. Zároveň sdružení v tomto duchu pořádalo roku 2019 tiskovou konferenci, kterou vysílala v přímém přenosu zpravodajství České televize i televize Seznam, kde SVOL upozorňovalo na zhoršující se kůrovcovou kalamitu způsobenou půdním suchem, kvůli čemuž se údajně zhroutil trh se dřevem, a některé sortimenty se díky tomu staly neprodejné (Martiník 2016: 71; SVOL ČR 2020a; SVOL ČR 2019a).

Obrázek č. 2: Zranitelnost území ČR z hlediska výskytu zemědělského sucha – Intenzita sucha v půdním profilu

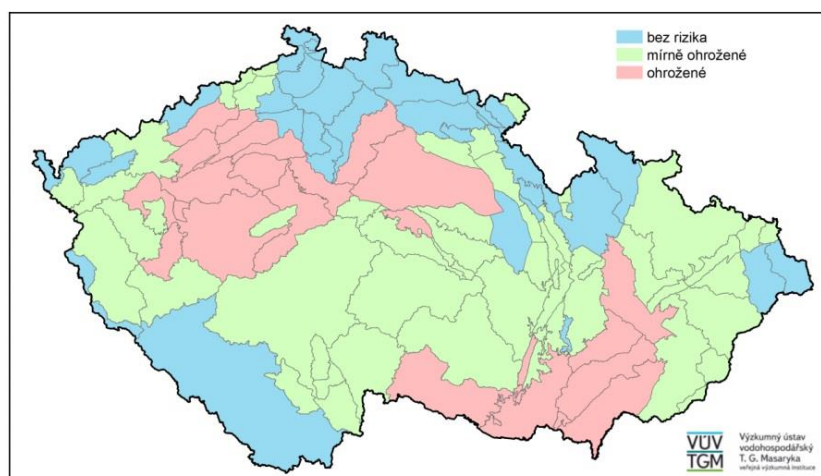

Zdroj: Agromanual.cz 2015

Z pohledu hydrologického sucha tkví zranitelnost území ČR v poklesu průtoků ve vodních tocích a zhoršením stavu podzemních vod (MZV 2015: 17). Na obrázku č. 3 pak můžeme vidět výšku průměrného ročního odtoku z povodí.

Nejvýraznější změny jsou zaznamenány v oblastech jižních Čech v zimním období, tam dochází k vysokému růstu odtoku. Objevil se také trend v době letních měsíců, kdy začal být pozorovaný pokles odtoku vody. Hydrologické sucho se nejčastěji projevuje v místech s nízkými úhrny srážek a vysokým výparem v kombinaci s malou zásobou podzemní vody, z čehož vyplývá, že takové oblasti jsou suchem nejvíce ohroženy. Nejvíce postižené oblasti jsou: jižní a střední Morava, střední Čechy a část východních Čech. Oblasti s významnou zásobou podzemních vod, jako je Jihočeská pánev, Polická pánev, Česká křídlová tabule atd., reagují na deficit srážek opožděně (MŽP 2017a: 11–13). Bylo dokázáno, že zdravá půda by v České republice dokázala udržet 8,4 mld. m³ vody. Kvůli současnému hospodaření a čtvrté epizodě sucha krajina dokáže pojmout přibližně 5 mld. m³ vody. V mnoha krajích se snížil průtok řek až o 50 %. Dochází tak k poklesu hladin ve vodních nádržích a pozemních vodách. Také kvůli úbytku vody vysychají říční ramena (Stojanov 2018; MZV 2015: 19).

Obrázek č. 3: Regionalizace zranitelnosti hydrogeologických rajonů vůči suchu dle velikosti průměrného základního odtoku

Zdroj: MZe 2017

Z dat tedy vychází, že ČR se potýká s extrémními výkyvy počasí, kdy se střídají nadměrné srážky a dlouhodobé úseky nadměrných teplot. Výsledkem těchto jevů bývají často povodně a období sucha, které mají vliv na národní hospodářství a zároveň i běžný život občanů, což ovlivňuje fungování společnosti (MZV 2015: 17). Dochází ke ztrátám na zemědělské produkci, k materiálním

škodám na budovách i infrastruktuře a ke ztrátám na lidských životech. Kvůli současné nepředvídatelnosti klimatických jevů je potřeba se přizpůsobit určité oblasti lidské činnosti s ohledem na tyto změny (Fanta 2014: 13; Senát ČR 2019). Nutnost vytváření preventivních opatření je především v oblastech: zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství. Ve zmíněných segmentech je potřeba řešit výskyt sucha a povodní, či nedostatku vody. Problematiku spojenou se suchem nelze řešit samostatně specializovanými resortními nástroji, jak připouští MŽP (Fanta 2014: 13; Trnka nedatováno; MŽP 2015a: 15).

Na tlak veřejnosti reagují političtí zástupci. Například na protipovodňová opatření jsou vynakládány miliardy Kč. Zároveň je problematika povodní podrobně zakotvena v legislativě ČR (Senát ČR 2009; Zákon č. 254/2001 Sb.). Problematika sucha byla řádně zanesena do legislativy až v roce 2020 (Zákon č. 544/2020 Sb.). V dnešní době se objevuje kritika vůči této legislativě, protože nezohledňuje veřejné zájmy společnosti (Senát ČR 2009; SVOL ČR 2020a).

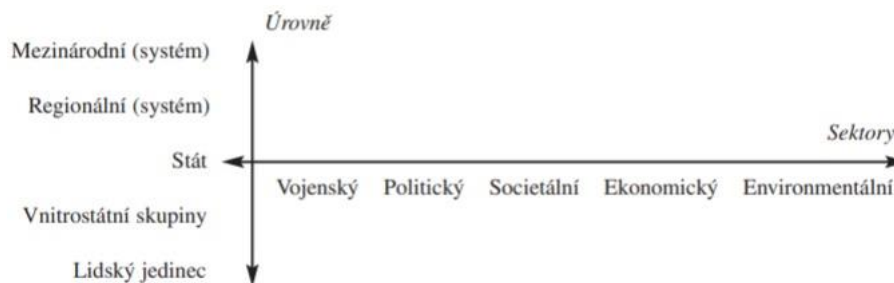
2.4 Teorie sekuritizace a sucho

Teorii sekuritizace vnesli na badatelské pole akademici z Kodaňského institutu pro výzkum míru. Tzv. Kodaňská škola se soustředí na výzkum konceptu bezpečnosti a mezi hlavní představitele patří již zmiňovaná Ole Waever, Jaap de Wilde, Morten Kelstrup atd. Koncept bezpečnosti uchopený Kodaňskou školou je znázorněn na obrázku č. 4. V rámci bezpečnosti se rozlišují dvě osy, vertikální osa reflektuje referenční objekty a horizontální osa vyjadřuje zdroje hrozeb. Hrozby jsou rozděleny do pěti sektorů (politického, vojenského, ekonomického, environmentálního a sociálně-kulturního). Celé schéma představuje přehled referenčních objektů a zdrojů ohrožení (Waisová 2004: 72). V každém sektoru se může objevit mnoho potenciálních zdrojů rizik. Environmentální témata se v dnešní době často vztahují k nevojenským hrozbám. Přírodní rizika, jako je právě sucho, se stávají relevantními problémy pro stát i jeho občany. Sucho je v řadě případů popisováno jazykem bezpečnosti, jelikož projevy sucha jsou často destruktivní povahy. V rámci běžných vědeckých poznatků se setkáváme se

spojením sucha jako rizika či hrozby (MZe 2017: 3; Mathias – Stetter 2011: 443). Proto zástupci Kodaňské školy upozorňují na to, že sektor bezpečnosti by se měl stát součástí řešení environmentálních problémů. Autoři Kodaňské školy vymezují agendu environmentální bezpečnosti dle tematických okruhů: narušení ekosystémů, energetické, populační, potravinové a ekonomické problémy (Buzan – Waeber – Wilde 2005: 91–92). Na všechny tyto oblasti má sucho vliv svými negativními dopady.

V rámci bezpečnosti existují tři základní vztahy mezi: referenční objekty (to, co je ohroženo), sekuritizujícími aktéry (ti referují, že je někdo/něco ohrožen/o), funkcionálními aktéry (ti ovlivňují politická rozhodnutí) (Waisová 2004: 77–82; Buzan – Waeber – Wilde 2005: 38–39). Další jednotkou, která vstupuje do procesu sekuritizace, je publikum. Publikum je přesvědčováno sekuritizujícím aktérem o bezpečnostním charakteru nějakého tématu. Publikem se rozumí takoví aktéři, kteří mají moc činit rozhodnutí (Léonard – Kaunert 2011: 61).

Obrázek č. 4: Koncept bezpečnosti dle Kodaňské školy

Zdroj: Waisová 2004: 72

Bezpečnost lze tedy zkoumat pomocí teorie sekuritizace. Sekuritizace je proces sociálního konstruování hrozeb a rizik pomocí diskurzu. Zároveň je to extrémní zpolitizování určitého problému. Někakého problému se chytne sekuritizační aktér a referuje o problematice jako o hrozbě, která je rizikem pro referenční objekty. Sekuritizující aktér k propagování problematiky (hrozby) využívá specifický jazyk a komunikaci (Waisová 2004: 80–82; Martinovský 2009). Sekuritizace se může projevat tím, že se politika kvůli určitému problému dostává mimo zavedené („normální“) pravidla hry. Sekuritizace je v podstatě

radikálnější verze politizace. Jakékoliv veřejné téma může být zpolitizováno (problém se dostává do veřejné politiky, a ve svém důsledku je následně potřeba vládní zásah). Vláda posléze vydává oficiální rozhodnutí, dokumenty, alokuje finance na řešení problému. Existují tři podmínky, které musí být splněny, aby sekuritizace určitého tématu mohla být považována za úspěšnou. Prvním kritériem je prezentování tématu jako hrozby sekuritizujícím aktérem. Druhá podmínka je přijetí/navržení mimořádných opatření v souvislosti s hrozbou. Poslední kritérium je přijetí sekuritizace publikem (Buzan – Waeber – Wilde 2005: 34–36).

Koncept sekuritizace chápe bezpečnost jako výsledek subjektivního a motivovaného jednání aktérů v krizových podmínkách. Ohrožení, se kterým pracuje sekuritizace, můžeme chápat jako situaci, kdy aktér A má obavu z činností a jednání aktéra B, což může vézt k preventivním akcím (př. spory v rámci lesnického a mysliveckého zákona mezi MŽP, MZe a SVOL) (Mathias – Stetter 2011: 443). Bezpečnostní studia v souvislosti se sekuritizací upozorňují na to, že do procesu transferu témat z politizační do sekuritizační roviny, se mohou zapojovat aktéři, kteří zneužívají nastavení systému za účelem zisku, financí a vlivu (Martinovský 2009).

3 ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKA ČR

Tato kapitola představuje předstupeň sekuritizace (viz kapitola 2.4). Poukazuje na to, že sucho je součástí veřejné politiky. Je to část procesu sekuritizace, kdy je vyžadován vládní zásah v podobě oficiálních dokumentů a alokace zdrojů. Dle Kodaňské školy k dosažení úspěšné sekuritizace je potřeba splnit následující podmínku, a to, že je-li téma sekuritizováno, tak opouští mechanismy běžné politiky a stává se součástí bezpečnostní agendy (Buzan – Waeber – Wilde 2005: 34). Tato část práce je podstatná, protože představuje českou environmentální politiku, což je tedy rámec klasické politiky pro teorii sekuritizace. Představuji zde běžné nástroje využívané k politizaci tématu sucha. V této kapitole budu pracovat s hlavními principy environmentální politiky ČR, které jsou obsažené ve Státní politice životního prostředí ČR. Principy a cíle jsou de facto shodné v rámci politiky environmentální i ochrany životního prostředí. Specialistka Ing. Šimíčková na environmentální politiku ČR poukazuje na to, že Státní politika životního prostředí je slučitelná s cíli environmentální politiky, a proto vychází z dokumentů SPŽP. Státní politika životního prostředí je realizována na základě českých závazků vyplývajících z evropské legislativy (MŽP 2020a: 173), mezinárodních dokumentů a respektuje i ostatní české strategické dokumenty (MŽP 2020a: 162; Šimíčková nedatováno: 10).

3.1 Environmentální politika jako rámec běžné politiky

Klíčový legislativní dokument v rámci environmentální politiky ČR představuje Zákon o životním prostředí (1992), který definuje základní pojmy a zásady ochrany krajiny a přírody (Frízlová – Mertens a kol. 2007: 4; Zákon č. 17/1992 Sb.). Zákon udává směr státní politiky životního prostředí. Dokumenty SPŽP rozvíjejí konkrétněji obsah zákona. Obecně legislativa formující environmentální politiku v ČR je velmi rozsáhlá a není možné, ani potřebné pro tuto práci, se jí více věnovat, ale do poznámky pod čarou přikládám odkaz na ostatní dokumenty⁶.

⁶ Platná legislativa environmentální politiky ČR:
https://www.iips.cz/userfiles/file/wp_22_zivotni_prostredi.pdf

Zaměřila jsem se na SPŽP 2030⁷ a SPŽP 2012-2020⁸, jelikož spadají do analyzovaného období a stanovují základní strategický rámec environmentální politiky. Dokumenty na sebe navazují a doplňují se. SPŽP 2030 řeší sucho a jeho prevenci podrobněji než předchozí státní politika životního prostředí. Opírá se o výsledky hodnocení předchozí státní politiky (MŽP 2020a: 9). Zároveň v této diplomové práci využívám koncept sekuritizace. V procesu sekuritizace je podstatné, že jsou přijímána opatření nad rámec normální politiky a já jsem uchopila environmentální politiku jako zmíněný „normální“ rámec politiky. Nástroje obsažené v SPŽP, které jsou vytvářeny pro klasické užívání mimo krizové situace, chápu jako klasická opatření. A nástroje, které jsou řazeny do krizových situací, a lze je řadit do bezpečnostní agendy, považuji za opatření související s procesem sekuritizace. Koncept mimořádných opatření je autory Kodaňské školy rozpracován velmi obecně. Avšak autoři tvrdí, že opatření nemusí nutně být bezpečnostní povahy. Za tato opatření můžeme považovat i taková řešení, která jsou nová, čili nikdy zatím nebyla využívána, a proto jsou mimořádná (Buzan – Waeber – Wilde 2005: 35; Floyd 2015: 684).

V současné době je aktuální dokument vydaný k roku 2020, a to *Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do roku 2050*. SPŽP 2030 navazuje na dlouhodobé úsilí Ministerstva životního prostředí v boji proti měnícímu se klimatu (MŽP nedatováno a). V dokumentu jsou obsaženy vize, které se dotýkají zkoumané problematiky sucha. U každého specifického cíle jsou uváděny návrhy opatření, která by měla přispět k řešení problémů sucha. Při tvorbě prevence je brán ohled na socio-ekonomický vývoj. V rámci snahy zlepšování stavu životního prostředí se musí počítat se změnou krajiny v souvislosti s rozvojem sídel, nárůstem dopravy a změnou spotřebního chování jednotlivců i domácností. Kvůli vývoji společnosti došlo k rapidnímu zhoršení stavu české

⁷ SPŽP 2030 dostupná zde:

([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/OPZPUR-statni_politika_zp_2030_s_vyhledem_2050-20210111.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/OPZPUR-statni_politika_zp_2030_s_vyhledem_2050-20210111.pdf))

⁸ SPŽP 2012-2020 dostupná zde:

([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/historicky_vyvoj_statni_politiky/\\$FILE/OPZPUR-Aktualizace_SPZP_2012_2020-20210112.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/historicky_vyvoj_statni_politiky/$FILE/OPZPUR-Aktualizace_SPZP_2012_2020-20210112.pdf))

krajiny. Jak tvrdí zástupci MŽP, výsledkem konzumního života lidí je zrychlení odtoku vody, zhoršení kvality vody a půdy, celková degradace půdy a postupné snižování biodiverzity. A právě s takovými jevy pracuje SPŽP 2012-2020 i SPŽP 2030 (MŽP 2016: 10; MŽP 2020a: 8).

Obecně cílem SPŽP je zlepšit současný stav, který je nevyhovující, a udržet kvalitní podmínky pro život občanů České republiky (MŽP 2020a: 20; MŽP nedatováno a). V oblasti ochrany vod a prevence sucha je podstatné dbát na zlepšení retenční schopnosti krajiny, což souvisí i s nápravou českých lesů, které nejsou v současnosti v dobrém stavu. SPŽP si klade za úkol tyto problémy postupně napravit opatřeními blízké přírodě, kdy sami představitelé MŽP tvrdí, že je potřeba zvýšit rychlost a kvalitu prevence (MŽP 2020a: 11–12; MŽP 2017a; MŽP 2016: 3).

Ministr Brabec vysvětluje, že stát si v minulosti nepočínal nejlépe v souvislosti s bojem proti suchu. Na probíhající epizody sucha se nic nepřipravovalo. Od roku 2015 se MŽP a MZe více zaměřila své snahy na udržení vody v krajině. „Zemědělská i lesní půda měla dřív daleko lepší schopnost držet vodu, hlavně kvůli erozi ji postupně ztrácela. Dnes je její zadržovací kapacita asi na 50 %. Kdyby česká zemědělská půda, které máme asi 3,5 milionu hektarů, byla schopná držet vodu dobře, udržela by jí asi 9 mld. m³. Ale udrží sotva 5 mld. m³ vody. Ten obrovský rozdíl je několikanásobek objemu vody, který udrží Vltavská kaskáda. Na tom je vidět, kde je největší rezerva v retenci vody – je v samotné půdě“ (MŽP 2017a). Proto mezi nejdůležitější cíle SPŽP v subsektoru lesnictví a řešení sucha obecně již dlouhodobě patří:

- Napravit vodní režim krajiny
- Omezit a zmírnit dopady rozpadu krajiny
- Zmírnit dopady přírodních hrozeb
- Zmírnit dopady změn klimatu a adaptace
- Snižit ohrožení zemědělské a lesní půdy erozí

- Omezit a kontrolovat kontaminaci a ostatní degradace půdy a hornin způsobené lidskou aktivitou
- Zachovat a posílit mimoprodukční funkce zemědělské krajiny, půdy a lesů
- Omezit negativní vliv invazních druhů a přijít s opatřeními k jejich regulaci
- Zmírňování dopadů přírodních rizik realizací opatření v oblastech protipovodňové ochrany, dlouhodobého sucha, meteorologických extrémů a geologických nestabilit
- Zefektivňování systémů včasného varování
- Monitoring vody v krajině (v souladu s krizovou legislativou, která je neustále aktualizována) (MŽP 2016: 15–16; MŽP 2020a:14).

Státní politika životního prostředí 2012-2020 i 2030 využívá nástrojový mix⁹ pro realizaci opatření k daným cílům. Kombinace nástrojů byla zvolena z důvodu ucelenějšího pohledu na problematiku životního prostředí a možných budoucích intervencí státní správy, protože podoba optimálních řešení se může v průběhu let měnit. Klasické politické nástroje jsou rozděleny do následujících kategorií: nástroje přímé regulace, ekonomické nástroje, výzkum, vývoj a inovace, dobrovolné nástroje, environmentální vzdělávání, výchova, osvěta a dobrovolnictví v ochraně přírody a krajiny (MŽP 2020a: 95–100; MŽP 2016: 58). V krátkosti pouze zmíním, že v SPŽP se přímo zmiňuje, že krizové události mají vlastní pravidla řízení, a nespádají tedy do vyjmenovaných kategorií, což je tvrzení, které podporuje sekuritizační proces. Mnoho návrhů na řešení sucha spadá do krizových plánů, jelikož ČR čelí nejintenzivnější epizodě sucha v historii ČR. Z tohoto důvodu se objevuje zvýšené financování¹⁰ na omezení dopadů sucha. Především se řeší podpora lesnického subsektoru (MŽP 2020a: 95–97; MŽP 2016: 58).

⁹ Nástrojový mix je kombinace administrativních a ekonomických nástrojů.

¹⁰ V tabulce č. 1, která je zanesena do Přílohy, můžeme vidět výčet různých druhů finančních nástrojů a programů.

Dokumenty SPŽP obsahují vyjádření bezpečnostní povahy. Uvádí se zde, že bezpečnému prostředí se musí předcházet snižováním následků přírodního nebezpečí jako je dlouhodobé sucho. Sucho je zde zařazeno do mimořádných událostí, kdy je potřeba zvýšeného stavu pozornosti, což odkazuje na částečnou sekuritizaci. Za ohrožený objekt, jsou zde chápáni především lidé a jejich zdraví (MŽP 2020a: 20).

3.2 Důležití aktéři v environmentální politice ČR

Do environmentální politiky zasahuje mnoho aktérů z různých oblastí: stát, EU, OSN, nevládní neziskové organizace či jiná sdružení. Všechny zmíněné subjekty sledují zájmy životního prostředí a snaží se svou aktivitou vstupovat do legislativního procesu a politiky státu (Frízlová – Mertens a kol.: 10). Obecným problémem ochrany přírody a krajiny je nedostatek informací a údajů, které by popisovaly stav jednotlivých předmětů zájmů. Proto politické plány a opatření narážejí hned na několik limitů. V ČR existují komplikované vlastnické a uživatelské vztahy k půdě, které omezují politické reprezentanty podnikat zásadní preventivní opatření v rámci boje se suchem (Sklenička 2014: 88). Diference vlastnictví, držení a užívání půdy se také pojí s problematikou, kterou zkoumám v této diplomové práci. SVOL ČR je aktér, který sdružuje obce, lesní družstva obcí, soukromé vlastníky lesů a církevní lesní majetky (SVOL ČR nedatováno).

Jak již bylo naznačeno, subjekty v rámci environmentální politiky můžeme rozdělit do dvou skupin: státní a nestátní aktéři. Je také důležité zmínit mezinárodní úroveň, které je Česká republika součástí. Státy na mezinárodní úrovni vytváří environmentální legislativu. (Stejskal 2006: 36–39). Hlavní roli na mezinárodní úrovni má od samého počátku environmentální politiky OSN a na ní navázané instituce a programy jako například: Program spojených národů pro životní prostředí (UNEP), Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), Organizace spojených národů pro průmyslový rozvoj (UNIDO), Světová zdravotnická organizace (WHO), Organizace pro výživu a zemědělství (FAO),

Světová meteorologická organizace (WMO), Světový ústav zdrojů (WRI), Světová unie pro ochranu zdrojů (IUCN) (Šimíčková nedatováno: 21–23).

Nelze také opomenout instituci Evropské unie, která stanovuje cíle v environmentální politice. Každý členský stát je má transformovat do své státní politiky. Základní rámec environmentální politiky EU a tedy i směřování členských států deklaruje aktuálně tzv. *Osmý environmentální akční program EU*, avšak ten je v současné době v podobě návrhů. Jeho přijetí komplikuje pandemická situace způsobená Covid-19 (Europa.eu nedatováno a). Právní základ této oblasti politiky tvoří článek 11, 191 a 193 o fungování Evropské unie a směrnice o odpovědnosti za životní prostředí (Europa.eu nedatováno b).

3.2.1 Státní aktéři

Environmentální politika by měla fungovat jako mechanismus spolupracující na všech úrovních, proto budu postupovat při představování jednotlivých aktérů hierarchicky: Vláda ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, Ministerstvo zemědělství ČR a Parlament ČR. Dalšími aktéry působící v české environmentální politice jsou kraje a obce, ti však nejsou stěžejní pro tuto práci, proto s nimi více nepracuji. Aktéry dělím podle jejich kompetencí v rámci environmentální politiky.

Vláda ČR nejvíce zasahuje do řízení environmentální politiky, schvaluje potřebné nástroje pro vytváření a realizaci krátkodobých a dlouhodobých koncepcí, programů a dotací. Zároveň je vláda zpravomocněna používat právní nástroje, tedy schvalovat záměry novelizací, které vytváří především Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství. Vláda poté pomocí nařízení spravuje například oblast lesnictví, kde má možnost vyhlásit chráněné krajinné oblasti, což je jeden z možných postupů řešení kůrovcové kalamity (MŽP 2019a: 4; Průchová 2016: 200–201; MZe 2019). Poukáži zde i na vládní prohlášení spadající do zkoumaného období 2015–2020. Ta informují o tom, čeho chce vláda dosáhnout v daném volebním období. V rámci analyzovaného období se vystřídaly tři vlády: vláda Bohuslava Sobotky (29. 1. 2014 -13. 12. 2017), první vláda Andreje Babiše

(13. 12. 2017 - 27. 6. 2018), druhá vláda Andreje Babiše (27. 6. 2018 - dosud) (Vlada.cz 2014; Vlada.cz 2018a; b).

V programovém prohlášení vlády Sobotky se objevuje téma životního prostředí v souvislosti s ekonomikou státu. Tato vláda se snažila chránit občany, spotřebitele a drobné zaměstnance v lesnickém a dřevozpracujícím průmyslu. Skrze gesci MŽP chtěla zajistit podmínky pro využití finančních prostředků z Operačního programu životního prostředí. Zároveň se zavázala k vytvoření *Strategie pro přizpůsobení se změně klimatu v České republice* (Vlada.cz 2014). Z programového vyjádření vlády nejsou zjevné náznaky sekuritizace. Ale musím doplnit, že Sobotka na konferenci v Paříži označil klimatickou změnu za významnou hrozbu a připustil, že její dopady, do kterých spadá i sucho, mohou ohrozit národní bezpečnost. Podepsal se pod pařížskou smlouvu a zapojil tak ČR do boje proti klimatické změně (Vlada.cz 2014). Prohlášení první a druhé vlády Andreje Babiše se věnují stejným cílům v oblasti životního prostředí. Zavazují se starat o českou krajinu s ohledem na budoucí generace. Prevence konaná v rámci boje proti suchu a zadržování vody v přírodě je chápána jako věc nejvyššího veřejného zájmu. Vláda se uvolila ke zlepšení legislativy na věcnou ochranu vodních zdrojů a vyřešení kalamitního stavu lesů. Ale podle SVOL jsou to jen plané sliby, jelikož ne všechna plánovaná opatření jsou skutečně implementována, na což poukazují níže v diplomové práci (Vlada.cz 2018a; b; SVOL ČR 2020b).

Ministerstvo životního prostředí ČR je velmi podstatnou institucí v environmentální politice. Obecně je MŽP ústřední subjekt státního dozoru životního prostředí ČR. Z této funkce metodicky sjednocuje činnost ostatních orgánů ochrany přírody a krajiny (Borovičková – Havelková 2005: 8). Zajišťuje a podporuje specifické nástroje environmentální politiky, které mají vést ke zlepšení kvality životního prostředí jako celku. Dbá na dodržování principů udržitelného rozvoje, snaží se o zvyšování ekonomické efektivity programů a sociální přijatelnosti environmentálních plánů a cílů (MŽP nedatováno b; MŽP nedatováno d). Je to orgán státní správy pro ochranu přirozené akumulace vody, ochranu vodních zdrojů, ochranu přírody a krajiny, ochranu zemědělského půdního

fondu, myslivost, rybářství a lesní hospodářství národních parků apod. MŽP je tedy gestor pro řešení problematiky životního prostředí. Kvůli zvýšenému výskytu přírodních hrozeb byl zřízen Odbor bezpečnosti a krizového řízení MŽP (MŽP nedatováno c). Podoba aktuální environmentální politiky ČR je výsledkem aktivit různorodých aktérů s odlišnými zájmy. Podstatnou roli při plnění státní politiky životního prostředí hrají i kontrolní orgány. Například Česká inspekce životního prostředí kontroluje dodržování environmentálních požadavků a cílů. ČIŽP má za úkol mimo jiné chránit lesy (Lisa – Pána 2012: 117–118; ČIŽP 2014).

Mimo MŽP ovlivňuje environmentální politiku i Ministerstvo zemědělství ČR. Zde můžeme vidět vztah zmíněných ministerstev, jelikož řada kroků a opatření je řešena mezirezortně (Zákon č. 2/1969 Sb.). Každé ministerstvo má své zájmy, které jsou často ve vzájemném střetu. MZe v rámci svých kompetencí taktéž řeší environmentální problémy, tedy i sucho. MZe se potýká především se zemědělským suchem, které ohrožuje celý segment zemědělství. MZe se věnuje hrozbě sucha především v souvislosti s následky na zemědělství a potravinovou soběstačnost. Zde se objevuje problém, jelikož MŽP uvádí za referenční objekt sekuritizace občany ČR. MZe však pojednává spíše o krajině, lesích, půdě a zájmech lidí pohybující se v zemědělském sektoru. Oběma ministerstvům se budou více věnovat v kapitole č. 4, kde detailněji rozvedu jejich aktivity v rámci boje se suchem. Přehled gescí za specifické cíle jednotlivých ministerstev můžeme najít v dokumentech státní politiky životního prostředí (MŽP 2020a: 102–104; MŽP 2016: 61–62).

Parlament ČR využívá především právní nástroje environmentální politiky. Obě komory parlamentu včetně vlády se účastní legislativního procesu, kde se následně přijímají či zamítají potřebné právní normy a zákony. Do celého mechanismu jsou přijímány poradní instituce. Nejdůležitějším speciálním pracovním orgánem parlamentu ČR v rámci environmentální politiky je Výbor pro životní prostředí. Ten řeší velkou škálu zákonů a jiných podstatných dokumentů z oblasti ochrany životního prostředí. Projednává hlavně normy vztahující se k ochraně přírody a krajiny, vody, ovzduší a zemědělského půdního fondu. Zároveň

se vyjadřuje k návrhům rozpočtu a řeší závěrečné účty Státního fondu životního prostředí, Českého báňského úřadu a Ministerstva životního prostředí (PSP ČR nedatováno).

Představením státních orgánů poukazují na tzv. publikum. Publikum by mělo mít vztah k sekuritizovanému tématu, tedy suchu, a mělo by být v pozici, která mu umožňuje zasáhnout. Publikum tedy má možnost přijmout nebo odmítnout opatření k řešení dané hrozby. Publikum, v tomto případě zkoumaná ministerstva a laická veřejnost, rozhoduje o úspěchu sekuritizačního procesu, což je případ zařazení sucha do bezpečnostních analýz, či krizových plánů a přijetím bezpečnostní rétoriky (Buzan – Waeber – Wilde 2005: 34; Balzacq 2011: 48–49).

3.2.2 Nestátní aktéři

Spolky, sdružení, zájmové skupiny, veřejnost atd. mají významnou roli v environmentální politice. Snaží se prosazovat veřejné i soukromé zájmy, a tak mohou ovlivňovat tvorbu norem a politik v oblasti životního prostředí. Vznášejí připomínky, žádosti i kritiku a upozorňují na problémy. Nestátní aktéři se také mohou pokoušet navrhnout řešení problémů. Tento typ aktéra hraje podstatnou roli při monitoringu v rámci ochrany krajiny a přírody: sledování výskytu sucha, šíření kůrovcové kalamity, zhoršení kvality vody, úbytek lesů atd. Jsou důležití, protože se snaží problém popsat, pojmenovat ho a upozornit na něj (Frízlová – Mertens a kol. 2007: 14). Jejich úkolem je zvyšování veřejného povědomí, monitorování činnosti úřadů, vytváření tlaku na transparentnost environmentálních politik a dohod (Jančárová 2002: 153–154).

Každá organizace hájí svoje zájmy a poukazuje na problémy, které považuje za podstatné. Pro svoje působení se snaží získat podporu, a tak informují veřejnost pomocí pořádání nejrůznějších seminářů, vydáváním příruček a zpráv. Organizují protesty, podpisové akce, a tím vyjadřují svoje stanovisko k politické aktivitě (Frízlová – Mertens a kol. 2007: 14). Účast nestátních aktérů na legislativním procesu nemá v ČR vybudovanou tradici, přesto v posledních letech můžeme

spatřit jistý obrat k lepšímu (Jančárová 2002: 155). SVOL spadá mezi nestátní aktéry a zároveň je to možný sekuritizující aktér, proto organizaci více přiblížím v následující podkapitole.

3.3 SVOL ČR – představení organizace

SVOL je sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR. Impulzem vzniku byl rok 1989 a přijetí restitučních zákonů. Sdružení bylo založeno roku 1992. K roku 2019 SVOL sdružuje 679 přímých členů, které tvoří 1334 vlastníků nestátního lesa. Členové mají dohromady 525,7 tisíc ha lesa, což je 20 % výměry veškerých lesů ČR (SVOL ČR nedatováno). SVOL, jak jsem již zmínila, se snaží zapojovat do tvorby environmentální politiky. Zároveň SVOL považují za sekuritizujícího aktéra, tedy hybatele celého procesu sekuritizace, který se snaží pomocí řečových aktů prezentovat sucho jako bezpečnostní hrozbu (Buzan – Waever – Wilde 2005: 36).

SVOL usiluje o změnu lesního hospodářství, adaptaci lesů na klimatickou změnu, ponechání volby optimálního způsobu hospodaření na svobodném rozhodnutí vlastníka lesa, zjednodušení legislativy a snížení administrativní zátěže. Žádají o zavedení dlouhodobého a udržitelného systému financování pro nestátní vlastníky. Členové SVOL bojují o změnu stávajícího režimu, kdy důrazně žádají oddělení státní správy lesů a samosprávy, přičemž požadují příznivé podmínky pro fungování vlastníků nestátních lesů (SVOL ČR nedatováno). Sdružení se zapojuje do debaty ohledně lesního zákona a zákona o myslivosti, kdy mají ke změnám v této legislativě celou řadu připomínek (Zákon č. 449/2001 Sb; Zákon č. 314/2019 Sb.; SVOL ČR 2020b). Především zdůrazňují, že přílišná ochrana zvěře ze strany MŽP vede k ničení majetku jejich členů. Zvěř totiž poškozují nově zasazené stromky, které mají zaplňovat vykáčené pláně po kůrovci. SVOL tvrdí, že kvůli MŽP se nemohou dostatečně bránit a chránit svůj majetek. A zároveň nemohou požadovat plné odškodnění, jelikož ze strany státu není vydáván dostatek peněz. Novela výše zmíněných zákonů je připravovaná rezortem MZe, avšak nově zapracované části stále neodpovídají potřebám lesníků, jak tvrdí SVOL, i když

obsahuje stanovisko, že „finanční příspěvky na zvládnutí následků mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lesích podle odstavce 1 písm. l) se poskytují podle výzvy k podání žádosti o poskytnutí finančního příspěvku zveřejněné ministerstvem“ (Zákon č. 314/2019 Sb.; SVOL ČR 2020b).

Dlouhodobě členové SVOL usilují o změnu hospodaření v rámci lesnictví, požadují pomoc v boji proti kůrovci, ale problém si chtějí řešit samostatně. Situace lesů není vzhledem k budoucnosti příliš příznivá, to je jasné i bez upozorňování SVOL, analyzovaná organizace vede několik kampaní k podpoře zdravých lesů a zároveň nestátních vlastníků. Kůrovec se šíří rychle a poškozuje nespočet stromů. Ale vláda dle SVOL nic nedělá, jelikož „populismus v boji se suchem a kůrovcem nepomůže“ (SVOL ČR 2019c).

SVOL se vymezuje vůči krokům politických představitelů, protože ohrožují jejich soukromé zájmy. Dle prvotní rešerše jsem zjistila, že sdružení SVOL se bojí o vlastnická práva svých členů a hospodaření. Pokud sucho nebude řádně řešeno pomocí efektivních opatření, které odpovídají dnešní krizové době, tak lesníci nestátních lesů přijdou o mnoho zisků, půdy, stromů (SVOL ČR 2019c). SVOL se obává o svoje živobytí a ohrožení existence je synonymum pro přežití, což vychází z bezpečnostní rétoriky. Prezentování určitého tématu, které ohrožuje samotnou existenci aktéra, je podmínkou sekuritizace. SVOL je specifický aktér, který používá válečné metafory, často odkazuje na populismus a diletantství vlády, protože plané sliby členům SVOL nepomohou s přežitím současné těžké doby. Sekuritizační rétorika a konstrukce hrozby sucha je SVOL vedena s úmyslem získat pozornost politiků i veřejnosti.

4 ANALÝZA MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

V této části se budu zabývat tím, jak se odráží boj proti suchu ve veřejně politických dokumentech. Poukáži na to, jaká řešení proti suchu ministerstva přijímají, a jak rámuje téma suchu. K lepší interpretaci rámování sucha v dokumentech využívám i tiskové zprávy MŽP i MZe a to od roku 2015-2020 (viz Příloha: Seznam č. 1 a č. 2). Pomocí analýzy mohu poukázat na vyjádření související s procesem sekuritizace, kdy svá zjištění opírám o výskyt kontextu vět, v jejichž textovém okolí se objevuje lemma suchu. Kromě kontextu sleduji i frekvenci lemmatu suchu v jednotlivých dokumentech. Dále se zaměřím na vazby mezi ministerstvem životního prostředí a ministerstvem zemědělství. Tito aktéři jsou v boji proti suchu u moci, a zároveň představím názory SVOL, které je mimo oficiální moc a sleduje svoje cíle a zájmy v boji se suchem. Avšak jednotlivé kroky SVOL, podrobněji představím až v následující kapitole č. 5.

Ve výše sepsaných kapitolách diplomové práce byla využívána především rešerše odborné literatury, strategických dokumentů, koncepcí a programů informující o problematice klimatické změny a suchu v ČR. Pro splnění cíle, potvrzení či vyvrácení předpokladů a zodpovězení výzkumných otázek stanovených v této diplomové práci budu pracovat s kvalitativními metodami výzkumu (komparace a obsahová analýza). Uskutečním analýzu veřejně-politických dokumentů a zdrojů pojící se se SVOL.

V rámci komparace MŽP a MZe v boji proti suchu využívám tedy následující set dat: legislativu, strategie, koncepce a analýzy. Dále sleduji tiskové zprávy, které doplňují kontext jednotlivých dokumentů. Při vyhledávání tiskových zpráv jsem však narazila na problém, kdy MŽP ze svého archivu tiskových zpráv smazalo roky 2015 a 2016. Avšak chybějící dva roky nejsou pro doplnění kontextu překážkou, jelikož je jednoznačný z dokumentů, ke kterým jsem měla přístup. Zároveň jsem neměla ambici vyhledávat výskyt slova suchu ve zmíněných tiskových zprávách skrze obsahovou analýzu, proto smazané roky nebyly pro mou

diplomovou práci problémem. Pomocí analýzy obsahu poukáži na rozdíly či podobnost ministerstev ve vnímání problematiky sucha. Předpokládaná sekuritizace se může projevit na základě rozdílů nebo vztyčných bodů, z čehož plyne můj předpoklad o limitech spolupráce ministerstev. Zároveň i tato kapitola představuje politizaci sucha, což je část procesu sekuritizace.

V rámci analýzy využívám metodu obsahové analýzy, to je technika, která pomáhá analytikům zkoumat větší počet dokumentů. Obsahová analýza je charakteristická kvantitativním a systematickým popisem obsahu sdělení. K hodnocení dat využívám kvalitativní i kvantitativní prostředky (Sedláková – Lapčík – Burešová 2015: 17; Hájek 2014: 58). U každého zdrojového dokumentu pracuji s dvojitým čtením. Při prvním se snažím získat přehled ohledně problematiky sucha. Tedy budu zjišťovat v jakých souvislostech je sucho řešeno, na jaké problémy je navázáno a jaká jsou navrhovaná opatření. Druhé čtení bude tzv. strojové, kdy nalézám četnost výskytu slova sucha. Při čtení si vypomůžu vyhledáváním výskytu slova sucho, k čemuž volím mnou vytvořený algoritmus (hledání slova sucho a jeho ekvivalenty), který stanovuju dle primární rešerše (Hájek 2014: 63–64). Do četnosti slov nebudu zahrnovat názvy dokumentů a nadpisy kapitol, protože nesdělují žádný obsah.

Zkoumaných dokumentů je sedmnáct. Prvním čtením se seznamuji s danou problematikou, a tím jak je v daném dokumentu pracováno se suchem. Při druhém čtení jsem si vypisovala všechny výskyty slova sucho a brala v potaz okolní kontext. Měla jsem tedy jeden pojem a okolo něj jsem sledovala kontext v jedné větě před a za nalezeným slovem. Ze všech vypsaných nálezů jsem zjistila, že slovo sucho se nachází ve třech kontextech, ze kterých jsem vytvořila tři kategorie, které jsou zároveň výsledkem mé analýzy. Dle vypsaných výskytů a dvou okolních vět jsem zjistila, že kontext, ve kterém se slovo sucho nachází je v souvislosti s: ohrožením, obecnou informací ohledně změny klimatu, nebo politickým opatřením. Tímto způsobem jsem vytvořila tři následující kategorie: *sucho jako bezpečnostní téma/hrozba, sucho jako extrémní projev klimatu, opatření a nástroje spojené se suchem.*

První kategorie se týká výroků, které svým obsahem směřují k ohrožení, nebezpečí, krizové události, kdy se jedná o bezpečnostní vyjádření. Také do této kategorie řadím výroky, které mají charakter opatření nad rámec „normální“ politiky. Příklad originálního výroku spadající do této kategorie: „Koncepce navrhuje rozšíření existujících opatření, která povedou ke zvýšení environmentální bezpečnosti z hlediska zdrojů rizik antropogenního původu (chemické látky, zdroje ionizujícího záření a biologické mikroorganismy). Ty jsou nejčastěji příčinou závažných havárií a jsou zneužitelné k teroristickému útoku i nebezpečí přírodního původu (extrémní meteorologické jevy, povodně velkého rozsahu, dlouhodobé sucho, svahové nestability, přírodní požáry a další)“ (MŽP 2015a: 7). Druhá kategorie je spíše obecného charakteru, spadají sem tvrzení, která v rámci kontextu okolo nalezeného lemmatu sucho, podávají informaci o projevech klimatické změny. Pro větší transparentnost i zde uvedu konkrétní příklad výroku spadající do druhé kategorie: „Z klimatologického hlediska je sucho normální, opakující se jev, který souvisí s fluktuací klimatu. Jako přechodná anomálie se může vyskytovat ve všech klimatických zónách, čímž se odlišuje od permanentní aridity.“ (MŽP 2015a: 31). Třetí kategorie s názvem *opatření a nástroje související se suchem* pojednává o konkrétních plánech, vizích a návrzích vztažených k problematice sucha. Jedná se tedy o kategorii, která souvisí s klasickými opatřeními ze strany politických představitelů. Ukázka takového výroku je: „Problematice prevence a ochrany před důsledky dlouhodobého sucha nebyla doposud věnována adekvátní pozornost, jakou by si zasloužila, nicméně některé materiály již existují. Část adaptačních opatření, týkajících se nedostatku vody a sucha, definuje Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, která zároveň upozorňuje na mezisektorové vazby“ (MŽP 2015a: 33). Získaná frekvence bude tvořit empirickou oporu mé analýzy.

Výsledkem sledování frekvence je kvalitativní interpretace textu doplněná o kvantitativní data. Počet výskytů je shrnut v tabulce (viz tabulka č. 4), která slouží pro přehlednost kvantitativních zjištění. Četností výskytů lemmatu sucho si vypomáhám při kvalitativní interpretaci výsledků analýzy. Upozorňuji, jakým

způsobem je téma sucha uchopováno z pohledu veřejně-politických dokumentů. Tedy kvalitativně zpracovávám všechny dokumenty, kdy poukazují na důkazy politizace a sekuritizace sucha. Přičemž zde budu uvádět i mimořádná opatření. Dle Floyd lze chápat za mimořádná opatření, takové kroky či vize, které doposud v dané problematice nemusejí být implementovány do praxe (Floyd 2015: 684). Zároveň dle Buzana za mimořádná opatření můžeme považovat stav nebezpečí, nouzový stav, krizový stav, stav zvýšené pozornosti. Speciální opatření nemusí být realizována, stačí pouze návrhy či vize, aby došlo k sekuritizaci. Za mimořádná opatření je možné taktéž považovat taková opatření, která jsou nová v rámci řešené problematiky (Buzan – Waeber – Wilde 2005: 37).

Pro získání rámce boje se suchem analyzuji následující legislativní dokumenty: zákon č. 254/2001 Sb., o vodě, zákon č. 544/2020 Sb. (vodní zákon), zákon č. 289/1995¹¹ Sb., o lesích. Mimo jiné uvádím zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. V souvislosti se zákonem o životním prostředí analyzuji dokumenty SPŽP, jelikož udávají základní směřování přijímání strategií a koncepcí v souvislosti s ochranou přírody. Cíle SPŽP implementují následující strategické dokumenty, které spadají do období 2015-2020: *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR* (MŽP: 2015b), *Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR* (MZe 2017), *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu*¹² (MŽP 2017b). *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu* je implementačním dokumentem *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR*. Národní akční plán rozpracovává opatření uvedená v adaptační strategii ČR do konkrétních plánovaných opatření. Dále budu zkoumat dokument *Strategie udržitelného rozvoje České republiky – Česká republika 2030* (ČR 2030 nedatováno), který se věnuje udržitelnému rozvoji a zvyšování kvality obyvatel v rámci environmentální politiky. Také zanalyzuji dokument *Rámec národního programu životního*

¹¹ Novelizovaný lesní zákon (Zákon č. 314/2019 Sb.) neobsahuje lemma sucho.

¹² *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu* dostupný zde: ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/\\$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf)).

*prostředí*¹³ (MŽP 2020c). Posléze analyzuji dokumenty řešící problematiku sucha a vody: *Národní Plány Povodí (Labe*¹⁴, *Dunaj*¹⁵, *Odra*¹⁶). Taktéž do analýzy řadím *Strategii resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030*¹⁷ (MZe 2016b) a *Akční plán ekologického zemědělství* (MZe 2016a). Do analýzy jsem dále zahrnula dokumenty věnující se bezpečnostnímu směřování ČR v souvislosti s ochranou životního prostředí: *Koncepce environmentální bezpečnosti, a to na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030* (MŽP 2015a), *Analýzy hrozeb pro ČR*¹⁸ (HZSČR 2015). Všechny tyto dokumenty navazují na vize a cíle SPŽP a obecně vyplývají ze zásad environmentální politiky ČR a EU. Zároveň jsou to všechno dokumenty, které obsahují lemma sucha.

4.1 Analýza veřejně-politických dokumentů MŽP a MZe v rámci boje proti suchu

V minulosti se předpokládalo, že největším problémem v rámci životního prostředí budou povodně, a tak problematika sucha byla odsunuta do pozadí. Opatření, která by zahrnovala problémy spojené se suchem, se objevila převážně až po roce 2015, kdy ČR čelila nejsuššímu roku. Klíčovým rokem v rámci řešení problémů spojené se suchem je rok 2015, kdy byla založena Komise VODA-SUCHO. Dále pak rok 2017, kdy z iniciativy Komise a spolupráce mezi resortem MZe a MŽP vznikla *Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR* (MZe 2017). Ta se stala

¹³ *Rámcem Národního programu životního prostředí 2018 – 2020* dostupné zde: ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_program_zivotni_prostredi/\\$FILE/OFDN-aktualizace_Ramce_NPZP_2018_2020-20200406.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_program_zivotni_prostredi/$FILE/OFDN-aktualizace_Ramce_NPZP_2018_2020-20200406.pdf)).

¹⁴ *Národní plán povodí Labe* dostupný zde: (<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/narodni-plany-povodi-1/narodni-plany-povodi-labe.html>).

¹⁵ *Národní plán povodí Dunaje* dostupný zde: (<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/narodni-plany-povodi-1/narodni-plany-povodi-dunaje.html>).

¹⁶ *Národní plán povodí Odry* dostupný zde: (<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/narodni-plany-povodi-1/narodni-plany-povodi-odry.html>).

¹⁷ *Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030* dostupná zde: (http://eagri.cz/public/web/file/460683/_460659_683669_Strategie_resortu_ministerstva_zemedelstvi_s_vyhledem_do_2030.pdf).

¹⁸ *Analýza hrozeb pro ČR* dostupná zde: (<https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx>).

podkladem pro novelu vodního zákona, který vešel v platnost v roce 2021 (MŽP 2020b).

4.1.1 Legislativní veřejně-politické dokumenty

V následujících podkapitolách analyzuji dokumenty věnující se životnímu prostředí, kdy se zaměřuji na to, jak je zde sucho rámováno. Základní kontext ochrany životního prostředí poskytuje zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Zjistila jsem, že v tomto zákonu není sucho vůbec řešeno. Nejsou zde stanoveny zásady a povinnosti ke zlepšování stavu sucha v rámci životního prostředí. Tento zákon popisuje obecné principy, zásady a povinnosti v rámci jednání se živou přírodou. Samotné sucho a jeho řešení jsou následně zaneseny až do dokumentů Státní politiky životního prostředí, které rozvádějí zmiňovaný zákon.

V dokumentu *Státní politika životního prostředí České republiky 2012-2020* je dle výskytu slovo sucho řešeno 24krát. V rámci kategorie *sucho jako hrozba* je sucho uvedeno 12krát a to především s ohledem na to, že sucho je možné spojovat s krizovými situacemi. Kategorii *sucho jako extrémní projev klimatu* nalézám 6krát. Poslední kategorie *opatření a nástroje spojené se suchem* pojednává především o závazcích vyplývajících ze zákona životního prostředí a mezinárodní politiky s ohledem na udržitelný rozvoj. Tuto kategorii identifikuji také 6krát. Dokument se zabývá suchem především v obecné rovině. Rozebírá, jaké dopady sucha mají být řešeny (viz body vypsány v kapitole 3), ale v praxi nejsou zatím nikterak implementovány, spíše jsou ve fázi přípravy (MŽP 2016).

Dokument *Státní politika životního prostředí 2020 s výhledem do roku 2030* také vychází ze závazků vyplývajících ze zákona o životním prostředí. SPŽP 2030 obsahuje 68 výskytů lemmatu sucho, což vypovídá o zvýšeném zájmu ohledně problematiky sucha. Kategorie *sucho jako hrozba* je zmíněna 42krát. Z obsahu SPŽP 2030 vyplývá, že sucho patří do mimořádných událostí, tedy do krizového stavu, protože ohrožuje krajinu (především zemědělskou půdu), občany a jejich zdraví. Je zde pracováno se suchem jako s hrozbou lesa, která způsobuje lesní požáry, šíření kůrovce a jiných invazivních druhů rostlin a živočichů. Obecně je

zde bráno sucho jako riziko pro oblast zemědělství, hospodářství, průmyslu a služeb. V dokumentu jsou konkrétně vyčísleny škody v zemědělství způsobené suchem, které činily 11 mld. Kč v roce 2018 (MŽP 2020a: 106). V lesnictví dosáhly v roce 2020 až k 24 mld. Kč (NKÚ 2019: 2). Sucho přispívá ke kůrovcové kalamitě, kdy jsou ničeny velké plochy lesního porostu (MŽP 2020a: 125). V dokumentu je dále uvedeno, že sucho zhoršuje kvalitu vody a její nedostatek ohrožuje obyvatele a obce v ČR. Je tedy potřeba omezovat hospodaření s vodou. Dle údajů SPŽP 2030 sucho v roce 2016 ohrožovalo cca 300 tisíc lidí, v té době probíhaly ničivé vlny veder (MŽP 2020a: 150). Všechny tyto výroky jsou v dokumenty spojovány se suchem jako hrozbou, která by měla být součástí krizových plánů. Jak tedy můžeme vidět dle nalezených výskytů a argumentace, tak oba dokumenty SPŽP pracují s občany ČR jako s referenčními objekty sekuritizace tématu sucha. Je zde výrazná bezpečnostní rétorika, která podporuje proces sekuritizace. Druhá kategorie *sucho jako extrémní projev klimatické změny* je v textu řešena 12krát, výroky v této kategorii jsou spíše informativního charakteru, kdy jsou popisovány dopady sucha. Poslední kategorii *opatření a nástroje spojené se suchem* identifikuji 14krát. SPŽP ukotvuje orgány, které mají monitorovat a vydávat opatření na zmírnění dopadů sucha. Z analýzy tohoto dokumentu vyplývá, že sucho je nejvíce rámováno jako hrozba, což svědčí o politizaci a možné sekuritizaci tématu sucha.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích stanovuje předpoklady pro zachování lesa a péči o něj. Les je chápán jako národní bohatství, které je nenahraditelnou složkou životního prostředí. Dokument hovoří o možnosti zpracování suchých, nemocných či poškozených stromů. Lesní zákon obsahuje 2krát slovo sucho. Sucho je opět řazeno do mimořádných událostí, především z důvodu možného způsobení nepředvídatelných škod v lese (požáry, kůrovcová kalamita). Je zde ukotveno, že vlastník lesa je povinen urychleně činit opatření pro zmírnění dopadů sucha. Orgán státní správy lesů může vlastníkům lesního majetku nařídit, aby provedl ochranné činnosti k zastavení šíření škodlivých organismů (Zákon č. 289/1995 Sb.). Oba výskyty spadají do kategorie *sucho jako hrozba*. Nalézám tedy bezpečnostní rétoriku. Tento zákon je často řešen členy SVOL. Sdružení se domáhá pomoci při

řešení sucha a kůrovce. Proto se SVOL zapojuje do debaty se zástupci MZe (SVOL ČR 2020a).

Další legislativa, která řeší sucho je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách. V zákoně jsou sepsány priority související s omezením sucha, které následně převzala Komise VODA-SUCHO. Komise vzápětí vytvořila Koncepti (MZe 2017: 2), kde jsou sepsány veškeré strategie, vize a plány pro boj se suchem. Vodní zákon obsahuje 89 výskytů lemma sucho, z toho 2 lemmata dle okolního kontextu spojují s kategorií *sucho jako hrozba*. Sucho a povodně jsou jevy, které jsou zařazeny mezi mimořádné události ohrožující národní bezpečnost. Sucho a povodně, jak je zmíněno v zákoně, jsou rizikem, protože mohou způsobit rozsáhlé havárie. Dokument hovoří o suchu jako o krizi, kterou je potřeba řešit. Proto jsou zde zanesená nová opatření k boji se suchem. Zákon ukládá povinnost realizovat Plány pro zvládnutí sucha a Komise pro zvládnutí sucha. Tato prevence spadá do kategorie *opatření a nástroje*, která je v textu zmíněna 87krát. Plány měly být zřízeny do 24 měsíců od nabytí účinnosti zákona, ale nestalo se tak. Stejně tak tomu bylo v případě orgánů pro sucho (Krajské komise pro sucho a vodoprávní úřady). Orgány měly být zrealizovány do 36 měsíců, ale do této doby tomu tak není, což ale není překážkou pro teorii sekuritizace, protože dle Buzana opatření nemusí být plněna (Zákon č. 254/2001 Sb.; Buzan – Waever – Wilde 2005: 37). Zákon ukotvuje příslušné instituce, které mohou jednat dle zákona o krizovém řízení, pokud se nezlepší situace se suchem (Zákon č. 240/2000 Sb.; Zákon č. 254/2001 Sb.). Orgány pro sucho mohou vydávat mimořádná opatření, což dokazuje sekuritizační pohyb tématu sucha (MŽP 2020b; MŽP 2019b).

Nejpodstatnější zákon, věnující se problematice sucha je novelizovaný vodní zákon, který obsahuje tzv. suchou hlavu, díky čemuž by měl stát lépe zvládat krizové události spojené se suchem, jak tvrdí MŽP (MŽP 2020b). MŽP převzalo bezpečnostní rétoriku s apelem na mimořádná opatření. Tzv. suchá hlava je část zákona, která určuje rámec monitoringu sucha, kompetence příslušných orgánů, přijímání potřebných opatření pro omezování dopadů sucha a nedostatku vody. Tento zákon taktéž zmiňuje vytvoření krajských komisí (MZe 2017: 51–53; Zákon

č. 544/2020 Sb.). Dle vodního zákona, by měl být připravován Plán pro zvládání sucha a Komise pro zvládání sucha. Komise pro zvládání sucha by měly být vytvořeny na úrovni krajů a obcí s rozšířenou působností, avšak zatím byla připravena pouze metodika realizace¹⁹(Suchovkrajine.cz 2018a; Zákon č. 544/2020 Sb.). Pro boj se suchem budou do budoucna nejdůležitější operativní dokumenty (Plány pro zvládání sucha a nedostatku vody na úrovni všech krajích a celé ČR), které by měly být sepisovány pomocí monitoringu ČHMÚ a předpovědního systému HAMR (Zákon č. 544/2020 Sb.). Zákon obsahuje 83 výskytů slova sucho, většina spadá do kategorie *opatření a nástroje*. Pouze 4 výroky rámuji sucho jako hrozbu. Druhou kategorií zde nedetekují.

Na četnosti slov můžeme pozorovat výraznou politizaci sucha. Legislativní dokumenty zároveň poukazují na spolupráci MZe a MŽP v rámci prevence sucha, což je například znatelné na přidělené kompetenci ministerstev zřizováním Komisí pro sucho, vytvářením a realizací strategických dokumentů (Zákon č. 544/2020 Sb.; Zákon č. 254/2001 Sb.; Zákon č. 17/1992 Sb.). Ve zkoumaných zákonech neshledávám body, které by ztěžovaly spolupráci MŽP a MZe.

4.1.2 Strategické a advokační veřejně-politické dokumenty MŽP

Mezi nejdůležitější strategie MŽP implementující cíle SPŽP spadají: *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR* (MŽP 2015b), *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu* (MŽP 2017b) a *Rámeček národního programu životního prostředí* (MŽP 2020c). Další dokumenty, které se zabývají problematikou sucha v gesci MŽP, jsou: *Strategie udržitelného rozvoje České republiky – Česká republika 2030* a *Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030* (MŽP 2015a). Následně zde analyzuji i dokument přesahující do bezpečnostní agendy státu, tedy do gesce Ministerstva vnitra. Dokumentem je *Analýza hrozeb pro ČR* (HZSČR 2015), která byla vypracována pro audit národní bezpečnosti.

¹⁹ Metodika pro přípravu Plánů pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody dostupná zde: (http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/vystup/metodika_plan-sucho.pdf).

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR byla přijata na základě hodnocení ČHMÚ, které upozorňuje na rapidní zhoršení dopadů sucha. Strategie již zahrnuje vize krizového plánu v boji proti suchu (MŽP 2015c; MŽP 2015d), což podporuje důkazy o úspěšnosti sekuritizace hrozby sucha. Tento dokument obsahuje performativ, který spadá do bezpečnostní agendy. Změna klimatu a její dopady (sucho) způsobují frekvenci katastrof, kdy je zvýšená zranitelnost společnosti (MŽP 2015b: 24). Referenčním objektem jsou lidé. Zjistila jsem, že klimatické změny jsou skrze krizový a rizikový diskurz konstruovány jako hrozba. Četnost sucha je nejvyšší v rámci kategorie *nástroje a opatření*. Konkrétně nalézám 34 slov sucho v kontextu souvisejícím s opatřeními a řešením problematiky sucha. Cílem adaptačních opatření je stabilizovat vodní režim v krajině, posilovat vodní zdroje a jejich efektivní využívání. Zde je kladen důraz na změnu vodohospodářské infrastruktury, optimalizaci zavlažovacích systémů, pěstování plodin a chovu zvířat. Dále je několikrát deklarováno, že sucho lze mírnit pomocí zemědělské biotechnologie a rekultivací důlních děl a lomů. V textu taktéž objevuji i mimořádná opatření vyjma těch klasických. Konkrétně jsou zde řešeny krizové situace, které způsobuje sucho, čímž je ohroženo zdraví a lid ČR (eutrofizace při výskytu sucha, nárůst úmrtnosti kvůli nedostatku vody a zhoršení její kvality) (MŽP 2015b: 48). Dále se v dokumentu uvádí, že sucho je rizikem z důvodu zhoršení kvality půdy a plodin. Zvyšuje se nebezpečí výskytu požárů a zhoršuje se stav lesa. Strategie přímo několikrát zmiňuje, že sucho je nejvýraznějším rizikovým faktorem z hlediska klimatické změny a dle modelací je možné očekávat dlouhodobou přítomnost sucha v ČR. Výskyty spadající do kategorie *sucho jako hrozba*, jsou v textu obsaženy 24krát, což je opět výrazné bezpečnostní rámování. Ostatní výskyty se vztahují ke kategorii *sucho jako projev klimatické změny*. Takových výskytů detekuji 16 z celku 74 lemmat sucho. Adaptační strategie zobrazuje náročnost prevence sucha s ohledem na obtížnost vyčíslení škod. Strategie upozorňuje na to, že ČR začala pozdě řešit problematiku sucha, což tvrdí i SVOL. Adaptační strategie i SVOL poukazuje na to, že nečinnost není řešení, naopak je potřeba důmyslného výzkumu a dostatku dotací pro zmírnění

dopadů nebezpečného jevu, především z důvodu aby dále nebyli ohrožováni obyvatelé ČR (MŽP 2015b: 86; SVOL ČR 2018b).

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (MŽP 2017b) obecně hovoří o klimatických projevech souvisejících s výskytem sucha, avšak takové informace jsou již zmíněny v kapitole 2. Dokument je však podstatný především s ohledem na výrazné rámování sucha jako hrozby způsobující krizové situace, což zapadá do teorie sekuritizace. Jsou zde popsány konkrétní krizové plány a vize. Dokument zdůrazňuje, že sucho by se mělo začít řádně monitorovat a dle závažnosti následně určovat stav bdělosti a stav pohotovosti. Pokud opatření nepovedou ke zlepšení situace, mělo by dojít k vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu podle krizového zákona. Stav bdělosti je situace, kdy se má suchu věnovat zvýšená pozornost. V pohotovostním stavu pak následně apeluje na využití krizových opatření především omezením spotřeby vody, přerozdělováním zásob vodních zdrojů atd. (MŽP 2017b: 13–19). V tomto dokumentu se lemma sucho objevuje 95krát, přičemž 26 výskytů zařazují do *kategorie sucho jako hrozba*. Dále shledávám 35 výskytů, které spadají do kategorie *klasických nástrojů a opatření*, a 36 nálezů řadím do kategorie *sucho jako projev klimatické změny*. Národní akční plán a adaptační strategie identifikují nejvíce ohrožené oblasti včetně návrhů možných mimořádných opatření. I zde tedy zjišťuji krizový diskurz, který konstruuje sucho jako hrozbu. Za zajímavé považuji apel na zahrnutí přírodních hrozeb do systému EVVO, což podporuje moje argumenty vyplývající z analýzy dokumentů, že sucho je se změnou klimatu považováno za současnou globální hrozbu (MŽP 2017b: 47).

Rámec národního programu životního prostředí informuje především o finančních nástrojích v rámci boje proti suchu. Apeluje na zajištění dodávek kvalitní pitné vody obyvatelům, dále podporuje projektovou přípravu pro programy OPŽP. Tento projekt se soustředí především na změnu hospodaření se srážkovou vodou (MŽP 2020c). Lemma sucho se v tomto dokumentu vyskytuje 5krát, ani jednou zde není obsažena *kategorie sucho jako hrozba*. Teze, že projevující se změna klimatu způsobuje vážné dopady sucha, je zmíněna 2krát. Tedy pouze

2 nálezy řadím do druhé kategorie. A jsou zde 3 výskyty související s kategorií *opatření a nástroje* v rámci environmentální politiky.

Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030 (MŽP 2015a) navrhuje zanést sucho do krizových plánů a vytvořit pohotovostní režimy. Je zde psáno, že bezpečnost a kvalitní životní prostředí nelze oddělit s ohledem na životy občanů. Skrze sekuritizační hledisko zjišťují referenční objekt lid ČR (MŽP 2015a: 5). Koncepce obecně poskytuje přehled, jaké dokumenty jsou podstatné v rámci řešení sucha a jaké plány má česká politická scéna do budoucna. V tomto dokumentu se lemma sucho objevuje 42krát, z toho 8krát v rámci kategorie *sucho jako hrozba* a 10krát v obecné rovině informací o suchu jako projevu klimatické změny. Kategorie *nástroje a opatření v souvislosti se suchem* je zmíněna 24krát. Avšak pro tuto analýzu je podstatné, že v tomto dokumentu jsou dopady sucha brány jako bezpečnostní ohrožení obyvatel a jejich majetku, čímž argumentuje i SVOL, kdy usiluje o zisk financí a vliv kvůli ohrožení soukromého zájmu členů (MŽP 2015a: 7; SVOL ČR 2020a).

Strategie udržitelného rozvoje České republiky – Česká republika 2030 obsahuje pouze 1 výskyt sucha a to v souvislosti se změnou klimatu, kdy tvrdí, že přibude suchých období (ČR 2030 nedatováno). Pro sekuritizační hledisko není dokument podstatný. *Analýza hrozeb pro ČR* (HZSČR 2015) je zpráva, která zahrnuje sucho do skupiny nepřijatelných rizik, která jsou nebezpečná pro český stát. V tomto textu nalézám pouze 1 výskyt lemmatu sucho, který spadá do kategorie *sucho jako hrozba*. Je zde vyzdvižováno dlouhodobé sucho jako nebezpečí s nepřijatelným rizikem. Tudíž spatřuji v dokumentu konstrukci sucha v rámci bezpečnostního diskurzu (HZSČR 2015: 3). *Analýzu hrozeb pro ČR* sepsal HZS ČR, který spadá pod Ministerstvo vnitra. Jeho role je v procesu sekuritizace marginální, ale je to aktér, který má vliv na politické rozhodování. HZS ČR upozorňuje na to, že sama Armáda ČR považuje projevy klimatu za hrozbu zasahující nad klasický rámec environmentální politiky (HZSČR 2017).

4.1.3 Strategické a advokační veřejně-politické dokumenty MZe

Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 upozorňuje, že otázka sucha vyžaduje odpovídající pozornost vlády ČR a provázaný komplexní mezirezortní přístup řešení. Avšak v dokumentu kromě tohoto prohlášení nespátřuji žádnou zmínku o možné spolupráci s MŽP. Spíše se všechna prevence vztahuje k ochraně zemědělství a využití zemědělského potenciálu v rámci boje se suchem (MZe 2016b: 22). Dohromady objevují 58 výskytů lemmatu sucho. Kategorie *sucho jako projev klimatické změny* se zde moc nevyskytuje, o čemž svědčí i nízký počet frekvence slova sucho v daném kontextu, tedy 15krát. Kategorii *sucho jako hrozba*, která vyžaduje specifická opatření, odhaluji 16krát. Lemma sucho v souvislosti s kategorií *opatření a nástroje* se vyskytuje 27krát. MZe navrhuje pozemkové úpravy ohrožených oblastí. Dalším klasickým opatřením MZe je uspořádání vlastnických vztahů pozemků tak, aby se umožnila výstavba protipovodňových staveb. MZe se soustředí na zhoršenou kvalitu úrody, přičemž tedy apeluje na zvýšení výdajů pro zavlažování, herbicidy, insekticidy. Ale MŽP tvrdí, že taková prevence ohrožuje volně žijící zvěř. Zde se tedy MZe a MŽP dostávají do sporu (MŽP 2011: 22; MZe 2016b: 26). Výše uvedené nástroje prevence spadají do klasické politiky. V dokumentu objevují krizovou rétoriku, ale bez návrhu specifických opatření.

MZe upozorňuje na výkyvy dřevní suroviny, především smrků, které jsou postiženy kůrovcem a suchem. Jako řešení navrhuje změnit skladbu lesa, což je proti názorům odborné veřejnosti (viz kapitola č. 2). Taktéž to není výhodné pro vlastníky lesa (MZe 2016b: 30). SVOL upozorňuje, že tímto opatřením přijdou lesníci o mnoho financí a drobní podnikatelé i o celé živobytí. Smrkové dřevo je dražší a ve dřevozpracujícím průmyslu je po něm velká poptávka na rozdíl od listnatých stromů. Změna skladby lesa a jiné zaměření dřevozpracujícího průmyslu je zároveň téma, které MŽP téměř neřeší. MŽP spíše upozorňuje obecně na dopady sucha v souvislosti s chřadnutím lesů. MZe navrhuje dotační tituly pro obnovu lesa, ale s vhodnými dřevinami, což jsou listnáče. To ale SVOL odmítá, protože lesní politika na to není uzpůsobena. Zároveň toto opatření není adekvátní

pro kalamitní dobu (SVOL ČR 2018b). MZe umožnilo lesníkům a myslivcům vstoupit do debaty při řešení dopadů sucha (MZe 2016b: 31). SVOL svou aktivitou si dokázalo sjednat dokonce několik sezení se zástupci MZe. Lesníci v debatě upozorňovali na to, že divoké a lesní zvěře je nadbytek a ničí nově vysazené stromky, a tím vzniká škoda na jejich majetku. Na tento argument reagovalo MŽP, kdy naopak hájilo zájmy zvěře. Dle MŽP jsou počty zvěře dostatečně regulované a není třeba měnit systém honiteb (MŽP 2019c; SVOL ČR 2020b).

Národní Plány Povodí Odra, Dunaj, Labe jsou podstatnými dokumenty v oblasti vodohospodářské politiky. Dle gesce tyto dokumenty spadají pod MZe, ale velká část této problematiky je zájmem i MŽP, což způsobuje rozpory v rámci řešení sucha. Cílem obou ministerstev je podporovat opatření, která by vedla ke zlepšování stavu povrchových a podzemních vod. Tyto vize si pak následně přebírá Komise VODA-SUCHO a odráží se v Konceptci (MZe 2017: 3). Národní plány povodí jsou dokumenty, které obsahují nástroje k řešení nedostatku vody. V Konceptci je ale uvedeno, že absolutní ochrana před povodněmi a suchem neexistuje. Tyto tři dokumenty se spíše věnují opatřením proti povodním, což je logické (MZe nedatováno a). Sucho se zde vyskytuje spíše okrajově, a to hlavně ve formě obecných informací ohledně změny klimatu. Plány povodí rámují sucho v souvislosti s ohrožením lidu především z hlediska nedostatku pitné vody. Ale i tak jsou dokumenty v této podobě pro proces sekuritizace marginální, přestože se zde vyskytuje rámování sucha jako hrozby a je možné nalézt dva referenční objekty: lid a pitnou vodu. Nejsou zde totiž uvedena žádná mimořádná opatření. Avšak do budoucna by se tyto dokumenty mohly stát podstatnými pro teorii sekuritizace. V aktualizovaných verzích plánů povodí by skupiny odborníků, kteří vypracovávají Plány povodí, měly vybírat lokality, kde bude nutné využívat krizová opatření při řešení sucha (Staňková 2011: 4). Plány povodí a Plány řízení rizik v povodí²⁰ mohou hrát podstatnou roli v boji proti suchu, jelikož problematika

²⁰ Plány řízení rizik jsem také chtěla zohlednit do analýzy dokumentů, avšak lemma sucho se tam v současné době nevyskytuje.

sucha a nedostatku vody zde bude rozpracována na nejpodrobnější úrovni (MZe 2017: 52).

V *Národním plánu Dunaje* je dohromady 31 výskytů slova sucho. Z toho 13 se týká informací ohledně sucha v souvislosti s probíhající klimatickou změnou. Dále 10 nálezů řadím do kategorie *sucho jako hrozba*, které se objevují v souvislosti s ohrožením kvality vody a obyvatel ČR. A 8 lemmat zařazují do kategorie *opatření a nástroje* související se suchem (MZe 2015b). *Plán povodí Odry* obsahuje celkem 28 lemmat sucho. V dokumentu je zanesen apel na změnu legislativy, která v té době nebyla dostačující v souvislosti s bojem proti suchu. Výskyty zapadající do kategorie *sucho jako hrozba* nalézám 7krát. Dalších 11 výroků nese obecné informace o suchu, a proto je řadím do kategorie *sucho jako extrémní projev klimatu*. Třetí kategorie *opatření a nástroje* vůči suchu je zmíněna 10krát (MZe 2015c). V *Plánu povodí Labe* je četnost slova sucho nejvyšší, zjišťují 37 lemmat. Výroků spojených s kategorií *nástroje a opatření* je zde 16. Kontext související se suchem jako projevem klimatické změny objevují 10krát. A nálezy spadající svým obsahem do kategorie *sucho jako hrozba* jsou uvedeny 11krát (MZe 2015a). Obsahově jsou si texty podobné. Identifikuji zde následující referenční objekty: lid, pitná voda a půda. Plány obecně upozorňují, že řešení sucha není otázkou krátké doby, ale bude potřeba mnoho času.

Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR (MZe 2017) je v současné době nejdůležitější dokument pro boj se suchem. Na tvorbu Koncepce apelují všechny analyzované dokumenty. Problematika sucha je zde řešena nejvíce a nejpodrobněji (MŽP 2020a: 77). Koncepce má poskytovat strategický rámec pro nová opatření legislativního, organizačního, technického a ekonomického charakteru. Navazuje na preventivní opatření zanesená v *Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu*. Zároveň je v souladu s rámcovou směrnicí o vodě EU a současně byla zpracována způsobem, který je v souladu s cíli *Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030* (MZe 2017: 3–4). MŽP se taktéž zapojilo do sestavování tohoto dokumentu. Díky cílům Koncepce pozměnil resort MŽP obsah Operačního programu Životního prostředí, a tak Státní fond

životního prostředí umožnil vznik mnoha dotačních programů, jak přehledně znázorňuje tabulka č. 2 a 3²¹ (MZe 2017: 56; MZe nedatováno b).

Koncepce rozpracovává definici sucha a odkazuje na zranitelnost území ČR vůči všem typům sucha. Přináší detailní informace, které mají být podkladem pro zanesení sucha do budoucí legislativy (novelizovaný vodní zákon) a dalších strategických dokumentů (MZe 2017: 5). Dohromady odhalují 218 lemmat sucho. Informace související s klimatickou změnou a suchem jsou zmíněny 81krát. Nejvíce se slovo sucho nachází v souvislosti s kategorií *opatření a nástroje* klasické povahy, přesněji 106 lemmat sucho. Koncepce důrazně apeluje na sběr informací, vytvoření správných indikátorů pro měření stavu sucha a zlepšení monitoringu ve spolupráci s ČHMÚ, díky čemuž byla vytvořena platforma systému sledování HAMR, která má za úkol monitorovat půdní vlhkost, zemědělské a lesnické sucho. Toto opatření spadá do klasických nástrojů environmentální politiky, ale s jistým přesahem do krizového řízení. Na základě vytvoření nových indikátorů a jejich poznatků, bude moci být vyhlášena zvýšená pozornost či krizový stav (MZe 2017: 49). Koncepce také stanovuje rok 2021, kdy by se mělo začít s implementací specifických opatření v boji proti suchu. Dle usnesení vlády č. 620/2015 má mít podstatnou roli při vytváření klasické prevence komise VODA-SUCHO, jak se píše v Koncepci (MZe 2017: 25).

Zároveň Koncepce upozorňuje na to, že přijímaná opatření mohou v některých ohledech působit proti sobě kvůli rozdílným prioritám ministerstev. To může dokazovat nevyřešené spory mezi zainteresovanými aktéry. Koncepce přímo zmiňuje, že jedním ze sporných témat je využívání dusičnanů a pesticidů. Využívání takových látek je proti zájmům přírody, jelikož kvůli povodním a extrémnímu suchu může docházet ke znečištění podzemních vod. V Koncepci je taktéž uvedeno, že uměle vytvářená koryta zhoršují dopady sucha. Zde shledávám další rozpor, dle tiskových zpráv MZe podporuje programy pro budování umělých koryt (MZe 2018), ale MŽP dlouhodobě apeluje na ukončování výstavby umělých

²¹ Tabulka č. 2 a 3 jsou uvedeny v Příloze.

koryt (MŽP 2017c; MŽP nedatováno e). Další navržená strategie MZe je změna dřevinné prostorové skladby lesů, ale to jde zase proti zájmům lesníků (MZe 2017: 46; SVOL ČR 2019a).

Také se v obsahu textu vyskytuje rámování sucha jako hrozby, přesněji 31 případů spadající do první kategorie. Je zde rozepsán návrh řešení sucha v krizovém stavu. V Konceptci je psáno, že se očekává vyhlášení krizové situace a přechod na postup definovaný zákonem o krizovém řízení a plánem pro řešení krizové situace tzv. *Dlouhodobé sucho*²². Po vyhlášení krizového stavu by na prevenci zanesenou v Konceptci, měla navázat mimořádná opatření dle platné krizové legislativy v souladu s principy *Koncepce environmentální bezpečnosti 2016-2020*²³. Bezpečnostní rada státu pracuje na aktualizaci textu *Koncepce environmentální bezpečnosti* (MZe 2017: 4). Můžeme tedy vidět jakousi pomalost v uplatňování cílů v boji se suchem. V závěru *Koncepce* se uvádí, že problematika sucha je v ČR mimořádná a pokazuje na možné využití varovného systému²⁴ (MZe 2017: 26; MZe nedatováno b: 11–12). Na tomto dokumentu můžeme vidět určitý posun ve vnímání sucha jako hrozby. Sucho už je zde automaticky uchopováno jako hrozba. Zároveň se rozšiřuje referenční objekt: lidé, krajina, kvalita vody, lesy, půda a ekonomika. Sucho je zde řazeno přímo do bezpečnostní agendy. Je patrný stav politizace, ale i sekuritizace sucha.

Akční plán ekologického zemědělství je implementující dokument *Koncepce*, měl by tedy obsahovat opatření zmírňující dopady sucha zmiňovaná v *Koncepci*. Avšak v současné době tomu tak není, jelikož plán nebyl aktualizován, což opět svědčí o jisté pomalosti a neefektivitě navrhovaných opatření. V textu je pouze 1 výskyt slova sucho, a to v obecné rovině související s kategorií *sucho jako projev klimatické změny* (MZe 2016a: 7). Do budoucna se připravují další dokumenty, které by obsahovaly návrhy řešení proti suchu popsané v *Koncepci*. Vize prevence sucha by se měla od roku 2021 objevit v: *Plánech pro zvládnání*

²² Strategický plán *Dlouhodobé sucho* zatím neexistuje.

²³ I tento dokument byl podroben hledání lemma sucho, avšak slovo sucho se zde nevyskytuje.

²⁴ Varovný systém uveden zde: (<http://eagri.cz/public/web/file/545864/Prilohy.pdf>).

sucha, Plánech povodí (nové verze dokumentů od roku 2021), *Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací* (v současné době probíhají revize k zanesení problematiky sucha), *Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu* a *Akčním plánu ekologického zemědělství* (probíhá revize) (MZe 2017: 58).

V tabulce č. 4 shrnuji počty výskytů lemmatu sucho v rámci všech sedmnácti analyzovaných dokumentů. Frekvence, tak jak ji v této práci užívám, poskytuje přehled o tom, jakou intenzitou je hrozba sucha tématizována v dokumentech, v souvislosti se třemi uvedenými kategoriemi.

Tabulka č. 4: Výsledky sledování četnosti lemma sucho ve veřejně-politických dokumentech

SLEDOVÁNÍ FREKVENCE LEMMA SUCHO				
Analyzované dokumenty	Kategorie: <i>Sucho jako hrozba</i>	Kategorie: <i>Sucho jako extrémní projev klimatické změny</i>	Kategorie: <i>Klasické opatření a nástroje na boj se suchem</i>	Celkem:
SPŽP 2012-2020	12	6	6	24
SPŽP 2030	42	12	14	68
Zákon č. 289/1995 Sb.	1	0	1	2
Zákon č. 254/2001 Sb.	2	0	87	89
Zákon č. 544/2020 Sb.	4	0	79	83
<i>Strategie přizpůsobení se změně klimatu</i>	24	16	34	74
<i>Národní akční plán adaptace na změnu klimatu</i>	26	34	35	95
<i>Rámec národního programu životního prostředí</i>	0	2	3	5

<i>Koncepce environmentálního bezpečnosti na období 2016-2020 s výhledem do 2030</i>	8	10	24	42
<i>Strategie udržitelného rozvoje ČR</i>	0	1	0	1
<i>Analýza hrozeb pro ČR</i>	1	0	0	1
<i>Strategie resortu MZe s výhledem do 2030</i>	16	15	27	58
<i>Národní plán povodí Dunaj</i>	10	13	8	31
<i>Národní plán povodí Odry</i>	7	11	10	28
<i>Národní plán povodí Labe</i>	11	10	16	37
<i>Koncepce na ochranu před následky sucha pro území ČR</i>	31	81	106	218
<i>Akční plán ekologického zemědělství</i>	0	1	0	1
Celkem:	195	212	450	857

Zdroj: Vytvořeno autorkou

4.2 Mezirezortní spolupráce MŽP a MZe v problematice sucha

Od roku 2014 se začaly objevovat informace o nastávající epizodě sucha. Tohoto roku byla schválena *Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody* předložená ministry zemědělství a životního prostředí. Pro boj proti suchu byla ministry založena meziresortní Komise voda-sucho (MZe

2016b: 99), která pracuje na strategiích pro danou problematiku. V Komisi jsou zastoupeni ministři zainteresovaných ministerstev a různorodá sestava odborníků. Avšak tato Komise byla do nedávné doby upozaděna Národní koalicí na boj proti suchu. Obě tyto struktury mají stejný záměr a to mírnit dopady a zlepšit prevenci v rámci boje se suchem (Suchovkrajine.cz nedatováno a; ČR 2030 2018). Existence více iniciativ značí nejednotu v boji proti akutní problematice sucha v rámci instituce MŽP.

Ministr Brabec založil Národní koalici v roce 2018, kdy slovo sucho patřilo mezi nejvíce skloňovaný pojem v médiích dle platformy ČR 2030 (ČR 2030 2018). Národní koalice si kladla velké ambice na řešení sucha, avšak sešla se pouze třikrát za tři roky působení, přičemž ve stanovách je uvedeno, že se členové budou scházet minimálně jednou za dva měsíce (MŽP 2019d). Je tedy otázkou proč si MŽP zakládá vlastní poradní orgán na pomoc se suchem. Ve veřejně-politických dokumentech není žádná zmínka o této iniciativě, avšak média ji reflektují v posledních letech více než Komisi VODA-SUCHO. Naopak Komise je zapracována do uváděných dokumentů a je na ní kladen větší důraz, především po novelizaci vodního zákona, kdy by měla dále plnit podstatné kroky v boji proti suchu (MŽP 2019d; MŽP 2020d).

Novelizace vodního zákona uvedla činnost Komise opět do popředí dění. V rámci aktivit tohoto orgánu vznikl nejdůležitější dokument týkající se sucha, a to již několikrát zmiňovaná Koncepce (MZe 2017; Suchovkrajine.cz nedatováno b). Na první schůzi bylo konstatováno, že řešená problematika sucha je na české politické scéně v podstatě nová, mělo by se vycházet ze zkušeností s povodněmi a s tím související legislativou. Sucho je politickými aktéry považováno za hrozbu. A proto se v mnoha výše uvedených dokumentech objevují plány pro krizové řízení sucha (MŽP 2015c: 31). Z celkového počtu analyzovaných dokumentů to vypadá, že Česká republika si uvědomuje vážnost sucha a má dostatečnou strategii a legislativu pro boj. Dle rámování sucha jako hrozby, což bylo ukázáno v rámci analýzy, je politizace sucha v ČR enormní. Všechny strategické a advokační dokumenty apelují na novelizaci vodního zákona, která by měla být velkým

přínosem. Avšak jak jsem již uváděla výše, reálné uplatňování cílů zaostává. Plány pro zvládání sucha, Komise pro zvládání sucha měly být dle původního zákona o vodě již realizovány (Zákon č. 254/2001 Sb.; ČT24 2019). Aktuálně probíhá pouze pilotní plán pro zvládání sucha v Královohradeckém kraji (Suchovkrajine.cz 2018b). Závěry z analýzy dokumentů můžeme vidět v tabulce č. 5, která se věnuje zhodnocení zvládání sucha v ČR.

Tabulka č. 5: SWOT analýza zvládání sucha v ČR – hodnocení strategických, advokačních a legislativních veřejně-politických dokumentů

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Velké množství dokumentů zabývající se suchem • Sucho je zaneseno v legislativě • Legislativa definuje sucho • Velké množství plánů na řešení sucha (i do budoucnosti) • Sucho je v ČR chápáno jako akutní problém, který je potřeba řešit • Sucho je často rámováno jako hrozba, zaneseno do bezpečnostních dokumentů ČR – nutnost vyvíjet opatření • Navržení krizových plánů týkající se ohrožení suchem 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepříznivý výhled do budoucna – nutnost aktualizování opatření • Obtížná predikce sucha – stále se pracuje na monitoringu a indikátorů sucha • Nefunkčnost a neefektivnost opatření • Zdlouhavá a náročná administrativa • Limity spolupráce ministerstev • Mnoho iniciativ, co řeší sucho • Nedostatečná komunikace mezi občany a politickou sférou • Opatření často nejsou realizována do praxe • Protichůdné programy MZe a MŽP • Sucho není prioritou pro současnou vládu • Sporné body v rámci agend MZe a MŽP (otázka honiteb, využívání pesticidů, řešení druhové rozmanitosti, financování opatření, energetická politika - řepkování, protichůdná opatření, znění protierozní vyhlášky)
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojení výzkumu a odborníků • Novelizovaný zákon o vodě – má přinést mnoho změn v boji se suchem • Zisk nových informací o dané problematice 	<ul style="list-style-type: none"> • Neuskutečňování plánovaných opatření • Nefunkčnost opatření • Výrazné pokračující dopady a škody páchané suchem • Ztráta a poškození majetku kvůli suchu

	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná finanční podpora postiženým aktérům
--	--

Zdroj: Vytvořeno autorkou

Obě ministerstva se shodují, že prioritou je zajistit dostatek pitné vody a udržet vodu v krajině. MŽP i MZe investovala do boje proti suchu již několik miliard korun a iniciovala více než 15 tisíc projektů. *„Zafinancovala výstavbu 359 kilometrů nových vodovodů a posílila zdroje pitné vody nebo nově napojila na pitnou vodu 281 tisíc lidí. Vzniklo 3 164 m² zelených střech. V krajině díky nám přibylo 100 nových tůní, rybníků nebo mokřadů, bylo vysazeno 54 tisíc nových stromů a zrealizováno bylo dalších 814 projektů pro obnovu přirozené funkce krajiny – tedy projektů adaptující krajinu na suchu a posilující například biodiverzitu. Každý den jsme tak podpořili nejméně 12 projektů a minimálně stejné ambice máme i letos,“* vysvětluje ministr Brabec (MŽP 2020d). Ale zde se taktéž objevuje otázka funkčnosti těchto programů, kdy na základě kritiky ze strany Koalice pro řeky a NKÚ, je zřejmé, že se nedaří čerpat prostředky z dotačních programů MZe, překážkou je neefektivnost byrokracie a složité legislativní nastavení majetkových vztahů (Suchovkrajine.cz 2018c). Dle zpráv Komise VODA-SUCHO je potřeba zefektivnit celý finanční přístup k boji se suchem. Ale sama Komise v záznamu jednání uvádí, že některá opatření mohou mít antagonistický účinek (Suchovkrajine.cz 2017).

Z vyhledávání tiskových zpráv souvisejících se suchem zjišťuji, že obě ministerstva vzájemnou spoluprací příliš neuvádí. Lze říci, že zmínka o spolupráci v tiskových zprávách je spíše vzácnost (MŽP 2020d; MZe 2020), přitom v analyzovaných dokumentech a zákonech je zdůrazňována meziřesortní spolupráce. Obě ministerstva se shodují na tom, že řešení sucha závisí na spolupráci, avšak je otázkou jak přijímat opatření, když mají odlišné priority. MZe a MŽP jsou jednotní v názoru, že je potřeba řešit otázku složitých majetkových vztahů (Suchovkrajine.cz 2018c). V rámci analýzy obsahu nalézám rozpor v následujících bodech: myslivost, využívání pesticidů, změna druhové rozmanitosti. Další sporné body zjišťuji v záznamech jednání Komise, kdy

velkým tématem je otázka financování, jelikož se ministerstva nemohou dohodnout na výši podpory opatření. MZe často zmiňuje v rámci jednání Komise energetickou politiku, ale vize MZe se zde neshodují s názory MŽP. MŽP je proti tzv. řepkování, pěstování kukuřice a jiných energetických plodin, protože při jejich pěstování je devastována krajina, což zamezuje obnově její funkce zadržovat vodu. Zároveň jsou na pěstování těchto plodin využívány takové látky, které ohrožují podzemní vody a drobné živočichy či ptactvo. Tyto kroky dle MŽP mohou způsobovat problémy v jednotném boji se suchem (Suchovkrajine.cz 2020). Dále se ministerstva nedokáží dohodnout na znění protieroční vyhlášky, což je klíčové pro změnu hospodaření s vodou a půdou (NKÚ 2019: 7).

Objevují se názory, že spolupráce ministerstev v boji proti suchu není dostatečná, protože chybí kvalitní opatření. K takovým závěrům došel Nejvyšší kontrolní úřad, když prověřoval aktivity MZe a MŽP. Podle zprávy NKÚ je mnoho dotačních programů neefektivních v rámci boje se suchem. Jak vyplývá z mé analýzy dokumentů, tak většina plánů zatím nebyla realizována do praxe, což potvrzuje i NKÚ. Dle zprávy jsou již fungující opatření dlouhotrvajícími projekty ministerstev, které ale nebyly řádně přizpůsobeny na boj se suchem. Chybí jim konkrétní měřitelné cíle pro danou oblast problematiky. Rovněž se shodují se závěrem NKÚ, že ministerstva ve zkoumaném období 2015-2020 podporovala protichůdné programy v souvislosti s vodními koryty, jak jsem uvedla výše. V Konceptu se pracuje s řešením změny přístupu k pěstování zemědělských plodin pro energetické potřeby, k čemuž také nedošlo. Naopak podíl řepky na polích vzrostl o 45 tisíc ha (NKÚ 2019: 3–4, 14). Zástupci NKÚ dále tvrdí, že sucho způsobilo v zemědělství a lesnictví za rok 2018 škody v hodnotě 24 mld. Kč, na což upozorňuje i SVOL (NKÚ 2019: 2). Proto sdružení rámuje sucho jako existenční hrozbu a lobbuje za své zájmy u politických představitelů. SVOL ve svých zprávách uvádí, že opatření v boji proti suchu jsou nefunkční a vlastníci lesů přicházejí kvůli neschopnosti vlády o mnoho peněz (SVOL ČR 2018a). Zde tedy můžeme vidět vzniklý prostor, kam mohou postižení aktéři vstupovat a ovlivňovat boj proti suchu. Konkrétní aktivity SVOL uvedu v následující kapitole.

V této části představuji limity spolupráce Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství. Opatření zavedená v legislativních, advokačních a strategických dokumentech jsou podstatným krokem v boji se suchem, avšak je potřeba, aby sepsané cíle a opatření fungovala i v praxi, v tom ale ministerstva zaostávají. Je otázkou, zda dlouho očekávaný nový zákon a nezlepšující se situace se suchem, povede ke změně spolupráce ministerstev v praxi. Problém je tedy zakořeněn v prioritách daných ministerstev, které jsou rozdílné, a ta odlišnost se zde projevuje. Nefunkčnost opatření není překážkou pro proces sekuritizace, pouze to představuje problém v rámci reálného řešení sucha.

Z analýzy dokumentů vyplývá, že obě ministerstva uvažují o suchu jako o hrozbě. Referenčními objekty jsou: občané, životní prostředí, ekonomika, ekosystémy, zemědělská krajina, vodní zdroje, lidský život a existence. V souvislosti s teorií sekuritizace jsem v dokumentech objevila krizový a rizikový diskurz. Ministerstva pracují s pojmy krizové plány, krizové řízení, rizika ohrožující stát a českou společnost. Krizový diskurz je nejvíce vztahován k ochraně obyvatel, lidského zdraví a existence. V rámci rizikového diskurzu je sucho hrozbou s ohledem na budoucí vývoj, kdy se může objevit kalamitní stav. Všechna tato tvrzení je možné vidět v interpretaci dokumentů, kterou opírám o nalezenou četnost slova sucho.

5 SEKURITIZACE HROZBY SUCHA – ANALÝZA SVOL

V předchozích kapitolách jsem představila, jak je sucho na české politické scéně rámováno. Je znatelný bezpečnostní diskurz a taktéž snaha vytvářet krizová opatření nevojenského charakteru. Do řešení problematiky sucha se vyjadřují i bezpečnostní složky státu. Je navrženo krizové řízení, které spadá do bezpečnostní politiky ČR. Sucho je rizikem převážně kvůli nepříznivému výhledu do budoucna, proto je často rámováno do situací, které není možné odvrátit klasickými prostředky (MZe 2017: 52). Klimatická změna postupuje rychleji, než očekávali mnozí odborníci. Je otázkou, jak moc jsou opatření efektivní. Zatím ztrácíme zásoby vody a krajina není schopna zadržovat dostatečné množství vody (MŽP 2020d). V předchozí kapitole jsem poukázala na velké množství dokumentů, které se snaží pomocí různých opatření omezit dopady sucha. Skrze zmapování části veřejného mediálního diskurzu (viz tiskové zprávy) a zanesením sucha do bezpečnostních dokumentů můžeme identifikovat sociální konstrukt hrozby sucha. Rovněž předchozí analýza potvrdila politizaci sucha státními aktéry. Sucho jako hrozba je často rámována v souvislosti s ohrožením lidského zdraví obyvatel, veřejného zájmu a zájmů soukromých aktérů. V ČR tedy existují podmínky pro sekuritizaci hrozby sucha. Proto budu ověřovat svůj předpoklad v souvislosti se SVOL, což je aktér, který také možná sekuritizuje, ale odlišnost je oproti ministerstvům, že sdružení je ze soukromé sféry.

Z analýzy obsahu dokumentů jsem zjistila apel na zařazení sucha do bezpečnostní agendy. Sucho je řazeno do mimořádných a krizových situací, což značí o naléhavosti problému. *Analýza hrozeb ČR, Bezpečnostní strategie ČR 2015, Koncepce zabezpečení obyvatelstva pitnou vodou za krizových situací*²⁵ a Koncepce pojednávají o tom, že v případě hrozeb přírodního původu, které ohrožují životy, zdraví, majetek, vnitřní bezpečnost či veřejný pořádek v ČR,

²⁵ *Bezpečnostní strategie ČR* (MZV 2015) a *Koncepce zabezpečení obyvatelstva* (MZe 2003) neobsahují lemma sucho, proto nebyly zařazeny do analýzy dokumentů. Do budoucna má být do *Koncepce zabezpečení obyvatelstva pitnou vodou za krizových situacích* zanesená problematika sucha v rámci krizového plánu navrženého v Koncepci (MZe 2017: 52).

Koncepce zabezpečení obyvatelstva pitnou vodou za krizových situacích dostupná zde: (http://eagri.cz/public/web/file/18758/koncepce_1_0_Konc_CO_1_.pdf).

je vláda povinna využít integrovaný záchranný systém (MZe 2003; MZV 2015; HZSČR 2015). Dle mého předpokladu aktér SVOL se snaží sekuritizovat problematiku sucha a rámovat ji jako existenční hrozbu, aby obešel politickou bitvu mezi ministerstvy. Do krizových plánů je zařazen především nedostatek pitné vody a sucho. Z oblasti lesnictví se objevují návrhy na krizové řízení v souvislosti s kůrovcem (Vyhláška č. 236/2000 Sb.).

Demokratický stát musí zajišťovat bezpečnost svých občanů, pokud nastane životu ohrožující situace, stát by měl jednat dle Zákona o krizovém řízení č. 240/2000 Sb. Podle krizového zákona mají krizový management na starosti MŽP, MZe a MV (Zákon č. 240/2000 Sb.). Dokumenty *Koncepce environmentální bezpečnosti na období 2016-2020 s výhledem do roku 2030* a *Koncepce ochrany před následky sucha a Národní akční plán adaptace na změnu klimatu* ospravedlňují užití mimořádných opatření a dalších speciálních nástrojů regulace nebezpečné situace. To dokazuje částečný proces sekuritizace tématu sucha. V dokumentech se objevuje bezpečnostní rétorika, což dokládá i zjištěná frekvence slov zařazená do kategorie *sucho jako hrozba* (MZe 2017: 51; MŽP 2017b: 13–19). *Analýza hrozeb pro ČR* přímo identifikuje sucho jako ohrožení s nepřijatelným rizikem, kdy v důsledku dané hrozby může vzniknout situace, která by vyžadovala vyhlášení krizového stavu (MŽP 2020a: 45; HZSČR 2015: 8–9). Nově přijatá SPŽP 2030, taktéž řadí sucho do mimořádných událostí, kdy je nutné využívat nástroje bezpečnostního charakteru (MŽP 2020a: 45–46).

Za mimořádné nástroje lze považovat i Plány pro zvládání sucha a Komise pro zvládání sucha na úrovni krajů a obcí s rozšířenou působností. Kraje a obce třetího typu v takovém případě musí spolupracovat s ČHMÚ na dostatečné informovanosti ohledně sucha, monitoringu a vydávání případných varování a opatření. Zmíněné instituce by měly vypracovat dokument *Dlouhodobé sucho*, což má být plán pro řešení sucha v krizové situaci (MZe 2017: 52–59). Podle výzkumu VÚV TGM, můžeme při identifikaci hrozby využít charakter následků daného rizika. Pokud sucho může ohrozit ekonomiku, stav životního prostředí, sociálně-ekonomické služby a způsobit zdravotní problémy, tak je potřeba

specifických opatření. V této práci jsem dokázala, že sucho postihuje všechny tyto body a upevňuje má zjištění o suchu jako hrozbě (Mrkvičková a kol. 2012: 59–60).

Nyní naváží analýzou aktéra SVOL. Sdružení se na první pohled jeví jako vhodný aktér zapadající do procesu sekuritizace. Sekuritizační snahy SVOL shledávám v apelu pro mimořádná opatření. Dále pak sociálním konstruktem hrozby sucha, kdy využívá válečného a krizového vyjadřování (SVOL ČR 2019c). Obecně k ovlivnění politiky dle mého názoru využívá formální a neformální kanály. Neformální cesta závisí především na osobních vazbách s politickými představiteli (Müller 2010: 11), které zmiňují na svých webových stránkách. Formální cesta je možná díky směrnici č. 3/2001 MŽP. Směrnice umožňuje připomínkovat návrhy právních předpisů, které souvisí s ochranou životního prostředí. MZe například vyzývá lesníky ke společné debatě v souvislosti s lesním zákonem (MŽP 2019e; MZe 2016b: 31).

5.1 Analýza aktéra SVOL ČR v duchu sekuritizace

V rámci sekuritizace jsou podstatné vztahy mezi referenčním objektem, sekuritizujícím aktérem, funkčním aktérem a publikem. V předchozí kapitole jsem uvedla několik příkladů referenčních objektů. Dále budu pracovat s následujícími referenčními objekty: lid, existence, soukromé zájmy SVOL. V této části zkoumám SVOL jako sekuritizujícího aktéra. A jako publikum²⁶ chápu především MZe a MŽP, Senát ČR. Také veřejnost uvádím jako aktéra publika, jelikož proces sekuritizace určitého tématu můžeme zjednodušeně vnímat jako interakci mezi sekuritizujícím aktérem a veřejností (Buzan – Waever – Wilde 2005: 34). V tomto případě sekuritizující aktér zastupuje zájmy na přežití vybraného referenčního objektu. Pokud veřejnost je přesvědčena SVOL o bezpečnostním charakteru sucha a nutnosti vytvoření mimořádných opatření, tak můžeme říci, že proces sekuritizace je úspěšný.

²⁶ Publikum není v knize od Buzana a kol. detailně specifikováno. Píše pouze, že do publika spadají takoví aktéři, kteří mají vliv na přijetí či zamítnutí mimořádných opatření. Proto do publika řadím ministerstva, Senát ČR, ale i veřejnost. Dle Léonarda a Kaunera publikum přijímá sekuritizační téma, což plní široká veřejnost. Proto do publika řadím jak státní orgány, tak i veřejnost (Buzan – Waever – Wilde 2005: 34; Léonard – Kaunert 2011: 62).

V této části se zaměřuji na konstrukci hrozby sucha aktérem SVOL. K analýze SVOL budu využívat kvalitativní obsahovou analýzu, která je vhodná pro tento případ. Analýzou obsahu dokumentů SVOL potvrdím nebo vyvrátím úspěšnost procesu sekuritizace. Proces sekuritizace může být úspěšný pouze za předpokladu, že existuje onen sekuritizující aktér. Předchozí analýzou dokumentů jsem poukázala na sekuritizaci sucha na české politické scéně. Ale musím zde doplnit, že pohledem procesu sekuritizace se jedná jen o sekuritizaci jako stav, jelikož úspěšný proces sekuritizace je dán splněním tří kritérií, které popisují níže. Kvalitativní obsahovou analýzou si pomáhám nalézat bezpečnostní narativy (Hajer – Versteeg 2005: 175). Empirická materie v této analýze je mnohem menší než v případě zkoumání dokumentů ministerstev, a proto zde již nevyužívám kvantitativní pomůcku měření frekvence slov. Zkoumané texty spadají do období 2015-2020. Jedná se především o tiskové zprávy SVOL²⁷, jejich publikace²⁸, zprávy z konferencí a seminářů²⁹. Cílem analýzy je vysledovat způsob interpretace SVOL v duchu sekuritizace. Sekuritizaci lze chápat jako konstrukt hrozby na základě jednání aktéra s určitým cílem (Scherer 2011: 34–35).

Aktuálním problémem SVOL je novela lesního zákona, která neodráží zájmy vlastníků lesů. V souvislosti s tímto zákonem SVOL dále řeší zákon o myslivosti. Nastavením systému honiteb je dle SVOL ohrožen majetek lesníků. SVOL zastává názor, že zvěř je přemnožena a velmi výrazně poškozují nově vysazené stromy. Lesníci novou výsadbou pokrývají poničené části lesa kůrovcem. Kalamita kůrovce v ČR je způsobena dlouhodobým suchem (SVOL ČR 2019b). Proto SVOL požaduje odpovídající finanční podporu od státu. Všechny problémy jsou sdružením rámovány do tématu sucha, jelikož sucho ohrožuje existenci vlastníků. SVOL se vymezuje vůči současné politice ze strany MZe a MŽP a tvrdí, že stávající politika ohrožuje soukromé zájmy SVOL. SVOL usiluje o platby vlastníků za tzv. ekosystémové služby lesa, což jim může dopomoci

²⁷ Tiskové zprávy SVOL ČR jsou dostupné zde: <https://www.svol.cz/pro-novinare/>.

²⁸ *Finanční podpory v lesním hospodářství; Zpravodaj pro vlastníky, správce a přátele lesa z roku 2017, 2018, 2019 a 2020.*

²⁹ Viz odkaz na tiskové zprávy SVOL; Růžková, Marie – Válek, Petr (2016). *Klimatická změna – možné dopady na lesní ekosystémy* (Kostelec nad Černými lesy: SVOL ČR).

v samostatném boji proti kůrovci. Tímto opatřením by částečně mohli potírat škody napáchané suchem a drobní vlastníci by nebyli ohroženi krachem (SVOL ČR 2020c: 2). Místopředseda SVOL uvádí, že udržitelnost ekonomiky nestátního sektoru českého lesnictví je v době kůrovcové kalamity závislá na podpoře od státu. Pomoc ale není dostatečná a za rok 2020 budou požadovat náhradu škody 5,8 mld. Kč (SVOL ČR 2021a). Zároveň ukotvení příspěvků do lesní politiky dopomůže větší autonomii nestátních vlastníků. Platba za ekosystémové služby lesa je návrh nového opatření, které dosud nebylo realizováno, proto je možné ho považovat za mimořádné (SVOL ČR 2020c: 2; Floyd 2015: 684).

Mezi adaptační opatření MZe a MŽP patří podpora pěstování druhově různorodého porostu za účelem obnovy a variability lesa (MŽP 2015c: 24). Avšak současné nastavení lesního hospodářství není na tato opatření přizpůsobeno. Tudíž lesníci budou čelit vysokým finančním ztrátám. Majitelé lesů jsou nuceni vysazovat vyšší počet listnatých stromů, jelikož na toto opatření je možné čerpat finance od státu. Dřevozpracující průmysl však upřednostňuje jehličnany. Nejen, že existuje větší počet zpracovatelů dřeva zaměřených na smrky, ale i dřevo z listnatých stromů je vykupováno za mnohem méně peněz, čímž vlastníci přicházejí k finanční újmě. Sucho způsobuje chřadnutí smrkových stromů, proto je sdružením sucho rámováno jako existenční hrozba. A jelikož se lesníci v současnosti nacházejí v době kůrovcové kalamity, požaduje SVOL přijetí mimořádných opatření vůči suchu (SVOL ČR 2018b; Horecký – Staněk 2016: 8; SVOL ČR 2021b). Roku 2019 vláda schválila dotační program, který měl kompenzovat propad cen dříví na trhu vůči suchu a kůrovci. Sdružení vlastníků usilovalo o finanční pomoc více než rok, ale je nedostačující (SVOL ČR 2019d; SVOL ČR 2016a). SVOL upozorňuje na to, že obdrželo pouze část slíbeného, a proto neustanou v komunikaci s veřejností, kde popisují suchu jako riziko lesů.

Díky krizové rétorice SVOL dostává na svou stranu širokou veřejnost, na což poukazují níže. SVOL směřuje akce i k politickým představitelům. A jak vyplývá z Úvodníku 2017, 2018, 2019 a 2020, SVOL volí strategii lobbingu. Konkrétně uvádí, že je potřeba prosazovat soukromé návrhy SVOL, a proto je

vlastní lobbying pro ně důležitý (SVOL ČR 2020d; 2019e; 2018c; 2017a). „Současná vleklá krize v lesnicko-dřevařském sektoru již přerostla možnosti resortního Ministerstva zemědělství. Je proto na místě, aby společně s majiteli lesů a vedením ministerstva financí, průmyslu a obchodu a životního prostředí, potažmo celé vlády, hledalo unikátní možnosti řešení, jak českým lesům pomoci z krize“ (SVOL ČR 2020e), na tomto výroku lze vidět krizový diskurz a apel na nová mimořádná opatření, jinak dle SVOL kvůli suchu bude v krizi celé české lesnictví (SVOL ČR 2020e; 2021b).

Pomocí lobbování dokázalo sdružení dostat Senát ČR na svou stranu. Senát na své plenární schůzi jednomyslně podpořil petici SVOL, která probíhala v rámci kampaně *Zdravé a prosperující lesy pro příští generace*. Senát uložil vládě úkol, realizovat mimořádné kroky, které by byly vhodné k pomoci ze současné krizové situace českých lesů. Petici k roku 2019 podepsalo 16 543 občanů, zároveň SVOL deklaruje, že tlak z jejich strany nezmizí (SVOL ČR 2019f). SVOL přiměl publikum (Senát ČR a veřejnost) přijmout jejich bezpečnostní rétoriku, čímž bylo splněno jedno z kritérií pro úspěšný proces sekuritizace. Jak jsem již zmiňovala, SVOL využívá ve své komunikaci válečný jazyk, což jen potvrzuje podezření ohledně sekuritizačních snah. Válečný jazyk odpovídá podmínce řečových aktů související s bezpečností. Nejčastěji uvádí pojmy: doba mírová, dobu krizová, krize, boj, kalamita, ohrožení budoucnosti, hrozba, mimořádná opatření, ohrožení existence. Tato argumentační vyjádření jsem našla téměř ve všech analyzovaných dokumentech SVOL. Předseda SVOL uvádí, že „kvůli nefunkčnosti politických opatření, nemůže více jak stovka vlastníků lesů fungovat ani v mírových časech, natož nyní v období kalamity“ (SVOL ČR 2019c). Lakoff a Johnson ve své knize *Metafory, kterými žijeme* tvrdí, že slovní spojení, která využíváme jako řečníci, nejsou nahodilá. A právě metaforickými konceptualizacemi je prostoupena celá politická, ale i veřejná sféra (Lakoff – Johnson 2003: 250–254). Vyžívání pojmů v souvislosti s válkou, ohrožením a bezpečností je jednoznačný diskurzivní důkaz o tom, že SVOL berou sucho a kůrovcovou kalamitu jako válečné ohrožení, tedy

jako tu nejvyšší míru nebezpečnosti, čímž se potvrzuje mé podezření, že SVOL je sekuritizující aktér.

Při analýze obsahu textů SVOL jsem narazila na případ, kdy soukromí majitelé lesů obdrželi dopisy od podniku Lesy ČR. Státní podnik je údajně poučoval o jejich právech a povinnostech stanovenými lesním zákonem. Lesy ČR požadovaly po sdružení, aby se přidalo do jejich systému lesního hospodáře. SVOL reagovalo zveřejněním tiskové zprávy, kde psalo, že Lesy ČR jsou v boji proti kůrovci neschopný a jejich systém hospodáře je nefunkční a neefektivní. Podle SVOL šlo jen o strategický krok, kdy si podnik chtěl podmanit drobné vlastníky. Předseda SVOL uvedl: „Názorným příkladem toho, jak státní podnik „pomáhá“ ostatním vlastníkům lesů, je podle předsedy SVOL, chování státního podniku na trhu se dřívím, které již hraničí se zneužíváním dominantního postojem na trhu. Podnik Lesy ČR oslovil své obchodní partnery s nabídkou sortimentů vyrobeného dříví, které připravuje k prodeji prostřednictvím přímých smluv. Toto činil i v roce 2018, ovšem letos svým obchodním partnerům nabízí možnost uzavření rámcové smlouvy na dvouleté období s opcí na další dva roky“ (SVOL ČR 2019c). Předseda dlouhodobě tvrdí, že marné sliby a populismus nejsou namístě, protože nejsme v době mírové a je potřeba takových opatření, které odpovídají současné krizové době (SVOL ČR 2019c; 2018a). Díky tlaku SVOL se podařilo této organizaci získat na základě komunikace s politickými reprezentanty v rámci kompenzací 4 mld. Kč pro nestátní lesy, to je o miliardu více, než bylo dáno na lesy státní (SVOL ČR 2020a).

V tomto uvedeném případě SVOL sekuritizuje svoje postavení vůči Lesům ČR, protože se obává o svá vlastnická práva. V kauze s Lesy ČR SVOL uvádí, že potřebují peníze pro své členy, protože jsou schopni boj zvládnout sami. Cílem SVOL je omezit dopady kůrovce a sucho, s čímž souhlasí i veřejnost. To lze vidět na počtu podpisů na petici (SVOL ČR 2019b). Tím, že sdružení poukazuje na krizi, tím vlastně říkají „Dávejme pozor, tady je nebezpečí“. Pokud se hrozba sucha a kůrovce nebude minimalizovat, situace může dojít do chvíle, kdy bude nevladatelná. Zde může být podnik Lesy ČR považován za funkcionálního

aktéra³⁰, jelikož by byl dotčen případnými mimořádnými opatřeními, které požaduje SVOL (Buzan – Waever – Wilde 2005: 49).

SVOL prosazuje své priority, které jsou zaobalené do řešení dopadů sucha a kůrovce. Takovou argumentaci využívají i v případě tématu myslivosti. SVOL v této tematice apeluje na jiná opatření než zainteresované MZe a MŽP. SVOL se snaží vypořádat s dopady kůrovce výsadbou nových stromů. Ale nové stromky ničí zvěř (SVOL ČR 2016a; b). Proto si SVOL domluvilo jednání s MZe a dalšími státními aktéry, která ale nevedla k žádným zásadním průlomům. Do dnes je zablokován celý balík paragrafů, který řeší změnu honiteb (SVOL ČR 2020d; 2017c), na což SVOL reaguje: „Poslanci až na výjimky jsou laici, mnohdy s velmi pokřivenými názory na fungování myslivosti. Je to vidět na posledním přílepku k novele lesního zákona, který tam načetla paní poslankyně Pekarová“ (SVOL ČR 2020d). Předseda SVOL k dané kauze uvádí: „Obáváme se, že současný návrh novely dostatečně neřeší prevenci zabránit škodám na nově vysázených lesních porostech melioračních a zpevňujících dřevin, na které stát vynakládá finanční příspěvky. Majitel lesních i zemědělských pozemků musí mít právo a možnost předcházet škodám prostřednictvím vlastního mysliveckého hospodaření. Aby toto vlastnické právo nebylo omezováno, je třeba snížení minimální výměry u honiteb vlastních na 250 ha a tím umožnit majitelům pozemků hospodařit se zvěří!“ (SVOL ČR 2019b). Na základě výše zmíněného, SVOL tvrdí, že pokud chceme lesy pro budoucí generace, nová výsadba je nutná, ale musí se jí přizpůsobit celá lesnická politika, aby nedocházelo k finančním újmám. A zároveň ji nesmí ničit zvěř. Sdružení apeluje na to, že současné znění legislativy je nedostatečné v této krizové době. SVOL se bojí o svoje vlastnická práva a o svá hospodaření, protože pokud se bude kůrovec stále rozšiřovat, tak kvůli narůstajícímu suchu vlastníci lesů přijdou o ekonomické zisky.

Sdružení uvádí, že znění zákona o myslivosti (Zákon č. 449/2001 Sb.) nereflektuje společenské potřeby. „V současných úpravách myslivecké legislativy

³⁰ Funkcionální aktér může působit na politická rozhodnutí, ale nemá zájem se podílet na sekuritizaci, jelikož by mu mimořádná opatření mohla spíše uškodit (Buzan – Waever – Wilde 2005: 48–49).

jsou potlačena vlastnická práva, což způsobuje složitost a nevyrovnanost vztahů, a tak dochází ke vzniku a trvání křivd vůči jednotlivým oprávněným skupinám. Myslivost je odňata od zemědělského a lesnického hospodaření, jehož byla logicky i historicky neoddelitelnou součástí. Uživatelé honiteb nejsou nuceni myslivecky hospodařit s ohledem na zemědělské a lesnické hospodaření. Vlastníci honebních pozemků mají velice složitý a často i nemožný přístup k výkonu práva myslivosti a minimální možnost jeho kontroly na svých pozemcích“ (SVOL ČR 2016b). Dle názoru MŽP by však změna hospodaření se zvěří vedla k vymizení drobné zvěře a ohrožení genofondu. MZe naopak tvrdí, že kvůli přemnožené zvěři neúměrně narůstají škody v zemědělských a lesních kulturách (SVOL ČR 2016b). Dle analýzy obsahu textů SVOL si myslím, že sdružení se snaží překročit politizaci sucha a využít konstrukci hrozby k překročení politické rozepře mezi nesourodými názory MŽP a MZe. Konstruktem hrozby sucha může SVOL docílit změny ve vyjednávání ministerstev a přijímání opatření.

Interpretace sucha jako hrozby může být považována za strategický krok k získání vlivu. SVOL často argumentuje tím, že se cítí ohroženě, což poukáží na příkladu certifikace. SVOL brojí proti certifikaci FSC, což je strategie MŽP. Odmítají tvrzení MŽP, že les pod certifikací FSC je nejlepším opatřením proti suchu a povodním (FSC ČR nedatováno). Naopak SVOL uvádí, že je to pouze účelové klamání veřejnosti. Ze sdružení se ozývá: „Strašení krachem místních dřevozpracujících firem z toho důvodu, že české lesy mají většinou certifikát PEFC, je spíše populistické. Většina odběratelů uznává oba certifikáty. S rostoucím podílem melioračních a zpevňujících dřevin v našich lesích se ale ukazuje do budoucna jako velký problém chybějící místní zpracovatelská kapacita na listnaté dříví“ (SVOL ČR 2017d). Argumentační linie SVOL je taková, že MŽP ohrožuje zájmy SVOL, a díky tomu může mnoho lesníků přijít o své živobytí. Proto je nutné prosazovat své názory u politických aktérů, a k tomu je potřeba vliv (SVOL ČR 2017b; MŽP nedatováno f).

V rámci této kapitoly jsem představila sekuritizaci pohledem aktéra SVOL, který brání svůj soukromý majetek. Soukromý zájem SVOL je možné považovat

i za veřejný zájem ochrany vlastnictví v obecné rovině ochrany přírody jako veřejného statku. Pokud sucho a kalamita budou dále postupovat stejnou intenzitou, tak v ČR nezůstanou žádné lesy pro budoucí generace (SVOL ČR 2015a; b). SVOL říká, že pokud nebudou lesy, tak vlastníci zkrachují. Vlastnická práva lesníků jsou ale veřejným zájmem, protože lidé chtějí ochránit lesy. Konkrétněji to shrnuje místopředseda, který tvrdí: „Hlavní kalamitní oblast se posunula ze severní a střední Moravy na Vysočinu – území s největším podílem malých nestátních vlastníků v republice. K problémům, které trápí všechny vlastníky – pokles cen dříví, zastavení odbytu vlákniny, nárůst cen dodavatelských prací a sadebního materiálu, se u malých vlastníků přidává vážný klíčový problém – jejich malé objemy jsou pro dodavatele prací i odběratele dříví tak nezajímavé, že zajištění těžby a prodeje dříví se pro ně stává nereálné a v některých případech jsou pak terčem pro kontroly a udělování sankcí státní správou“ (SVOL ČR 2020f). Pokud tedy soukromí vlastníci nedokáží spravovat svůj majetek, lesy budou upadat. Vlastníci jsou totiž ti, kdo se stará o lesy a bez nich by na tom české lesy byly hůře, jak vyplývá z tiskových zpráv SVOL (SVOL ČR 2020a). Proto veřejnost přijímá bezpečnostní argumenty SVOL a podporuje názor, že je potřeba mimořádných opatření (SVOL ČR 2017d).

6 VÝSLEDKY ANALÝZ A ZODPOVĚZENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK

Tato kapitola se věnuje sumarizaci výsledků. Pomocí zjištěných dat dokáží odpovědět na výzkumné otázky, které zní: Je v České republice hrozba sucha sekuritizována? Ve vztahu k čemu je sekuritizační proces prosazován nejvíce? Jakým způsobem je sekuritizace hrozby sucha institucionalizována? A jak se vyznačuje samotná hrozba sucha, jaké rysy hrozby ovlivňují sekuritizaci? (Martinovský 2009).

Obě zkoumaná ministerstva mají své strategie na řešení sucha, kde určitým způsobem rámuje sucho. MŽP považuje sucho za hrozbu v souvislosti s ochranou životního prostředí a lidského zdraví. Naopak MZe chápe sucho jako hrozbu kvůli dopadům na zemědělský sektor. Každá z těchto institucí navrhuje samostatně i ve spolupráci opatření vůči tomuto extrémnímu přírodnímu jevu. V rámci klasických opatření jsou instituce často v rozporu. Je to z důvodu rozdílných priorit, což je ale přirozené. MZe vidí v dopadech sucha i příležitost, která spočívá ve zvýšení konkurenceschopnosti a využití zemědělského technického potenciálu (př. certifikace osiv) (MZe 2016b: 30). Nejvíce jsou rozpory viditelné v *Koncepci ochrany před následky sucha na území ČR*, na což upozorňuje i zpráva NKÚ. Spory mezi ministerstvy stěžují efektivitu přijímaných opatření v rámci boje proti suchu. Konkrétně jsem našla neshody ve znění protierozní vyhlášky, protichůdných opatřeních, které spočívají v umělých zásazích do přírody, využívání chemických prostředků, regulaci zvěře, pěstování energetických plodin a otázky vlastnických sporů. Přestože ministerstva nejsou v opatřeních jednotná, shodují se, že sucho spadá do bezpečnostní agendy, a proto jsou potřebná mimořádná opatření. Předpoklad limitů spolupráce zkoumaných ministerstev se tedy potvrdil.

Velké množství zkoumané legislativy, strategií a zpráv ministerstev zmiňuje sucho jako hrozbu, což je vidět i na získané četnosti slova sucho. Také existuje enormní množství tiskových zpráv ministerstev, které informují o dění v rámci problematiky sucha. Z těchto důkazů mohu soudit, že sucho je v této fázi částečně

sekuritizováno. Toto je možné prohlásit, i když ne všechna opatření byla uvedena do chodu. Pro potvrzení stavu sekuritizace stačí, že speciální opatření jsou navrhována. Publikum, tedy státní instituce s mocí, pracují se suchem jako s hrozbou a vytváří krizová opatření (MZe 2017: 51–56; Buzan – Waeber – Wilde 2005: 36).

Nyní bych ráda objasnila, proč jsem v předchozím odstavci uvedla, že je sucho jen částečně sekuritizováno. Aby sekuritizace byla zcela úspěšná jako proces, tak je potřeba sekuritizující aktér. Proto jsem se nezaměřila jen na výzkum ministerstev. Za sekuritizujícího aktéra jsem si zvolila SVOL. Pomocí kvalitativní obsahové analýzy jsem odhalila válečnou, krizovou a bezpečnostní rétoriku. Tudíž se mi potvrdilo první kritérium pro úspěšnou sekuritizaci. Při analýze obsahu dokumentů SVOL jsem také našla návrhy na mimořádná opatření, čímž SVOL splňuje i druhé kritérium. Zároveň vedenou argumentací a požadovanými opatřeními SVOL ztěžuje spolupráci ministerstev. Tím se mi potvrdil další můj předpoklad. SVOL svou aktivitou nejen, že působí na politické instituce, ale i na veřejnost. Veřejnost přebírá bezpečnostní rétoriku SVOL, čímž se naplnilo i třetí kritérium. SVOL je hybatelem celého sekuritizačního procesu. Všechna kritéria se potvrdila a mohu tedy říci, že sucho bylo úspěšně sekuritizováno. Důkazy konkrétněji uvádím v odpovědích na výzkumné otázky.

Je v České republice hrozba sucha sekuritizována? Podle výše uvedených důkazů mohu říci ano. V ČR existují krizové plány a speciální opatření, tedy mimořádná opatření spadající nad rámec „normální“ politiky, která jsou navrhována státními institucemi. Ve většině analyzovaných dokumentů se objevuje rámování sucha jako existenční hrozba, což potvrzuje i četnost 195 výskytů lemmatu sucho ve spojení s bezpečnostní rétorikou (viz tabulka č. 4). Krizový plán je představen v Konceptci (MZe 2017: 51–60) a *Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu* (MŽP 2015c: 13–19). Zároveň je do krizového řízení sucha zapojen i sledovací systém HAMR a ČHMÚ, podle kterých se bude určovat stav bdělosti a pohotovosti sucha (MŽP 2018). Jedná se tedy o nová opatření, která podporují argumentaci o úspěšné sekuritizaci. SVOL taktéž sekuritizuje sucho,

důkazy můžeme nalézt v bezpečnostní rétorice, navrhování mimořádných opatření a lobbingem u orgánů státní moci. Těmito prvky SVOL dokázalo ovlivnit nejen státní instituce, ale i veřejnost, sekuritizaci přijalo tedy i publikum.

Další otázka je: Ve vztahu k čemu je sekuritizační proces prosazován nejvíce? MZe, MŽP a jiné státní orgány sekuritizují sucho především ve vztahu k bezpečnosti lidí, ochrany zdraví, existence, životního prostředí, ekonomiky, pitné vody. SVOL taktéž vztahuje hrozbu sucha k lidem, ale z pohledu, že sucho ohrožuje budoucí generace, protože lesy budou zdevastovány suchem a kůrovcem. SVOL sekuritizuje sucho skrze veřejný zájem, kdy veřejným zájmem jsou lesy a lidské zdraví, proto je potřeba podporovat soukromé zájmy a vlastnictví členů, jelikož je to ve veřejném zájmu většiny. Všechno jsou to výše uvedené referenční objekty procesu sekuritizace.

Třetí otázka: Jakým způsobem je sekuritizace hrozby sucha institucionalizována? Tato otázka byla zodpovězena především kapitolou č. 4. Institucionalizace je enormní, což potvrzuje celkový počet 857 výskytů slova sucho ve zkoumaných dokumentech v rámci komparace ministerstev. Ovšem samotná institucionalizace hrozby sucha nestačí k tomu, aby proces sekuritizace byl zcela úspěšný. Proto jsem se nespokojila pouze s komparací ministerstev. S problematikou sucha pracují i aktéři veřejnosti jako právě SVOL, které konstruuje samotnou hrozbu (SVOL ČR 2020b; 2021b). Zároveň hrozbu sucha přebírá i laická veřejnost, která pomocí petic a kampaní SVOL, tlačí na politickou sféru. Obecně do boje proti suchu jsou vynakládány obrovské prostředky ze stran mnoha aktérů. MŽP na omezení dopadů sucha vynaložilo přes 12 mld. Kč, došlo tedy k alokaci financí (MŽP 2020d).

Čtvrtá otázka zní: Jak se vyznačuje samotná hrozba sucha, jaké rysy hrozby ovlivňují sekuritizaci? Odpověď můžeme nalézt v kapitole č. 2.3, která se věnuje zranitelnosti ČR vůči dopadům sucha. Další znaky hrozby jsou uváděny interpretací analyzovaných dokumentů v kapitole č. 4. Jedná se především o výroky, které spadaly do kategorie *sucho jako extrémní projev klimatu*. Znaky

hrozby jsou následující: nedostatek pitné vody, snižování zásob podzemní vody, degradace krajiny, požáry, kůrovcová kalamita. Sekuritizaci ovlivňuje nedostatek zásob pitné vody. Voda se do ČR dostává především pomocí vodních a sněhových srážek. V ČR nemáme dostatečně silné řeky. Vývoj suchého období stále eskaluje. A zároveň sekuritizaci ovlivňovalo, že ještě do nedávné doby nebyla legislativa dostačující. Taktéž stále existuje zastaralá infrastruktura, kvůli které je vysoká ztrátovost vody z potrubí. U aktéra SVOL jsou rysy sekuritizované hrozby sucha odlišné. U sdružení jde především o nastavení zemědělské a lesnické politiky, složité vlastnické vztahy, zdlouhavá administrativa a nedostatečná podpora ze strany státu. Proto má SVOL obavy o ochranu vlastního majetku, lesů a budoucnosti.

Petr Martinovský, který se zabývá sekuritizací tématu nedostatku vody v ČR tvrdí, že hrozba nedostatku pitné vody je jediné částečně sekuritizované téma v environmentální oblasti ČR (Martinovský 2009). Ale jak dokazuje moje práce, tak tomu není. Navíc sucho není sekuritizováno jen částečně, ale úplně. Nedostatek pitné vody je částečně sekuritizované téma, protože neexistuje aktér, který by v této oblasti vykazoval sekuritizační snahy. Martinovský se zaměřil na analýzu politických stran, nevládních organizací a státní správy. Já nezkoumala takové široké spektrum aktérů, jelikož už se tomu věnoval právě Martinovský. Sekuritizace pohledem politických aktérů může být považována za zmapovanou. Ale nenalezla jsem žádnou práci, která by proces sekuritizace doplňovala o pohled aktérů, kteří brání svůj individuální majetek a mají specifický jednostranný veřejný zájem. Veřejný zájem ve smyslu, že ČR do budoucna nebude mít lesy (SVOL ČR 2015a). Sdružení argumentuje tím, že když nebudou lesy, tak lesníci přijdou o svůj majetek a živnost, protože z lesů budou „pouště“, což tedy dopadne na ekonomický výkon členů SVOL. To je naopak soukromý zájem, který lze nicméně považovat za veřejný. Ochrana vlastnických práv, a možnost toho, že aktér může zasáhnout ve chvíli, kdy jsou ohrožena jeho vlastnická práva, je možné sekuritizovat, čímž vysvětluji, proč jsem se zaměřila na aktéra SVOL.

7 ZÁVĚR

Témata spojená se životním prostředím jsou v dnešní době velmi aktuální. Boj proti suchu tvoří podstatnou část české i globální debaty. Environmentální koncepty se dostávají do popředí agendy veřejných politik různých států. Problematika sucha je v České republice výrazná, existuje zde totiž dlouhodobý nedostatek srážek. Nedostatek vody, srážek a problém značného sucha se negativně projevuje v zemědělství, lesnictví, vodním hospodářství a následně je přenášen i do běžného života lidí. Tematika spojená s otázkou sucha je proto často projednávána v rámci jednotlivých ministerstev i v mnoha dalších institucích.

Sucho spolu s nedostatkem vody jsou pro Českou republiku považovány za největší přírodní hrozby, především kvůli výhledu do budoucna (MZe 2017: 22). Tématem této diplomové práce bylo analyzovat boj proti suchu od roku 2015-2020 v České republice pohledem veřejných politik. Zaměřila jsem se na komparaci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství, kdy jsem zkoumala veřejně-politické dokumenty. Mým předpokladem bylo, že zmíněná ministerstva mají určité limity, které znesnadňují boj se suchem, a proto do debaty vstupuje aktér SVOL, který má sekuritizační snahy. Tato diplomová práce zmapovala průběh a hlavní aktéry sekuritizačního procesu hrozby sucha v České republice.

Provedla jsem dvě obsahové analýzy, pomocí kterých jsem zjistila, že téma sucha bylo v českém prostředí úspěšně sekuritizováno. V rámci první analýzy jsem zkoumala 17 dokumentů, které obsahovaly problematiku sucha. Na základě kvantitativní pomůcky sledování frekvence lemmatu sucha jsem zjistila, že sucho je rámováno jako existenční hrozba. Hrozba se určuje vždy směrem k něčemu. Pomocí sledování kontextu v okolí slova sucha jsem našla hned několik referenčních objektů. Referenční objekt je právě to, k čemu se daná hrozba vztahuje. MŽP a MZe se snaží před hrozbou ochránit: přírodu, krajinu, vodu, lid, zdraví, existenci, ekonomiku a majetek. Ministerstva se snaží eliminovat dopady na tyto referenční objekty. Z obsahu zkoumaných dokumentů jsem zjistila, že k ochraně se snaží využívat často mimořádná opatření, jelikož připouští, že sucho

jako hrozba přesahuje klasický rámec politických opatření. Na opatření obě ministerstva alokují finance, což je taktéž podstatné pro teorii sekuritizace. Ze zjištěného rámování sucha státními orgány jsem tedy zjistila enormní politizaci sucha a částečnou sekuritizaci.

Zároveň jsem ale představila limity spolupráce ministerstev v boji proti suchu. Poukázala jsem na řadu rozporů, na kterých se ministerstva nemohou dohodnout, například: znění protieroční vyhlášky. Dále pak existují protichůdná opatření v souvislosti s umělými zásahy do přírody. MŽP podporuje odstranění umělých koryt a MZe naopak jejich výstavbu. Dále se nedokáží shodnout na využívání chemických prostředků, regulaci zvěře, pěstování energetických plodin a otázce vlastnických vztahů. Boj proti suchu se pravděpodobně kvůli špatné spolupráci rozměnil. MŽP si vytvořilo vlastní instituci na boj proti suchu, i když v legislativních, advokačních i strategických veřejně-politických dokumentech je na boj proti suchu určena mezirezortní Komise VODA-SUCHO.

Na spory mezi ministerstvy začal reagovat aktér SVOL. SVOL byl zkoumán v duchu sekuritizace. Sucho působí mnoho škod. Nejviditelnějších dopady spadají do subsektoru lesnictví. Zde sucho napáchalo škody za 24 mld. Kč (NKÚ 2019: 2). Jedním z dopadů sucha je rozšíření kůrovce, který postihuje většinu lesníků v ČR. Zde je tedy nutné mít efektivní opatření na boj se suchem. SVOL tvrdí, že klasická politická opatření již nemohou fungovat, jelikož kvůli suchu již nejsme v době mírové. SVOL prosazuje svoji prioritu v ochraně svých zájmů obecně v boji proti suchu a požaduje pomoc odpovídající krizové době. SVOL se vymezuje vůči stávajícím politickým opatřením, dle jejich názoru, jsou ohroženy soukromé zájmy. Zároveň ale jejich vlastní požadavky spadají do veřejného zájmu, jelikož v zájmu nás všech je mít zdravé lesy, a tak minimalizovat hrozbu sucha. SVOL se hlásí k využívání lobbingu, kdy pomocí něho dokážou oslovit mnoho politických představitelů. SVOL svojí taktikou dokázalo, aby publikum přijalo jejich bezpečnostní argumenty. SVOL splňuje všechny tři podmínky úspěšné sekuritizace. Využívá bezpečnostní rétoriku, navrhuje mimořádná opatření a publikum přijímá jejich rétoriku. Dospěla jsem k závěru, že SVOL sekuritizuje

svoje postavení vůči Lesům ČR, MŽP i MZe, ale zároveň sekuritizuje hrozbu sucho.

V této práci jsem dokázala doplnit argumentaci Petra Martinovského, která se věnuje sekuritizaci nedostatku vody. Martinovský tvrdil, že jediná sekuritizace v ČR je v souvislosti s tématem nedostatku vody, což jsem vyvrátila. Sucho jako hrozbu vnímají političtí aktéři a řadí ji do krizového řízení, zároveň ale existuje soukromý aktér, který taktéž sekuritizuje hrozbu sucha. Představila jsem zde tedy sekuritizaci pohledem aktéra, který brání svůj individuální majetek (soukromý zájem), na který je navázaný jednostranný veřejný zájem. V současné situaci s kůrovcovou kalamitou a dlouhotrvajícím suchem je SVOL ohroženo na ekonomickém výkonu a majetku, což je ochrana vlastnických práv. Kvůli neefektivnímu konání zainteresovaných ministerstev se SVOL postaralo o upevnění vlivu na politické scéně. SVOL se díky své strategii dokázalo dostat do debat se Senátem ČR a MZe. V práci jsem dosáhla zjištění, že sucho je úspěšně sekuritizované téma.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Agromanual.cz (2015). *Technologie pěstování* (<https://www.agromanual.cz/cz/clanky/technologie/monitoring-zemedelskeho-sucha-v-ceske-republice>, 18. 2. 2021).

Balzacq, Thierry (2011). Enquiries into methods. A new Framework for securitization analysis. In: Balzacq, Thierry ed., *Securitization theory: How security problém emerge and dissolve* (Oxford: Routledge).

Borovičková, Hana – Havelková, Svatava (2005). *Nástroje ochrany přírody a krajiny* ([https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/9BE7ACE92CCC839FC125708B001BB0F6/\\$file/planeta8_web.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/9BE7ACE92CCC839FC125708B001BB0F6/$file/planeta8_web.pdf), 9. 3. 2021).

Buzan, Barry – Waeaver, Ole – Wilde, Jaap de (2005). *Bezpečnost – Nový rámec pro analýzu* (Brno: Centrum strategických studií).

Český hydrometeorologický ústav (nedatováno). *Sucho* (<http://portal.chmi.cz/aktualni-situace/sucho#>, 22. 1. 2021).

Český rozhlas (2018). *Celkový dopad sucha na českou ekonomiku bude malý, tvrdí analytici. Zemědělci však přijdou o miliardy* (https://www.irozhlas.cz/ekonomika/dopady-sucho-ceny-zemedelci-potraviny_1808272114_jak, 18. 1. 2021).

ČIŽP (2014). *Česká inspekce životního prostředí – o nás* (<http://www.cizp.cz/O-nas>, 9. 3. 2021).

ČR 2030 (2018). *Vznikla národní koalice na boj proti suchu* (<https://www.cr2030.cz/magazin/nezarazene/verejna-sprava-veda-i-prumysl-se-spoji-proti-suchu/>, 4. 3. 2021).

ČR 2030 (nedatováno). *Odolné ekosystémy* (<https://www.cr2030.cz/strategie/kapitoly/#odolneekosystemy>, 28. 2. 2021).

ČT24 (2019). *Po povodňových komisích vzniknou i ty pro sucho. Vláda jim dovolí velet přehradám* (<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2863655-po-povodnovych-komisich-vzniknou-i-ty-pro-sucho-vlada-jim-dovoli-velet-prehradam>, 22. 3. 2021).

Europa.eu (nedatováno a). *Environment action programme to 2030* (https://ec.europa.eu/environment/strategy/environment-action-programme-2030_cs, 16. 3. 2021).

Europa.eu (nedatováno b). *Politika životního prostředí: obecné zásady a základní rámec* (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/71/politika-zivotniho-prostredi-obecne-zasady-a-zakladni-ramec>, 16. 3. 2021).

Euroskop.cz (nedatováno). *Životní prostředí* (<https://www.euroskop.cz/8926/sekce/zivotni-prostredi/>, 28. 2. 2021).

Faktaoklimatu.cz (2020). *Průměrná roční teplota v ČR* (<https://faktaoklimatu.cz/infografiky/teplota-cr>, 8. 1. 2021).

Fanta, Josef (2014). Povodně a sucho: krajina jako základ řešení. In: Fanta, Josef – Petřík, Petr eds., *Povodně a sucho* (Brno: Botanický ústav Akademie věd ČR).

Floyd, Rita (2015). Extraordinary or ordinary emergency measures: what, and who, decides the „success“ of securitization?. *Cambridge Review of International Affairs* 29 (2), s. 677–694.

Frízlová, Iveta – Mertens, Otto a kol. (2007). *Politika životního prostředí v ČR* (https://www.iips.cz/userfiles/file/wp_22_zivotni_prostredi.pdf, 10. 3. 2021).

FSC ČR (nedatováno). *Zavádění ekologicky šetrného lesního hospodaření* (<http://www.czechfsc.cz/fsc/o-fsc/fsc-cr/projekty--fsc-cr/zavadeni-ekologicky-setrneho-lesniho-hospodarstvi-podle-ceskeho-standardu-fsc.html>, 26. 3. 2021).

Hajer, Maarten – Versteeg, Wytse (2005). A Decade of Discourse Analysis of Environmental Politics: Achievements, Challenges, Perspectives. *Journal of Environmental Policy & Planning* 7 (3), s. 175–184.

Hájek, Martin (2014). Čtenář a stroj: *Vybrané metody sociálněvědní analýzy textů* (Praha: SLON).

Horecký, Jakub – Staněk, Tomáš (2016). Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR ve vazbě na lesy. In: Růžková, Marie – Válek, Petr eds., *Klimatická změna – možné dopady na lesní ekosystémy* (Kostelec nad Černými lesy: SVOL ČR).

HZSČR (2017). *Návštěva náčelníka Generálního štábu ČR u Záchraného útvaru HSZ ČR* (<https://www.hzscr.cz/clanek/8-2017-zpravodajstvi-navsteva-nacelnika-generalniho-stabu-acr-u-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>, 29. 3. 2021).

HZSČR (2015). *Analýza hrozeb pro ČR* (<https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx>, 10. 3. 2021).

IPCC (nedatováno). *Understandig global warming* (<https://www.ipcc.ch/sr15/>, 18. 3. 2021).

Jančárová, Ilona (2002). *Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí* (Brno: Masarykova univerzita).

Janoušková, Svatava – Hák, Tomáš a kol. (2013). Environmentální bezpečnost: Návrh koncepčního rámce pro aplikace v České republice. *Obrana a strategie* (<https://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2013/2-2013/clanky/environmentalni-bezpecnost.html>, 10. 3. 2021).

Lakoff, George – Johnson, Mark (2003). *Metaphors we live by* (Chicago: University of Chicago).

Léonard, Sarah – Kaunert, Christian (2011). Reconceptualizing the audience in securitization theory. In: Balzacq, Thierry ed., *Securitization theory: How security problems emerge and dissolve* (Oxford: Routledge).

Lisa, Aleš – Pána, Lubomír (2012). *Environmentální politika* (České Budějovice: vysoká škola evropských a regionálních studií).

Maděra, Petr (2014). Lesy a jejich vliv na vodní režim krajiny. In: Fanta, Josef – Petřík, Petr eds., *Povodně a sucho* (Brno: Botanický ústav Akademie věd ČR).

Martiník, Antonín (2016). Role pionýrských dřevin při obnově lesa v měnících se podmínkách prostředí. In: Růžková, Marie – Válek, Petr eds., *Klimatická změna – možné dopady na lesní ekosystémy* (Kostelec nad Černými lesy: SVOL ČR).

Martinovský, Petr (2016). *Environmentální bezpečnost v České republice* (Brno: Muni Press).

Martinovský, Petr (2009). Sekuritizace hrozby nedostatku vody v České republice. *Obrana a strategie* (2), nečíslováno.

Mathias, Albert – Stetter, Stephan a kol. (2011). Conflicts about water: Securitizations in a global context. *Cooperation and conflits* 46 (4), s. 441–459.

Mrkvičková, Magdalena (2012). *Navrhování adaptačních opatření pro snižování dopadů klimatické změny na hydrologickou bilanci v ČR* (Praha: VÚV TGM).

Müller, Karel B. (2010). Proč lobbying aneb Výzvy svobody v procesu demokratizace a evropeizace. In: Müller, Karel ed., *Lobbying v moderních demokraciích* (Praha: Grada Publishing).

MZe (2020). *Ministr Toman: Řešení sucha musí být komplexní* (http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministr-toman-reseni-sucha-musi-byt.html; 22. 3. 2021).

MZe (2018). *Ministerstvo zemědělství odstartovalo čtvrtou etapu protipovodňových opatření* (http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministerstvo-zemedelstvi-odstartovalo.html, 9. 3. 2021).

MZe (2019). *Začíná nová etapa boje s kůrovcem. V republice vzniknou dvě zóny, veškeré síly se zaměří na vyhledávání a likvidaci aktivního kůrovce* (http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_zacina-nova-etapa-boje-s-kurovcem-v.html, 9. 3. 2021).

MZe (2017). *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/\\$FILE/koncepce_sucho_material.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/$FILE/koncepce_sucho_material.pdf), 2. 1. 2021).

MZe (2016a). *Akční plán ekologického zemědělství* (http://eagri.cz/public/web/file/442986/Akcni_plan_CR_pro_rozvoj_EZ_Czech_Action_Plan_for_Development_of_OF.pdf, 20. 3. 2021).

MZe (2016b). *Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030* (http://eagri.cz/public/web/file/460683/_460659_683669_Strategie_resortu_ministerstva_zemedelstvi_s_vyhledem_do_2030.pdf, 18. 3. 2021).

MZe (2015a). *Národní plán povodí Labe* (<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/narodni-plany-povodi-1/narodni-plany-povodi-labe.html>, 18. 3. 2021).

MZe (2015b). *Národní plán povodí Dunaje* (<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/narodni-plany-povodi-1/narodni-plany-povodi-dunaje.html>, 18. 3. 2021).

MZe (2015c). *Národní plán povodí Odry* (<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu->

povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/narodni-plany-povodi-1/narodni-plany-povodi-odry.html, 18. 3. 2021).

MZe (2003). *Koncepce zabezpečení obyvatelstva pitnou vodou za krizových situací* (http://eagri.cz/public/web/file/18758/koncepce_1_0_Konc_CO_1_.pdf, 24. 3. 2021).

MZe (nedatováno a). *Národní plány povodí* (<http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-vody/vodni-ramcova-smernice/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/narodni-plany-povodi/>, 29. 3. 2021).

MZe (nedatováno b). *Koncepce – přílohy* (<http://eagri.cz/public/web/file/545864/Prilohy.pdf>, 23. 3. 2021).

MZV (2015). *Bezpečnostní strategie České republiky 2015* (https://www.mzv.cz/file/1058779/Bezpecnostni_strategie_CZ_2015.pdf, 10. 3. 2021).

MŽP (2020a). *Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/OPZPUR-statni_politika_zp_2030_s_vyhledem_2050-20210111.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/OPZPUR-statni_politika_zp_2030_s_vyhledem_2050-20210111.pdf), 28. 2. 2021).

MŽP (2020b). *Sucho pod zákonem. Parlament schválil novelu vodního zákona* (https://www.mzp.cz/cz/news_20201201-sucho-pod-zakonem-Parlament-schvalil-novelu-vodniho-zakona, 18. 3. 2021).

MŽP (2020c). *Rámec Národního programu životního prostředí 2018 – 2020* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_program_zivotni_prostredi/\\$FILE/OFDN-aktualizace_Ramce_NPZP_2018_2020-20200406.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_program_zivotni_prostredi/$FILE/OFDN-aktualizace_Ramce_NPZP_2018_2020-20200406.pdf), 18. 3. 2021).

MŽP (2020d). *Odborníci i politici stvrdili nová opatření pro boj se suchem, klíčové je zadržet vodu – v nádržích, půdě, i v urbanizovaném prostředí* (https://www.mzp.cz/cz/news_20200512-odbornici-i-politici-stvrdili-nova-opatreni-pro-boj-se-suchem-klicove-je-zadrzovat-vodu, 22. 3. 2021).

MŽP (2019a). *Postup asanace s kůrovcem napadených porostů v CHKO A MZCHÚ* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/asanace_kurovce_doporuceni/\\$FILE/OZUOPK_Metodicke_doporuceni_asanace_kurovce_2019_03_15.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/asanace_kurovce_doporuceni/$FILE/OZUOPK_Metodicke_doporuceni_asanace_kurovce_2019_03_15.pdf), 9. 3. 2021).

MŽP (2019b). *Udělalí jsme další krok ke zvládnutí sucha. Vláda schválila novely vodního zákona* (https://www.mzp.cz/cz/news_20190708_sucho-vodni-zakon, 18. 3. 2021).

MŽP (2019c). *Odbor druhové ochrany – opatření obecné povahy* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/usmrcovani_kormorana_jihocesky_kraj/\\$FILE/ODOIMZ-kormo_Jck_OOP-20190603.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/usmrcovani_kormorana_jihocesky_kraj/$FILE/ODOIMZ-kormo_Jck_OOP-20190603.pdf), 20. 3. 2021).

MŽP (2019d). *Na Úřadu vlády se podruhé sešla národní koalice pro boj se suchem* (https://www.mzp.cz/cz/news_190206, 21. 3. 2021).

MŽP (2019e). *Odpověď k žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb.* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poskytnute_informace_2019/\\$FILE/SOTPR-MZP_2019_130_781_odpoved-200103.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poskytnute_informace_2019/$FILE/SOTPR-MZP_2019_130_781_odpoved-200103.pdf), 23. 3. 2021).

MŽP (2018). *Sucho ode dneška monitoruje nový systém MŽP* (https://www.mzp.cz/cz/news_181213_hamr, 27. 3. 2021).

MŽP (2017a). *Boj se suchem: naše půda potřebuje vrátit kondici* (https://www.mzp.cz/cz/news_170724_sucho, 1. 3. 2021).

MŽP (2017b). *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu: Implementační dokument Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR*

([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/\\$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf), 18. 3. 2021).

MŽP (2017c). *Přes 2 miliardy nových dotací z OPŽP* (https://www.mzp.cz/cz/news_170110_vyzvy_OPZP_krajina_ovzdusi, 9. 3. 2021).

MŽP (2016). *Státní politika životního prostředí České republiky 2012-2020* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/historicky_vyvoj_statni_politiky/\\$FILE/OPZPUR-Aktualizace_SPZP_2012_2020-20210112.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/historicky_vyvoj_statni_politiky/$FILE/OPZPUR-Aktualizace_SPZP_2012_2020-20210112.pdf), 1. 3. 2021)

MŽP (2015a). *Koncepce environmentální bezpečnosti a to na období 2016 – 2020 s výhledem do roku 2030* (aktualizace) (https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/koncepce-2015.pdf, 2. 1. 2021).

MŽP (2015b). *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf), 18. 2. 2021).

MŽP (2015c). *ČHMÚ: Jaké bylo sucho v letošním roce?* (https://www.mzp.cz/cz/news_151221_CHMU_sucho, 21. 3. 2021).

MŽP (2015d). *Dělejme kroky pro to, aby Česká republika nezůstala na suchu* (https://www.mzp.cz/cz/news_151109_SMOCR_konference_voda, 19. 3. 2021).

MŽP (2011). *Vliv úmyslných a neúmyslných otrav pesticidy na populace volně žijících ptáků* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/volne_zijici_ptaci/\\$FILE/ODOIEP-Vliv_otrav_pesticidy_na_ptaky-20111207.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/volne_zijici_ptaci/$FILE/ODOIEP-Vliv_otrav_pesticidy_na_ptaky-20111207.pdf), 20. 3. 2021).

MŽP (nedatováno a). *Státní politika životního prostředí ČR* (https://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi, 10. 11. 2020).

MŽP (nedatováno b). *Environmentální nástroje* (https://www.mzp.cz/cz/environmentalni_nastroje, 10. 11. 2020).

MŽP (nedatováno c). *Environmentální bezpečnost* (https://www.mzp.cz/cz/environmentalni_bezpecnost, 10. 3. 2021).

MŽP (nedatováno d). *Historie a poslání MŽP* (<https://www.mzp.cz/cz/ministerstvo>, 9. 3. 2021).

MŽP (nedatováno e). *Vodní tok* (https://www.mzp.cz/cz/vodni_tok, 9. 3. 2021).

MŽP (nedatováno f). *Lesy v Krkonoších získávají certifikát FSC* (https://www.mzp.cz/cz/akce_ziskani_certifikatu, 25. 3. 2021).

NKÚ (2019). *Kontrolní závěr z kontrolní akce* (<https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K18027.pdf>, 22. 11. 2020), s. 1–24.

Nobel, Park S. (2009). *Perspectives in Biophysics Plant Ecophysiology* (Mexico: UNAM).

Novák, Jiří – Oppeltová, Petra (2015). *Jednotlivé podoby sucha a jejich dopady na vodárenské zdroje na Moravě* (<https://www.vak.cz/soubory/Dopady%20sucha-novak.pdf>, 18. 1. 2021).

Politikaspolecnost.cz (nedatováno). *O nás* (<https://www.politikaspolecnost.cz/o-nas/>, 25. 4. 2021).

Průchová, Ivana (2016). Ochrana lesa. In: Jančářová, Ilona a kol., *Právo životního prostředí: zvláštní část* (Brno: Masarykova univerzita).

PSP ČR (nedatováno). *Výbor pro životní prostředí* (<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=4600>, 9. 3. 2021).

Rožnovský, Jaroslav – Střešník, Jaroslav (2019). Dynamika a trendy hodnot klimatologických ukazatelů sucha. *CBKS* 17 (11), s. 248–256.

Sedláková, Renáta – Lapčík, Marek – Burešová, Zdenka (2015). *Analýzy mediální reprezentace tématu emigrační vlny z islamistických zemí do Evropy a reakcí české politiky a společnosti na tuto emigrační vlnu* (https://media.rozhlas.cz/_binary/03588580.pdf, 4. 5. 2020).

Senát ČR (2009). *Přepis kazetové nahrávky – „Řešení problému nedostatku vody a sucha v EU“* (<https://www.senat.cz/xqw/xervlet/psssenat/original/54083/45890/43760>, 19. 1. 2021).

Scherer, Helmut (2011). Úvod do metody obsahové analýzy. In: Schulz, Winfried – Scherer, Helmut a kol., *Analýza obsahu mediálního sdělení* (Praha: Karolinum).

Schwartzkopff, Julian – Schulz, Sabrina – Goritz, Alexandra (2020). Climate and Energy Snapshot: Czech Republic the Political, Economy of the Low-Carbon Transition. *Third Generation Environmentalism*, s. 1–25.

Sklenička, Petr (2014). Ochrana před povodněmi a suchem je problém politický. In: Fanta, Josef – Petřík, Petr eds., *Povodně a sucho* (Brno: Botanický ústav Akademie věd ČR).

Sobíšek, Bořivoj (1993). *Meteorologický slovník výkladový a terminologický* (Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR).

Staňková, Magdalena (2011). *Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území* (<https://docplayer.cz/20936813-Generel-uzemi-chranenych-pro-akumulaci-povrchovych-vod-a-zakladni-zasady-vyuziti-techto-uzemi.html>, 4. 12. 2020).

Stavsucha.cz (nedatováno). *Sucho* (<http://stavsucha.cz/about-drought/>, 8. 1. 2021).

Stejskal, Vojtěch (2006). *Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost* (Praha: Linde).

Stojanov, Robert (2018). *Stane se Česká republika suchou zemí?* (<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2018/11/Stane-se-%C4%8Cesk%C3%A11-republika-suchou-zem%C3%AD-IPPS.pdf>, 8. 3. 2021).

Suchovkrajine.cz (2020). *Záznam z jednání Výkonného výboru Meziresortní Komise VODA-SUCHO dne 15. ledna 2020* (http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/podklad/zaznam_ze_16._jednani_vv_komise.pdf, 21. 3. 2021).

Suchovkrajine.cz (2018a). *Metodika pro přípravu Plánů pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody* (http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/vystup/metodika_plan-sucho.pdf, 18. 3. 2021).

Suchovkrajine.cz (2018b). *Pilotní plán pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody Královohradeckého kraje* (http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/vystup/pilotni_plan_hk_2-19.pdf, 22. 3. 2021).

Suchovkrajine.cz (2018c). *Meziresortní komise VODA-SUCHO – záznam z 2. společného jednání* (http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/podklad/zaznam_z_2._spolecneh_o_jednani_vykonneho_vyboru_a_poradniho_organu_komise_0.pdf, 21. 3. 2021).

Suchovkrajine.cz (2017). *Meziresortní komise VODA-SUCHO – záznam z jednání* (http://www.suchovkrajine.cz/sites/default/files/podklad/zaznam_z_1._spolecneh_o_jednani_vykonneho_vyboru_a_poradniho_organu_komise.pdf, 21. 3. 2021).

Suchovkrajine.cz (nedatováno a). *Monitoring* (<http://suchovkrajine.cz/vystupy/monitoring>, 18. 2. 2021).

Suchovkrajine.cz (nedatováno b). *Meziresortní komise VODA-SUCHO* (<http://suchovkrajine.cz/komise-voda-sucho>, 10. 3. 2021).

SVOL ČR (2021a). *Kůrovcová kalamita nekončí, za rok 2020 budou nestátní vlastníci potřebovat minimálně 5,8 miliardy* (<https://www.svol.cz/data/tk/TZ---SVOL-Kurovcova-kalamita-2020---2021.doc>, 23. 3. 2021).

SVOL ČR (2021b). *TZ – Reakce SVOL na tiskové hnutí DUHA* (<https://www.svol.cz/data/tk/TZ---SVOL-CO2.doc>, 23. 3. 2021).

SVOL ČR (2020a). *TZ – Na podporu lesního hospodářství bude v roce 2020 potřeba 10 miliard* ([https://www.svol.cz/data/tk/TZ-rozpocet21navrhEDIT-MR\(1\).docx](https://www.svol.cz/data/tk/TZ-rozpocet21navrhEDIT-MR(1).docx), 18. 2. 2021).

SVOL ČR (2020b). *TZ – Vlastníci, sedláci, lesníci a ochranáři poprvé společně k novele zákona o myslivosti* (https://www.svol.cz/data/PDF-dokumenty2019/TK-myslivost_tiskova_zpr.pdf, 25. 2. 2021).

SVOL ČR (2020c). *Finanční podpory v lesním hospodářství* (https://www.svol.cz/data/publikace/2018/Financni_-podpory_v_LH_final-05-03-20_SVOL.pdf, 23. 3. 2021).

SVOL ČR (2020d). *Zpravodaj pro vlastníky, správce a přátele lesa* (<https://www.svol.cz/data/zpravodaj/svol-zpravodaj-39-web.pdf>, 23. 3. 2021).

SVOL ČR (2020e). *TZ – Na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity za loňský rok je potřeba pro nestátní lesy zajistit 5,2 mld.* (<https://www.svol.cz/data/tk/2020/TZ-SVOL-27-05-20.doc>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2020f). *Jak to vidím já (11. díl)* (<https://www.svol.cz/aktuality/jak-to-vidim-ja-11-dil-rok-2020-pro-nestatni-vlastniky-lesu-pohledem-ing-stanislava-janskeho/>, 27. 3. 2021).

SVOL ČR (2019a). *TK – SVOL na výstavbě Země živitelka: Kůrovec nekončí a pomoc bude nutná* (<https://www.svol.cz/aktuality/tk-svol-na-vystave-zeme-zivitelka-kurovec-nekonci-a-pomoc-bude-dal-nutna/>, 26. 2. 2021).

SVOL ČR (2019b). *TZ – Zahájení kampaně „Kouzlo lesa – pro příští generace“* (<https://www.svol.cz/data/tk/2019/TZ-Nova-kampan-SVOL-Kouzlo-lesa.doc>, 6. 3. 2021).

SVOL ČR (2019c). *TZ – Hraběcí rady od státních lesů* (<https://www.svol.cz/data/tk/2019/tz-28-03-19.doc>, 18. 3. 2021).

SVOL ČR (2019d). *TZ – Peníze pro nestátní vlastníky lesů. Pouze část slíbeného* (<https://www.svol.cz/data/tk/2019/TZ-SVOLkompenzace.doc>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2019e). *Zpravodaj pro vlastníky, správce a přátele lesa* (<https://www.svol.cz/data/zpravodaj/svol-zpravodaj-37-web.pdf>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2019f). *TZ – Rozzlobení senátoři a vláda na tahu* (<https://www.svol.cz/data/tk/2019/TZ---Senatori-se-zlobi-na-vladu-ve-veci-lesu.doc>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2018a). *TZ – Diletantství a populismus v boji se suchem nepomůže* (https://www.asz.cz/redakce/tisk.php?lanG=cs&clanek=194932&slozka=103857&as4uOriginalDomain=www.asz.cz&as4u_protocol=https&ConfirmCookie=yes&, 18. 2. 2021).

SVOL ČR (2018b). *TZ – Kůrovec žere lesy, ale vláda nemaká. Proč?* (<https://www.svol.cz/aktuality/kurovec-zere-lesy-ale-vlada-nemaka-proc/>, 18. 2. 2021).

SVOL ČR (2018c). *Zpravodaj pro vlastníky, správce a přátele lesa* (<http://www.svol.cz/data/zpravodaj/svol-zpravodaj-34.pdf>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2017a). *Zpravodaj pro vlastníky, správce a přátele lesa* (<http://www.svol.cz/data/zpravodaj/svol-zpravodaj-32-web.pdf>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2017b). *TZ – Dobré úmysly dláží cestu do pekla* (<https://www.svol.cz/data/tk/2017/TZ-29-07-17.docx>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2017c). *TZ – Myslivost po česku* (<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10782831463-nedej-se-plus/217562248410015-myslivost-po-cesku>, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2017d). *TZ – České lesy zadržují vodu v krajině i bez další certifikace* (https://www.svol.cz/data/tk/2017/2017_08_17-TZ.doc, 28. 3. 2021).

SVOL ČR (2016a). *TZ – Adaptační opatření na změnu klimatu je třeba řešit především v zemědělství* (https://www.svol.cz/data/tk/2016/TZ_03-05-16.doc, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2016b). *TZ – Co chybí a naopak přebývá v novele zákona o myslivosti* (https://www.svol.cz/data/tk/2016/TZ_13-4-2016.doc, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2015a). *TZ – Hospodaření v nestátních lesech je přínosem pro celou společnost* (https://www.svol.cz/data/tk/2015/tz_22-05-15.doc, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (2015b). *TZ – Odpovídá výše podpory do lesního hospodářství významu lesů pro společnost?* (https://www.svol.cz/data/tk/2015/tk_03-03-15.doc, 24. 3. 2021).

SVOL ČR (nedatováno). *Kdo jsme* (<https://www.svol.cz/kdo-jsme/zakladni-udaje/>, 15. 2. 2021).

Šimíčková, Marcella (nedatováno). Environmentální ekonomie a environmentální politika. *Evropský sociální fond ČR* (<https://www.hgf.vsb.cz/export/sites/hgf/546/.content/galerie-souboru/Studijni-materialy/EV-modul8.pdf>, 26. 2. 2021).

Trnka, Pavel (nedatováno). *Možné důsledky déletrvajícího sucha v naší krajině a ve světě* (http://user.mendelu.cz/xvlcek1/rrc/sucho/TRNKA_1.pdf, 18. 1. 2021).

Vlada.cz (2018a). *Programové prohlášení vlády ČR* (https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-165960/#Zivotni_prostredi, 16. 3. 2021).

Vlada.cz (2018b). *Programové prohlášení vlády ČR* (https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni-vlady-162319/#Zivotni_prostredi, 16. 3. 2021).

Vlada.cz (2014). *Programové prohlášení vlády ČR* (<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/programove-prohlaseni-vlady-cr-115911/>, 16. 3. 2021).

Vyhláška č. 236/2000 Sb., *stanovující podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor lesní strážže.*

Waisová, Šárka (2004). Od národní bezpečnosti k mezinárodní bezpečnosti. Kodaňská škola na křižovatce strukturálního realismu, anglické školy a sociálního konstruktivismu. *Mezinárodní vztahy* 3, s. 66–86.

Wilhite, Donald A. – Buchanan – Smith, Margie (2005). Drought as Hazard: Understanding the Natural and Social Context. In: Wilhite, Donald A. ed., *Drought and Water Crises: Science, Technology, and Management Issues* (New York: CRC Press), s. 3–33.

Zákon č. 544/2020 Sb., *Zákon, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.*

Zákon č. 314/2019 Sb., *Zákon o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), znění pozdějších předpisů, a další související zákony.*

Zákon č. 449/2001 Sb., *Zákon o myslivosti.*

Zákon č. 254/2001 Sb., *Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).*

Zákon č. 240/2000 Sb., *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).*

Zákon č. 289/1995 Sb., *Zákon o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon).*

Zákon č. 17/1992 Sb., *Zákon o životním prostředí*.

Zákon č. 2/1969 Sb., *Kompenzační zákon*.

Žalud, Zdeněk – Trnka, Miroslav – Hlavinka, Petr a kol. (2019). *Zemědělské sucho v České republice – vývoj, dopady a adaptace* (Praha: Agrární komora ČR).

RESUMÉ

Environmental issues are deeply topical these days. The fight against drought forms a substantial part of the Czech and even global debates. Environmental issues are coming to the forefront of the policies of various states. The drought issue is significant in the Czech Republic. There is a long-term lack of rainfall. Lack of water, rainfall and drought have a negative effect on agriculture, forestry, water management and thereafter transferred to people's daily lives. The issue of drought is therefore often discussed within individual ministries and in many other institutions.

The topic of this thesis is the fight against drought, where I will focus on the comparison of the Ministry of the Environment of the Czech Republic and the Ministry of Agriculture of the Czech Republic. I will perform an analysis of the Ministry of the Environment and the Ministry of Agriculture where an important part of the work will be the content analysis of legislative, strategic and advocacy political-public documents. In those documents I mainly focus on the issue of drought between years 2015-2020. The aim of my thesis is to determine the limits of cooperation between ministries in taking measures against drought. I will also try to confirm or refute that the actor SVOL (Association of Communal and Private Forest Owners) influences the debate related to the issue of drought. Activity done by SVOL can complicate the cooperation of the examined ministries while creating measures mentioned above. I will analyze the SVOL from the point of view of securitization theory. There I will also use the method of content analysis.

The seventeen documents examined shows drought as a threat. There are also an enormous number of press releases from ministries informing about the drought. After performing an analysis of the Ministry and the SVOL I found out that the drought is successfully securitized in the Czech Republic. The SVOL is the main driving force behind the entire securitization process. Using content analysis of documents I revealed the limits of cooperation between ministries. The SVOL stepped into newly created field. SVOL is trying to gain influence and money.

SVOL uses security language. The audience adapts this rhetoric. SVOL is creating special measures to fight with drought. Three criteria for successful securitization were met.

Using the obtained data I answered the research questions which are: Is the threat of drought securitized in the Czech Republic? In relation to what is the securitization process most enforced? How is the securitization of the threat of drought institutionalized? How is the threat of drought itself characterized, what features of the threat affect securitization? I have come to the conclusion that the drought is successfully securitized. Securitization most often relates to people's safety and water protection. At the same time, I found that drought as a threat is institutionalized as financial resources have been allocated. Signs of the threat are as follows: lack of drinking water, reduction of groundwater supplies, degradation of the landscape, fires, bark beetle calamity.

PŘÍLOHY

Obrázek č. 1: Zranitelnost území ČR z hlediska meteorologického sucha – mapa vodní bilance

Zdroj: MZe (2017). *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky*

([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/\\$FILE/koncepce_sucho_material.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/$FILE/koncepce_sucho_material.pdf), 2. 1. 2021).

Obrázek č. 2: Zranitelnost území ČR z hlediska výskytu zemědělského sucha – Intenzita sucha v půdním profilu

Zdroj: Agromanual.cz (2015). *Technologie pěstování*

(<https://www.agromanual.cz/cz/clanky/technologie/monitoring-zemedelskeho-sucha-v-ceske-republice>, 18. 2. 2021).

Obrázek č. 3: Regionalizace zranitelnosti hydrogeologických rajonů vůči suchu dle velikosti průměrného základního odtoku

Zdroj: MZe (2017). *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky*

([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/\\$FILE/koncepce_sucho_material.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170724_sucho/$FILE/koncepce_sucho_material.pdf), 2. 1. 2021).

Obrázek č. 4: Koncept bezpečnosti dle Kodaňské školy

Zdroj: Waisová, Šárka (2004). Od národní bezpečnosti k mezinárodní bezpečnosti. Kodaňská škola na křižovatce strukturálního realismu, anglické školy a sociálního konstruktivismu. *Mezinárodní vztahy* 3, s. 66–86.

Tabulka č. 1: Výčet různých druhů finančních nástrojů, jejich užití a konkrétní finanční fondy a programy

- Dotace a subvence - Programové financování národní – *Národní program Životní prostředí, Program péče o krajinu, Program na podporu NNO, Program obnovy přirozených funkcí krajiny či programy dalších ministerstev (programy MK na úseku státní památkové péče, programy MZe aj.)*
- Dotace a subvence - Programové financování evropské – *fondy ESI, Norské fondy, Společná zemědělská politika, Fond pro spravedlivou transformaci, Modernizační fond*
- Veřejné přímé investice ze státního rozpočtu – *veřejné zakázky, zejména prostřednictvím odpovědného a zeleného veřejného zadávání (vč. kritérií podporující oběhové hospodářství, či biohospodářství – kupříkladu podporou využití dřeva a přírodních materiálů)*
- Garance a záruky, úvěry – *evropské strukturální a investiční fondy, využití finančních nástrojů užívaných v exportní politice či pro širší využití pojištění vůči přírodním rizikům - InvestEU pro období 2021-2027*
- Zvýhodněné úvěry a kapitálové vstupy – *oblast revitalizace brownfieldů*
- Technické poradenství – *oblast energetických úspor*
- Pobídková schémata v rámci finančních nástrojů („capital rebate“) – *část jinak vratné podpory může být při předběžném splnění cíle ponechána realizátorovi jako odměna za dosaženou efektivitu (energetické úspory, inovační podpora aj.)*
- Kombinovaný finanční nástroj investiční platformy – *pro veřejnou správu, veřejné budovy aj.*
- Mobilizace soukromého financování- *rozvoj zelených dluhopisů, transparentnost při označování finančních produktů a investic na trhu z pohledu jejich environmentálních dopadů (využití taxonomie EU pro udržitelné finance), využívání tzv. „blended finance“ – tedy kombinace veřejné a soukromé investice (investice do ekvity)*
- Platby za ekosystémové služby – *kupříkladu dobrovolné státní/PPP/soukromé finanční schéma pro vlastníka lesa, který obdrží platbu za poskytované mimotržní ekosystémové služby pro společnost/obec jako kompenzaci zvýšených nákladů a snížených výnosů vzniklých v souvislosti s poskytováním ekosystémových služeb lesa (motivace pro udržitelné hospodaření a ochranu lesa v situaci snižujících se výnosů z těžby dřeva)*
- Modernizační fond – *využití výnosů emisních povolenek pro modernizaci a inovaci průmyslové a energetické základny ČR*
- Finanční nástroje v rámci operačních programů – *OPŽP, OPTAK, OPD aj.*
- Fond pro spravedlivou transformaci – *podpora uhelných regionů pro přechod na klimaticky neutrální hospodářství a tvorba sociálních programů pro zmírnění dopadů této transformace*
- Fond pro oživení a odolnost – *realizace environmentálních a klimatických komponent Národního plánu oživení a odolnosti*
- Revolvingový fond – *(poskytování půjček kupříkladu na energetické úspory a využití výnosů a splátek jistiny pro další financování)*
- Finanční produkty Evropské investiční banky, ČMZRB a PPP projekty
- InvestEU – *mobilizace soukromých investic a podpora transformačních projektů evropského významu*
- Národní rozvojový fond – *využití „blended finance“ (kombinace veřejných a soukromých financí) pro investiční projekty s výrazným společenským dopadem*
- *S problematikou finančních dotací souvisí také potřeba odstranění environmentálně škodlivých dotací a podpor – kupříkladu eliminací subvencí na užívání fosilních zdrojů ve formě daňových výjimek či sociální podpory na uhlí pro topení v domácnostech. A jejich případné nahrazení méně environmentálně škodlivou formou podpory*

Zdroj: MŽP (2020a). *Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050* ([https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/OPZPUR-statni_politika_zp_2030_s_vyhledem_2050-20210111.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/OPZPUR-statni_politika_zp_2030_s_vyhledem_2050-20210111.pdf), 28. 2. 2021), s. 97–98.

Tabulka č. 2: Přehled dotačních titulů v gesci MZe v rámci boje proti nedostatku vody a sucha

Název dotačního programu	Etapa I. (2016-2021): dotace v mld. Kč + vlastní zdroje
--------------------------	---

129 280 – Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže	1 + 0,25
Příprava a realizace přehradních nádrží v regionech postižených suchem a nedostatkem vodních zdrojů	0,4 + 0,05
129 290 – Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích	1,1 + 0,5
Odstraňování sedimentů z přehradních nádrží, výstavba přehradních nádrží	1,5 + 0,3
Program na podporu rekonstrukce, oprav a modernizace hlavních odvodňovacích zařízení	0,2 + 0,01
Program pro podporu propojení vodohospodářských soustav k zabezpečení vodních zdrojů	0,5 + 0,1
129 300 - Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II	4,8 + 2,07
Program na vytvoření nástrojů pro zhodnocení technické, vodohospodářské a ekonomické efektivity opatření na ochranu před suchem a nedostatkem vody	0,4

Zdroj: MZe (nedatováno b). Koncepce – přílohy (<http://eagri.cz/public/web/file/545864/Prilohy.pdf>, 23. 3. 2021).

Tabulka č. 3: Přehled dotačních programů na zmírnění dopadů sucha a nedostatku vody MŽP

Operační program životního prostředí 2014 – 2020 (Národní programy MŽP)			Předpokládaná alokace (mld. Kč)
OP ŽP 2014 – 2020 Prioritní osa I: zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní	Cíl 1.2 – zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství	Výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody, včetně výstavby a modernizace systémů pro ochranu zdrojů pitné vody v jejich bezprostřední blízkosti, sloužících veřejné potřebě (Aktivita 1.2.1.)	3,2
		Výstavba a dostavba přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě (Aktivita 1.2.2.)	

	Cíl 1.3 – zajistit povodňovou ochranu intravilánu	Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití namísto jejich urychleného odvádění kanalizací (Aktivita 1.3.2.)	5,3
OP ŽP 2014 – 2020 Prioritní osa IV.: Ochrana a péče o přírodu a krajinu	Cíl 4.3 – Zlepšit přirozené funkce krajiny	Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur (Aktivita 4.3.2.)	4,2
		Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů (Aktivita 4.3.3.)	
		Realizace přírodně blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu (Aktivita 4.3.5.)	
	Cíl 4.4 – Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně (Aktivita 4.4.1.)	1,9
Národní programy	Národní program Životního prostředí – program Státního fondu životního prostředí ČR	Dešťovka“ - Hospodaření s dešťovou vodou v domácnostech (zachytávání srážkové vody pro zálivku zahrady, akumulace srážkové vody pro splachování WC a zálivku zahrady, využití šedé či přečištěné odpadní vody pro zálivku, splachování WC, odpojení srážkové vody od kanalizace)	0,1
		„Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody“ - Průzkum,	

		posílení a budování zdrojů pitné vody. (průzkumné vrty řešící zdroje pitné vody v obcích, včetně jejich napojení na vodovodní řady)	0,3
		„Podpora sídelní zeleně“ - Podpora obnovy a zhodnocení přírodních ploch, včetně doprovodných vodních prvků, ve městech, obcích a jejich okolí. (pravidelně vyhlašovaná výzvy)	0,04
		Výzvy v rámci podoblasti podpory „Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta“ (pravidelně vyhlašované výzvy)	
	MŽP – programy v gesci MŽP	„Program péče o krajinu“ - obnova a tvorba krajinných prvků a péče o ně (např. remízy, meze, tůňe, mokřady, prvky ÚSES) pro drobná opatření do 250 tis. Kč	0,2
		„Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ – ISPROFIN č. 115 160 - adaptační opatření na změnu klimatu pro lesní, nelesní a vodní ekosystémy (např. dosadby původních dřevin, protierozní opatření, obnova malých vodních nádrží) pro drobná opatření do 250 tis. Kč (v případě vodních ekosystémů do 1 mil. Kč)	0,05

Zdroj: MZe (nedatováno b). Koncepce – přílohy
(<http://eagri.cz/public/web/file/545864/Prilohy.pdf>, 23. 3. 2021).

Tabulka č. 4: Výsledky sledování četnosti lemma sucho ve veřejně-politických dokumentech

Zdroj: Vytvořeno autorkou

Tabulka č. 5: SWOT analýza zvládnání sucha v ČR – hodnocení strategických, advokačních a legislativních veřejně-politických dokumentů

Zdroj: Vytvořeno autorkou

Seznam č. 1: Přehled tiskových zpráv MŽP zaměřených na boj se suchem 2015-2020

2015

01/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_150129_konference_klima - Konference o ochraně půdy.

03/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_150305_SOER - Komplexní hodnocení a výhled do životního prostředí jednotlivých států.

08/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_150805_chmu_sucho - Sucho červenec/srpen 2015 + předpověď ČHMÚ.

09/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_150918_Brusel_Rada_ministru_ZP - Konference o změně klimatu v Paříži.

09/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_150903_Brdy_pracoviste_CHKO - Brdy, ochrana krajiny, výsadba nových stromů.

09/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_150923_NNO_vyzva - Dotace na ochranu životního prostředí.

11/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_151109_SMOCR_konference_voda - Sucho 2015, boj se suchem.

12/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_151221_CHMU_sucho - Souhrn sucho 2015 (+zpráva z ČHMÚ) https://www.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/SUCHO/zpravy/Sucho_2015_CHMU_prosinec.pdf).

12/2015 - https://www.mzp.cz/cz/news_151228_vyzvy - Dotace na údržbu vodních toků a ploch.

2016

03/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160329_seminare_hospodareni_voda - Program seminářů pro obce, pro chytré hospodaření s vodou.

03/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160301_NPZP_chytre_hospodareni_voda - Dotace pro obce na zachycování vody v krajině, dotace na boj proti suchu, ale i proti povodním. Ekonomické hospodaření s vodou.

03/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160304_podpora_NNO_2016 - Podpoření projektů nestátních neziskovek na vzdělávání a osvětu (např. pro školy), co se týče environmentálního vzdělání.

03/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160318_Voda_pracovni_prilezitosti - Česko-Izraelská diskuze na téma využití odpadních vod, doména Voda základ života, propagace na sociálních sítích.

03/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160318_EVL_rozsireni - Rozšíření území Natura 2000, na které se dostávají dotace.

04/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160414_konference_voda_krajina - Konference voda v krajině, prezentace přínosů a trendů pro zadržování vody v krajině, prezentace v přílohách tiskové zprávy.

04/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160412_Polsko - Jednání s polskou stranou o těžbě uhlí a plánovaným rozšiřováním těžby vzhledem k možnému narušení podzemních vod.

04/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160408_mzp_aopk - 287,5 milionu korun pro krajinu a na její schopnost zadržovat vodu.

05/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160531_vysledky_vyzev - Projekty schválené pro boj proti suchu, zajištění vodohospodářství, zajištění pitné vody v období sucha.

06/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160609_TK_sucho - Stav vrtů a pramenů, stav průtoku a množství vody v povodích, zmínka o organizaci VODA-SUCHO, zmínka o dotacích od července 2017.

06/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160617_svetovy_den_sucha_pousti

07/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160712_NPZP_zdroje_pitne_vody - Program na boj se suchem, dotace na zdroje pitné vody v obcích (dotace na vrty pitné vody).

08/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160816_Start_prijmu_zadosti_krajina_priroda - Žádosti na projekty pro zadržování vody v krajině, přírodních funkcí krajiny, zlepšení kvality prostředí apod., 712,5 mil. Kč dotováno z EU.

08/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_250816_NPZP - Ministr Brabec schválil další projekty z Národního programu Životní prostředí v hodnotě téměř 40 milionů na obnovu vodních ploch i ekologické zpracování autovraků.

09/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160916_OPZP_5_mld_kanalizace_cistení_vody - Další dotace na boj proti suchu pro rozvinutí vodohospodářské infrastruktury, zvýšení kvality pitné vody apod.

09/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_160930_200_milionu_na_krajinu - Dotace pro přírodu a krajinu, zejména pro krajinu v oblasti Natura 2000, podpora vzácných druhů rostlin a živočichů.

09/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_010916_Bavorsko - Česko-Bavorská spolupráce na revitalizaci rašelinišť, zadržování vody v krajině, zvýšení hladiny podzemních vod apod.

10/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_161031_vyzvy_voda - Dotace 1,25mld. na snížení rizik povodní a boj proti suchu.

11/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_161129_Zprava_o_ZP - Zpráva o změně klimatu v roce 2015, hlavně o suchu, finance k dispozici na boj proti suchu, úbytek zemědělské půdy.

12/2016 - https://www.mzp.cz/cz/news_161202_114_schvalena_PSP – Schválení novely zákona o ochraně přírody a krajiny.

2017

01/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170106_Zelena_stuha_vyzva – Peníze na zlepšení zeleně v obcích.

01/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170110_vyzvy_OPZP_krajina_ovzdusi - Přes 2 miliardy nových dotací z OPŽP na udržení vody v krajině, specifitější rozdělení dotace v tiskové zprávě

01/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170116_NAP - Vláda schválila Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, týkajícího se především ochrany lesů a vypořádáním se se suchem a povodněmi (přílohy pdf v tiskové zprávě).

02/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170201_vyzvy_priroda - 760 milionů korun pro ochranu přírody a krajiny na posílení funkce biodenzity, posílení přirozených funkcí krajiny, pro krajiny v Natura 2000 apod.

02/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170213_NPZP_inovativni_projekty - Národním program Životní prostředí na tzv. ekoinovace. Chytré nápady – projektové náměty, které pomohou například lépe čelit suchu, povodním, smogu či neefektivnímu využívání odpadů. Pro obce, kraje, školy.

03/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170320_navsteva_Izraele – Návštěva Izraele a diskuze o vodním hospodářství a boji proti suchu.

03/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170321_slovinska_delegace – Slovinsko vneslo do ústavy právo na pitnou vodu.

03/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170323_Life – 53 mil. Kč pro program LIFE od Evropské komise.

03/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170329_OPZP – Téměř miliarda korun pro zlepšení kvality ovzduší, týká se i kanalizací a vodovodů (seznam projektů v příloze).

04/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170427_Destovka – Dotační program Dešťovka pro stavitele a vlastníky rodinných domů. Program, jehož cílem je motivovat občany k efektivnímu a udržitelnému hospodaření s vodou v domácnostech. Pořídit zahradní nádrže na dešťovou vodu v suchem postižených oblastech nebo systém na splachování záchodu využívající již jednou použitou vodu z umyvadla či pračky. Dotace celkem až 100 mil. Kč.

04/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170404 - Koncepce

04/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170404_114 - Poslanci přehlasovali prezidentské veto a schválili novelu zákona o ochraně přírody a krajiny.

05/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170505_CS_spoluprace - Program švýcarsko-české spolupráce pomohl 2 miliony švýcarských franků životnímu prostředí ČR.

05/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_1705204_LIFE_vyzva – 373 mil. Eur pro Program LIFE od EU.

06/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170613_ASZ – Soukromí zemědělci podporují protierozní vyhlášku

06/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170616_destovka_pro_obce – Dešťovka pro obce – 1,5 mld. pro efektivní hospodaření vody v obcích (boj proti suchu) a ekologizaci průmyslových podniků (boj proti smogu).

06/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170622_zdroje_pitne_vody_prodlouzeno – Prodloužení žádostí na zdroje pitné vody do vyčerpání, nebo do 31.10.2017. Aktuální stav vybraných dotací.

07/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170724_sucho - Vláda schválila společnou státní koncepci ochrany před suchem z dílny Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství. MŽP ji naplňuje již rozeběhlým Národním

akčním plánem adaptace na změnu klimatu, připravovanou protieroční vyhláškou, která má být účinná od začátku roku 2018, a chystanou novelizací vodního zákona. Popis koncepce ochrany na boj se suchem.

08/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170807_destovka2 – Druhé kolo příjmů žádostí na dotační program dešťovka (viz 04/2017).

08/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170811_dohoda – Úprava spolupráce Česka a Německa v oblasti vod.

08/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170817_LIFE_6_novych_projektu

09/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170904_lednice - Sucho, změna klimatu a odpady - hlavní témata ministrů životního prostředí ČR a Slovenska.

09/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_170915_OPZP - 3,7 miliardy korun z evropských fondů na čistírny odpadních vod, kanalizace a vodovody pro obce a města.

10/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_171013_NNO – Dotace 5 mil. Kč na menší projekty podporující ochranu biodiverzity a krajiny.

10/2017 - https://www.mzp.cz/cz/news_171026_LIFE - Až do června 2024 bude Jihočeský kraj spolu se svými partnery z České i Slovenské republiky realizovat projekt s názvem CZ-SK South LIFE za 7 024 703 euro. Podpora skalisk, rašelinišť, vzácných druhů brouků apod.

2018

01/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180123_OPZP_vodohospodarske – Informace o zájmu o peníze z EU fondů na čistírny odpadních vod, kanalizace a vodovody.

03/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180313_PPK - Ministerstvo životního prostředí (MŽP) vyhlašuje výzvu pro příjem žádostí o poskytnutí finančních prostředků z Programu péče o krajinu, konkrétně z Podprogramu pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK B) a Podprogramu pro

zabezpečení péče o ohrožené a handicapované živočichy (PPK C). Program se týká drobnějších projektů.

03/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180328_LIFE – Tradiční financování MŽP projektů z programu LIFE.

04/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180405_NPZP – Tříletý dotační program na 8 mld. Kč pro obce na čistší ovzduší a zvýšený kvality pitné vody.

04/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180416_OPZP - Nové dotace z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) přispějí na zpracování digitálních povodňových plánů, analýzy odtokových poměrů, pořízení protipovodňových varovných systémů i nápravu nebezpečných svahových nestabilit.

04/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180424_life - Dalších 397 milionů eur jde na zlepšení evropského životního prostředí. Nová výzva programu LIFE. (viz 05/2017)

05/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180511_Destovka - Dešťovka

05/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180528_zranitelnost_klima – Zranitelnost klimatu v letech 2014-2018 posouzená podle Cenia.

06/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_280618 – Souhrn soupisu výzkumů, jak Češi vnímají a podporují ochranu přírody a životního prostředí.

08/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180802 - Obce se mohou pustit do stavby nových vodovodů, sběrných dvorů, třídících linek, pasivních budov, výsadby zeleně nebo zateplení školek. Ministerstvo životního prostředí schválilo dotace více než čtyřem stovkám projektů ze 17 výzev OPŽP. Významná finanční pomoc půjde i na snížení prašnosti průmyslových podniků nebo na úpravu kvality pitné vody. Mezi žadatele bylo rozděleno celkem 4,8 miliardy korun.

08/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180815_sucho - Ministr Brabec předložil spolu s MZe vládě aktuální informace o suchu v ČR i o pomoci k jeho zvládnutí. A svolává setkání skupin, které se věnují projektům v oblasti sucha, i komisi VODA-SUCHO.

09/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180927_vyzva_OP – Výzva OP.

09/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_180925_destovka – Program Dešťovka.

10/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_181001 - Obce, kraje a další subjekty mohou od října čerpat z Operačního programu Životní prostředí 350 milionů korun na dokonalejší varovné systémy před povodněmi a na zabezpečení nestabilních svahů. Lépe tak zvýší ochranu obyvatel i jejich majetku. Státní podniky a příspěvkové organizace pak mohou čerpat z 50 milionové alokace na zpracování podkladů pro stanovení záplavových území nebo na vybudování či modernizaci systémů předpovědní povodňové služby.

10/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_181010 - Ministerstvo životního prostředí spustilo dotační výzvu s alokací 5 milionů korun na podporu koordinačních projektů v ochraně přírody a krajiny.

10/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_181019_vyzva - Po roce vypisuje Ministerstvo životního prostředí spolu se Státním fondem životního prostředí ČR další dotační výzvu v objemu 100 milionů korun na podporu obcí ležících na území národních parků.

10/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_181026_LIFE – Program LIFE.

11/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_181109_NPZP - Ministr životního prostředí Richard Brabec schválil dotace 113 úspěšným projektům ze sedmi výzev Národního programu Životní prostředí. Nejvíce peněz míří do obcí, které chtějí pro občany vybudovat kanalizaci a čistírny odpadních vod. Významná finanční pomoc půjde i na zajištění zdrojů pitné vody, pořízení vozů na alternativní pohon nebo chytré inovativní projekty. Mezi žadatele bylo rozděleno celkem 975 milionů korun z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR.

12/2018 - https://www.mzp.cz/cz/news_181213_hamr – Nový digitalizovaný systém na monitorování sucha, jeho popis, vývoj + souhrn boje MŽP se suchem.

12/2018

-
https://www.mzp.cz/cz/news_TZ_dotace%20na%20COV%20a%20sucho – Na tři

desítky obcí po celé ČR se již brzy pustí do budování kanalizací a čistíren odpadních vod. Ministr životního prostředí Richard Brabec schválil 105 úspěšných projektů v různých výzvách Národního programu Životní prostředí. Nejvíce peněz, bezmála 800 milionů korun, míří do obcí, které chtějí pro své občany vybudovat kanalizaci a čistírny odpadních vod. 13 obcí posílí nebo vybuduje nové zdroje pitné vody. (Seznam schválených projektů v příloze Tiskové zprávy)

2019

02/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_190207 - Ministerstvo životního prostředí připravuje další razantní kroky v adaptaci na změnu klimatu, v boji proti suchu, za čistší ovzduší i přírodu. Právě vyhlašuje 8 nových dotačních výzev z Operačního programu Životní prostředí s celkovou alokací přes 3 miliardy korun, které pomohou zejména městům, obcím, různým veřejným subjektům, ale i výrobním podnikům. Miliardy z evropských fondů míří na efektivnější hospodaření se srážkovou vodou, na snížení emisí z průmyslové výroby v uhelných regionech, rekultivaci starých skládek i posílení péče o přírodu.

03/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_190315 - MŽP podpořilo žadatele z programu LIFE. Na přípravu a spolufinancování projektů vyčlenilo 58 milionů korun.

03/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_190325_program-prostredi-pro-%C5%BEivot-nabizi-miliardy%E2%80%93na-vyzkum-sucha-zmeny-klimatu-nebo-cirkularni-ekonomiky – Informace ohledně výzkumu související se suchem.

04/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_01042019_nejste-pripraveni-na-sucho-pozadejte-si-o-destovku – Program Dešťovka.

05/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_190507-krizove-sucho-pitna-voda - Ministr životního prostředí Richard Brabec dnes představil vládě nový program na podporu výzkumu a inovací v oblasti životního prostředí „Prostředí pro život“, který v letech 2020-2026 přinese až 3, 8 miliardy korun na výzkum a inovace. Program bude mít na starosti Technologická agentura ČR (TA ČR), která bude program administrovat.

07/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_dotace_na_vodovody_vyjezd_Morava - Ministr životního prostředí Richard Brabec rozhodl o uvolnění 2,5 miliardy korun z rozpočtu Státního fondu životního prostředí ČR, které poslouží v obcích ke zmírnění negativních dopadů sucha, konkrétně k řešení nedostatku pitné vody a zlepšení kvality podzemních i povrchových vod. Poté, co se pro velký zájem vyčerpaly evropské prostředky z Operačního programu Životní prostředí, uvolňuje rezort MŽP 2,5 miliardy korun na výstavbu vodovodů, kanalizací a čišťoven odpadních vod.

07/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_20190708_sucho-vodni-zakon - Schválený návrh novely vodního zákona (č. 254/2001 Sb.) z dílny ministerstva životního prostředí a zemědělství umožní úřadům větší regulaci odběrů vody v případě sucha. Systém operativního řízení během sucha nastavuje obdobně, jak je tomu již nyní během povodňových situací. Sucho spolu s povodněmi jsou důsledkem probíhající klimatické změny, na níž je třeba se adaptovat a z pozice státu operativně reagovat.

07/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_20190717_boj_se_suchem_stredni_cechy - Ve středních Čechách se realizují stovky projektů v rámci boje se suchem, financuje je stát i EU.

07/2019

https://www.mzp.cz/cz/news_20170718_ministr_brabec_v_jiznich_cekach_obci_m_a_krajine_vracime_vodu – Problematika sucha v jižních Čechách.

08/2019

https://www.mzp.cz/cz/news_20190822_novy_program_podpory_obnovy_prirozenych_funkci_krajiny - Výzva pro předkládání žádostí o poskytnutí podpory v rámci nově schváleného programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny. Program slouží zejména na adaptaci proti změně klimatu a boji proti suchu, podporuje širokou škálu opatření pro zadržení vody v krajině, ale také proti invazním druhům.

09/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_seminar_voda – Česko-Izraelský seminář o ochraně vody, o suchu a o ekonomickém využití vody včetně programu a prezentací.

09/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_20190924_granty – Rozpis grantů.

11/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_191031-stezka-sucha-Pruhonicich-pomaha-najit-spravne-stromy-do-vyprahlych-mest - V Dendrologické zahradě v Průhonicích postupně vzniká Stezka sucha, na které odborníci experimentálně ověřují, jak jsou jednotlivé druhy dřevin odolné proti suchu, a které druhy stromů jsou vhodné pro vysazování ve městech a obcích.

12/2019 - https://www.mzp.cz/cz/news_20191223-mapy-povodnovych-rizik-a-nebezpeci – MŽP aktualizovalo mapy povodňových rizik a nebezpečí.

2020

4/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200429-situace-po-zime-je-kriticka-MZP-posle-letos-na-boj-se-suchem-dalsich-az-6-mld-Kc - MŽP posílá peníze na boj se suchem.

4/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20202304-MZP-reviduje-zemedelske-plochy-pod-dotacemi-na-osetrovani-travnich-porostu - Dotace MŽP na ošetření travních porostů.

5/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200529_Dalsi-dotace-na-opatreni-ke-zmirneni-klimaticke-zmeny - Přijímání žádostí k programu.

5/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200512-odbornici-i-politici-stvrdili-nova-opatreni-pro-boj-se-suchem-klicove-je-zadrzovat-vodu - Klíčový je zadržovat vodu v krajině.

6/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200630-MZP-odsouhlasilo-21-novych-lokalit-k-zarazeni-do-generelu-vodnich-nadrzi - téma vodních Generelů.

6/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20201706-MZP-od-roku-2014-podporilo-18-tis%ADc-projektu-proti-suchu-za-13-miliard-korun – 18 tisíc projektů v boji proti suchu.

6/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200617_Svetovy-den-boje-proti-suchu - Světový den boje proti suchu, strategie komunikace.

6/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200612-jak-jsme-na-tom-s-udrzitelnym%20rozvojem-dari-se-nam-v-polovine-cilu – ČR 2030.

6/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200603_Sestava-tuni-v-Beskydech - Téma suchých lesů.

7/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200723-mzp-ve-vychodnich-Cechach-si-vody-ceni - Snaha realizovat Plány pro zvládnání sucha. Pilotní plán Komise VODA-SUCHA.

7/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200728-MZP-posila-obcim-7-miliard-korun-na-COV-kanalizace-vodovody - Kanalizace vodovody.

7/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_200730-dotace-MZP-prinesly-nove-zdroje-pitne-vody-pro-obce-na-Pelhrimovsku - Dotace pro obce.

8/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200805-Dalsi-dotace-pro-obce-na-verejne-budovy - Program Dešťovka.

8/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200813_dotace_ekovychova_deti_vycerpane_prijem_zadosti_ukoncen - Ekologická výuka pro děti.

9/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200909-MZP-nabizi-vice-nez-13-milionu-korun-na-zapojeni-verejnosti-do-pece-o-prirodu - Osvěta.

10/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20200909-MZP-nabizi-vice-nez-13-milionu-korun-na-zapojeni-verejnosti-do-pece-o-prirodu - Snaha o obnovu ekosystémů.

10/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20201008-MZP-prinasi-cesky-preklad-hlavnich-zaveru-Globalni-hodnotici-zpravy-o-biologicke-rozmanitosti - Globální zpráva o biologické rozmanitosti.

10/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20201009-Program-Sazime-budoucnost-slavi-rok - Grantový program na výsadbu stromů.

11/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20201113-Do-narodnich-parku-posila-MZP-100-milionu-korun - Kůrovec a Národní parky.

12/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20201201-sucho-pod-zaknem-Parlament-schvalil-novelu-vodniho-zakona - Novela vodního zákona.

12/2020 - https://www.mzp.cz/cz/news_20201222-Ministr-Brabec-Do-obci-posilame-dalsich-700-milionu-predevsim-na-vodohospodarske-projekty - Vodohospodářské projekty.

Zdroj: Vytvořeno autorkou, dle archivu tiskových zpráv MŽP.

Seznam č. 2: Přehled tiskových zpráv MZe související s bojem proti suchu 2015-2020

2015

02/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_koncepce-strategickeho-rozvoje-lesu-cr.html - S Konceptí strategického rozvoje státního podniku Lesy ČR v letech 2015 až 2019 se seznámili v Parlamentu České republiky v rámci veřejného slyšení poslanci, senátoři a další hosté.

03/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_v-mezinarodni-soutezi-mladi-lide-v.html - Zlepšení povědomí o významu lesů mezi mladistvými 13-19 let.

04/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministerstvo-vyplati-do-roku-2020-ceskym.html - Vláda schválila čtyři nařízení Ministerstva zemědělství, které upravují podmínky pro výplatu některých dotací Programu rozvoje venkova na období let 2014-2020. Zemědělci díky tomu do roku 2020 získají z národních zdrojů a z evropského rozpočtu téměř 53 miliard korun.

- 06/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_namestek-ministra-zemedelstvi-patrik.html - Dohoda o spolupráci lesního hospodářství v Bukurešti.
- 07/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_vlada-schvalila-vystavbu-protipovodnovyc.html - Protipovodňová opatření v okolí Bečvy.
- 07/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_plocha-lesnich-pozemku-v-ceske-republice.html - Zpráva o stavu ploch lesních pozemků v ČR.
- 07/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministerstvo-zemedelstvi-ma-plan-jak.html - V „Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody“.
- 07/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministerstvo-zemedelstvi-rozdeli.html - Více než 5 miliard korun je připraveno pro podnikatele v zemědělství, lesnictví a potravinářství v prvním kole příjmu žádostí na projekty z Programu rozvoje venkova (PRV) 2014 - 2020.
- 08/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministr-zemedelstvi-jurecka-prosadi.html - Posílení Programu rozvoje venkova o 13mld. Kč.
- 08/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_modra-zprava-ministerstvo-zemedelstvi.html - Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2014 přináší souhrnnou informaci například o hospodaření s vodami, ochraně povrchových i podzemních vod a ochraně před povodněmi.
- 09/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_vyjadreni-ministra-zemedelstvi-mariana.html - Předběžné výsledky výběrového řízení pro řízení lesů v ČR 2016-2020.

09/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministr-jurecka-v-libereckem-kraji-k.html - Zadržení vody v krajině v Libereckém kraji.

10/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministr-zemedelstvi-jurecka-sprava-lesu.html - Informace o Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů.

11/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministr-zemedelstvi-jednotna-strategie.html - Setkání představitelů evropských státních lesů sdružených v asociaci Eustafor, které v Praze pořádal státní podnik Lesy ČR, ocenil ministr zemědělství Marian Jurečka. Zástupci vlastníků lesů i Ministerstva zemědělství hovořili se zpracovateli dřeva o certifikaci lesů jako nástroji, který prověřuje i podporuje odpovědné hospodaření.

12/2015 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_celkem-8-7-miliardy-korun-poslou-do.html - Lesy ČR a Budějovický Budvar, zřizované nebo založené Ministerstvem zemědělství, převedou do státního rozpočtu 8,7 miliardy korun. Na dnešním jednání to schválila vláda. Lesy ČR poskytnou 8,2 miliardy, Budějovický Budvar 0,5 miliardy korun.

2016

02/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministerstvo-zemedelstvi-chysta-opatreni.html - Vláda schválila materiál Ministerstva zemědělství o zmírnění následků sucha a nedostatku vody v příštích desetiletích. Dokument uvádí různé možnosti, jak zadržovat vodu v krajině.

03/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_jak-ochranit-lesy-pred-kurovcem-vcasnym.html - Krátký seznam jednoduchých doporučení, jak zabránit šíření kůrovce. Materiál například uvádí termíny, do kdy je nutné kůrovcem napadené dříví ošetřit nebo odvézt z lesa ke zpracování, aby se škůdce dále nešířil. Celý materiál je v příloze tiskové zprávy.

03/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministerstvo-zemedelstvi-chce-pestitelum.html - Obrovské

odškodnění zemědělcům kvůli suchu za rok 2015, včetně vypočítaného odškodnění u jednotlivých komodit.

04/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministerstvo-zemedelstvi-zverejnilo.html - Žádosti, podmínky a zásady pro dotace proti suchu.

05/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministr-zemedelstvi-na-opatreni-proti.html - Návrh opatření k omezení následků sucha, který počítá například s obnovou malých rybníků nebo budováním závlahových systémů, dnes schválila vláda. Na opatření proti suchu by měly jít přes tři miliardy ročně.

05/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_zemedelci-dostanou-temer-2-3-miliardy.html - Žádosti o podporu z 2. kola Programu rozvoje venkova 2014-2020.

05/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministerstvo-zemedelstvi-kvuli-kurovci.html – MZe zdvojnásobí monitorovací lety kvůli boji proti kůrovci.

05/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministr-jurecka-strategii-jsme.html – Strategie resortu MZe do roku 2030

06/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_podpora-do-lesu-by-mela-proudit-z.html - Vláda schválila návrh na poskytování podpor na hospodaření v lesích a na některé myslivecké činnosti.

06/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministr-zemedelstvi-jurecka-vodni-nadrze.html - Ministerstvo zemědělství řeší, jak zajistit dostatek vody při možné změně klimatu. Základem je posílit schopnost krajiny, aby zadržovala vodu.

07/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministr-jurecka-za-lonske-sucho-dame.html – Kompenzace pro zemědělce za sucho.

08/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2015_ministr-jurecka-investujeme-do-zadrzeni.html – Investice do zadržení vody v krajině, ochrana před suchem a povodněmi.

10/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministr-zemedelstvi-kompencaci-za-sucho.html – Zpracování žádostí o kompenzace pro zemědělce za sucho.

10/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_cesky-a-nemecky-ministr-zemedelstvi.html – Spolupráce s Německem v oblasti lesnictví.

11/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministr-zemedelstvi-splnili-jsme-slib.html – Dokončení a vyplacení kompenzací za sucho (viz 07/2016, 10/2016).

12/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministerstvo-zemedelstvi-podpori-v-novem.html – Podpoření programu Země, vybrání výzkumných projektů atd.

12/2016 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2016_ministr-zemedelstvi-jurecka-ze-zisku.html - Lesy ČR zřizované Ministerstvem zemědělství převedou do státního rozpočtu přibližně 5,6 miliardy korun.

2017

01/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_nove-rybniky-postupy-i-zakony.html - Vláda schválila komplexní materiál o tom, jaké kroky podniká státní správa, aby zmírnila následky sucha v příštích letech.

01/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_ministr-jurecka-ministerstvo-zemedelstvi.html - Projednávání Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu, který předložilo Ministerstvo životního prostředí. Ekologické hnutí DUHA si zcela mylně vysvětluje postoj Ministerstva zemědělství a ministra Mariana Jurečky k tomuto materiálu.

01/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_ministr-jurecka-mym-cilem-je-zdrava.html – Voda a sucho, ochrana půdy a lesů v Krušných horách.

03/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_ministerstvo-zemedelstvi-spousti.html - S novým modelem fungování bude od 1. dubna spuštěna Letecká hasičská služba, kterou zajišťuje Ministerstvo zemědělství. Za úkol bude mít hašení lesních požárů, a to s využitím tří letadel soukromých společností a dvou vrtulníků Policie ČR.

06/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_zacalo-letosni-vapneni-krusnych-hor.html - Ministerstvo zemědělství zahájilo každoroční vápnění lesů poškozených imisemi. V plánu je letos ošetřit 4,5 tisíce hektarů v Krušných horách. Akce hrazená z rozpočtu Ministerstva bude stát zhruba 40 milionů korun, stejná částka je naplánovaná i na příští rok.

06/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_ministerstvo-zemedelstvi-proti-suchu.html - Ministerstvo zemědělství otevřel program na budování závlah na polích a v sadech. To je ale jen jedna součást rozsáhlého systému opatření proti suchu.

07/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_vlada-schvalila-koncepci-na-ochranu-pred.html - Snížit zranitelnost území před nedostatkem vody v důsledku očekávaných změn klimatu je cílem Koncepce na ochranu před následky sucha pro území České republiky. Společný materiál Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí schválila vláda.

08/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_modra-zprava-delsi-vodovodni-i.html – Modrá zpráva o vodovodním hospodářství za rok 2016.

09/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_ministerstvo-zemedelstvi-naridilo.html - Nepříznivé klimatické podmínky posledních let, zejména mimořádný vláhový deficit, oslabil vitalitu a odolnost zvláště jehličnatých lesních porostů prakticky na celém území České republiky. To má za následek přemnožení hmyzích škůdců lesních porostů (podkorního hmyzu), které v některých krajích dosáhlo dnes již kalamitního stavu.

09/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_vlada-schvalila-castecnou-nahradu-za.html - Na zmírnění škod způsobených suchem v letošním roce dostanou naši zemědělci a pěstitelé 2 miliardy korun ze státního rozpočtu.

10/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_zprava-o-stavu-lesniho-hospodarstvi.html – Zpráva o plochách lesa za 2016.

11/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_o-5-kolo-prv-maji-zemedelci-potravinari.html – Program rozvoje venkova (dotace).

11/2017 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2017_ministerstvo-zemedelstvi-kalamitni-drivi.html - Ministerstvo zemědělství vydalo nařízení, podle kterého musí vlastníci lesů odstranit do konce března příštího roku dřevo napadené kůrovcem nebo poničené letošními vichřicemi. Ostatní, takzvaná úmyslná těžba, zakázaná však není.

2018

03/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_okamzita-stopka-umyslne-tezbe-dreva-v.html - Ministerstvo zemědělství s okamžitou platností a až do odvolání zastavilo úmyslnou těžbu dřeva ve státním podniku Lesy ČR. Požádalo o to také vedení ostatních resortů. S výzvou k zastavení úmyslných těžeb se zároveň obrací na vlastníky nestátních lesů.

04/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_hlavni-zemedelsky-program-zacina-od.html - Ministerstvo zemědělství spustilo 6. kolo příjmu žádostí z Programu rozvoje venkova (PRV) a 12. výzvu v Operačním programu Rybářství.

04/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_penize-na-odskodneni-za-lonske-sucho-a.html - Dvě miliardy na kompenzaci za loňské sucho, 208 milionů korun za jarní mrazy a 141 milionů na budování závlah, které mají zemědělcům pomoci lépe se vypořádat se suchem.

05/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-zemedelstvi-novela-vyhlaske.html - Vyhláška o opatřeních k ochraně lesa, kterou podepsal ministr zemědělství Jiří Milek. Vyhláška upravuje požadavky na vlastníky lesů tak, aby své síly mohli využívat efektivněji.

05/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-zemedelstvi-situace-s-kurovcem.html - Řízením státního podniku Lesy ČR ministr zemědělství Jiří Milek pověřil dosavadního ředitele vodního a lesního hospodářství Lesů ČR Tomáše Pospíšila. Ve funkci krizového manažera pro zvládnutí kůrovcové kalamity potvrdil Ludvíka Řiřáče, dosavadního krajského ředitele Lesů ČR v Liberci.

05/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-zemedelstvi-ke-kurovcove.html - Zvládnutí současné kalamitní situace v lesích je nereálné bez vyhlášení nouzového stavu a bez intenzivní meziresortní spolupráce. Uvedl to ministr zemědělství Jiří Milek na jednání ke krizové situaci v lesích.

05/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_sucho-a-kroky-ktere-proti-nemu-dela.html - Kroky MZe proti suchu v různých odvětvích.

05/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-zemedelstvi-pro-reseni-kurovcove.html - Zajištění chybějících pracovníků pro těžbu, odvoz a asanaci dříví, uvolnění těžebních

kapacit, vybudování náhradních skladů a navýšení přepravní kapacity, to jsou hlavní opatření pro řešení kůrovcové kalamity.

06/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-miroslav-toman-kurovcovou-1.html - O rozvoji lesního hospodářství a řešení jeho aktuálních problémů, zejména kůrovcové kalamity jednal ministr zemědělství Miroslav Toman se zástupci Hnutí DUHA. Navrhl založit společnou platformu odborníků z ministerstev, lesnických organizací a ochránců přírody, kteří budou situaci společně řešit.

07/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_kam-docasne-ulozit-kalamitni-drivi.html - Způsob uložení kalamitního dříví a dříví postiženého kůrovcem.

08/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-zemedelstvi-chceme-omezit.html - Omezení výsadby smrků vzhledem ke kůrovcové kalamitě a klimatickým změnám.

08/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministerstvo-zabezpecuje-obce-proti.html - Dotace určená na vybudování vodovodů, kanalizací, čistíren a úpraven vod nebo na vodojemy. Ministerstvo zemědělství tak přispěje konkrétním obcím na boj proti suchu.

09/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-toman-situaci-s-kurovcem-na.html - Vyjádření MZe k situaci o kůrovci na Vysočině.

09/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-zemedelstvi-boj-s-kurovcem-bude.html - Boj s kůrovcem, objem smrkového kůrovcového dříví apod.

09/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministr-toman-na-jednani-komise-voda.html - Budování nových přehradních nádrží, jejich posílení přivedením dalších přítoků, vzájemné propojení vodárenských soustav, ale i stavby a rekonstrukce stovek rybníků či zavlažovacích soustav.

10/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministerstvo-zemedelstvi-spousti-7-kolo.html - Dotace na zemědělský program 7. kolo, včetně lesů.

10/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_pri-osazovani-lesu-novymi-stromky.html – Více listnatých stromů, tvoření pestřejších lesů vzhledem ke kůrovcové kalamitě.

10/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministerstvo-zemedelstvi-dnes-zverejnilo.html - Pro kompenzaci ztrát způsobených zemědělcům suchem v letošním roce se použijí finanční prostředky, které zůstaly nevyplaceny za kompenzace škod způsobených jarními mrazy a suchem v roce 2017, což odpovídá částce zhruba 850 milionů korun.

10/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministerstvo-zemedelstvi-odstartovalo.html - Dotace na protipovodňová opatření.

10/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_ministerstvo-zemedelstvi-da-jeste-vic.html – Mze přidává více peněz na zdravou obnovu lesů.

11/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_semenny-rok-pomuze-prirozene-obnove-lesu.html - Obnova lesů, zakládání lesních školek.

12/2018 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2018_strategie-ministerstva-zemedelstvi-pro.html - Strategie MZe pro rok 2019, zejména boj s kůrovcem, příloze pdf a prezentace o kůrovcové kalamitě.

2019

01/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_rok-2019-v-resortu-zemedelstvi-mimoradna.html - Balíček mimořádných opatření na řešení kůrovcové kalamity a jejích následků, nastavení nové Společné zemědělské politiky, která by měla začít platit po roce 2020, nová pravidla pro používání účinné látky glyfosát nebo novela zákona o spotřební dani,

tedy takzvaná zelená nafta. To jsou některé z novinek, s nimiž Ministerstvo zemědělství (MZe) vstupuje do roku 2019.

01/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministerstvo-zemedelstvi-naplnuje.html - Ministerstvo zemědělství (MZe) podporuje opatření, která zadrží vodu v krajině. Pomohlo například financovat nové rybníky, revitalizovat toky a podpořilo budování závlah.

01/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_szif-prijima-zadosti-na-druhou-etapu.html - O kompenzaci škod za sucho 2018 projeví zemědělci obrovský zájem.

02/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_novela-zakona-o-lesich-pomuze.html - Novela zákona, která má pomoci lesníkům a boji proti kůrovcové kalamitě.

03/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministr-zemedelstvi-voda-je-pro-nas.html - Ústavní ochrana vody.

03/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_co-den-to-rybnik-ministerstvo.html - Rekonstrukce, ochrana, obnovení, odbahnění rybníků v boji proti suchu.

04/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_zacina-nova-etapa-boje-s-kurovcem-v.html - Možnost odložení těžby souší, tedy stromů, ze kterých již kůrovec vylétl, až do konce roku 2022 nebo prodloužení lhůty pro zalesnění ve vybraných oblastech na 5 let.

04/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministerstvo-zemedelstvi-pripravilo.html - Řešení sucha na Rakovnicku.

05/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministr-zemedelstvi-se-suchem-musime.html – Hospodaření pro zadržování vody v půdě.

- 05/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministerstvo-zemedelstvi-spustilo-portal.html – Spuštění portálu pro nákup semen a dřevin vzhledem ke kůrovcové kalamitě.
- 05/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministr-toman-ministerstvo-zvysuje.html - Ministerstvo zemědělství chce podpořit správné hospodaření v lesích částkou 1,15 miliardy korun. Zároveň jedná s Evropskou komisí a Ministerstvem financí o uvolnění další 3 miliard, aby měli vlastníci z čeho financovat péči o lesy.
- 06/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_lesnici-dostanou-od-ministerstva.html – Dotace na techniku pro lesní školky.
- 06/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_rocni-bilance-ministra-tomana-prioritni.html – Roční bilance pro boj se suchem a s kůrovcem.
- 07/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_vlada-dnes-schvalila-novelu-vodniho.html - Schválení novely zákona pro boj se suchem.
- 07/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministr-toman-sucho-na-rakovnicku-je.html - Opět řešení sucha na Rakovnicku.
- 07/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_nestatnim-vlastnikum-lesu-chce.html - Celkem až 2,5 miliardy korun plánuje Ministerstvo zemědělství (MZe) vyplatit nestátním vlastníkům lesů na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích. Nový dotační program schválila vláda, pro letošní rok na něj uvolní 1,5 miliardy korun.
- 08/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministr-zemedelstvi-vyjednali-jsme.html - Rozpočet Ministerstva zemědělství (MZe) z národních zdrojů bude v příštím roce 24 miliard korun. Peníze

použije na obnovu lesů po kůrovcové kalamitě a projekty ve vodním hospodářství, které mají zmírnit dopady sucha.

08/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministerstvo-zemedelstvi-ziskalo-souhlas.html - Evropská komise schválila Ministerstvu zemědělství Rámcový program pro řešení rizik a krizí v zemědělství – náhrada škod způsobených škůdci lesních dřevin. Celkem chce letos MZe v tomto svém programu vyplatit nestátním vlastníkům lesů 1,5 miliardy korun.

08/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministr-toman-na-konferenci-voda-v-4.html - Moderním přístupům k omezení následků sucha a k zajištění vody v krajině a ve vodních zdrojích se věnovala dnešní konference Voda v krajině 21. století v Českých Budějovicích.

08/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_diky-novemu-opatreni-mohou-vlastnici.html - Ministerstvo zemědělství (MZe) rozšířilo počet území mimořádně zasažených kůrovcem v České republice.

09/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_ministerstvo-zemedelstvi-prispelo-v-roce.html - Shrnutí sucha a finančních příspěvků pro vodní hospodářství.

11/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_pomoc-pro-vlastniky-lesu-postizenych.html - Celkem 2,5 miliardy korun dostanou letos a v příštím roce od Ministerstva zemědělství (MZe) nestátní vlastníci lesů na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity. Peníze jim umožní zalesnit holiny, pečovat o les, zajistit jeho druhovou pestrost i ochranu před škůdci.

12/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_obnovu-lesu-znicenych-kurovcem-zajisti-i.html - Ministerstvo zemědělství (MZe) rozšířilo doby lovu několika druhů spárkaté zvěře. To pomůže především oblastem, které zasáhla kůrovcová kalamita, a které jsou osázené novými stromky. Právě ty totiž spárkatá zvěř okusuje a ničí.

12/2019 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_rajonizace-lesu-kvuli-kurovci-se.html - Ministerstvo zemědělství (MZe) opět rozšířilo počet území mimořádně zasažených kůrovcem v České republice. Pro takto vymezené zóny bude platit možnost odkladu zalesnění až na pět let a také uvolnění pravidel přenosu sadebního materiálu při zalesňování kalamitních holin.

2020

01/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministr-toman-zakladni-kostra-navrhu.html - Ministerstvo zemědělství s odborníky zpracovalo návrh ústavního zákona na ochranu vody, který bude po zapracování finálních připomínek předložen parlamentním frakcím k podání poslaneckého návrhu do legislativního procesu.

01/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministr-zemedelstvi-kvuli-suchu-zaciname.html - Na rekonstrukci páteřních vodovodů a propojování vodovodních soustav bude vynaloženo v příštích dvou letech bezmála půl miliardy korun. Pro vlastníky vodárenské infrastruktury vytvoří Ministerstvo zemědělství (MZe) samostatný dotační program, pomocí kterého na peníze dosáhnou.

01/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministerstvo-zemedelstvi-odmita-vytky-ke.html - Za zcela nekvalifikovanou, manipulativní a psanou bez základní znalosti faktů považuje Ministerstvo zemědělství (MZe) tiskovou zprávu Pirátské strany ke Strategii rozvoje Lesů ČR. Strategie je reálným výhledem na nejbližších 5 let, který vychází z odborných podkladů a faktů.

02/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_vlada-schvalila-zakladni-strategii.html - Koncepti státní lesnické politiky, tedy základní strategii lesnictví, která bude reagovat na aktuální stav a situaci v lesích, schválila vláda. Materiál se věnuje nejen problematice lesů ve vlastnictví státu, ale lesnímu hospodářství jako celku. Koncepti připravovala pracovní skupina, jejíž členy nominovalo na základě žádosti Ministerstva

zemědělství (MZe) 23 subjektů, a to dotčená ministerstva, lesnické svazy, univerzity, kraje, obce a nevládní organizace.

02/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_chystana-novela-zakona-o-myslivosti-da.html - Novela o myslivosti, rozšíření lovu zvířat za účelem ochrany stromů/lesů.

02/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_velke-prehrady-jsou-na-sucho-pripraveny.html – Zajištění vody a příprava na sucho.

03/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_pomoc-v-krizi-pro-drobne-vlastniky-lesu.html - Vláda schválila návrh ministra zemědělství Miroslava Tomana uvolnit 1,2 miliardy korun na škody způsobené kůrovcovou kalamitou v období od 1. 10. 2017 do 31. 12. 2018. Celkem vlastníci nestátních lesů požadovali 2,8 miliardy korun.

4/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministr-toman-novym-opatrenim-vytvarime.html - Ministerstvo zemědělství (MZe) dnes vydalo nové opatření obecné povahy, kterým prodlužuje lhůty k zalesnění kalamitních holin a uvolňuje pravidla přenosu sadebního materiálu na území celé České republiky. Tímto opatřením rozšiřuje územní působnost některých dosud platných opatření k řešení kalamitní situace v lesích. Vlastníkům lesů ještě více uvolňuje ruce k obnově lesa po kalamitě za objektivně ztížených podmínek.

06/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministr-zemedelstvi-mame-plan-na-vyuziti.html - Pozemkové úpravy, závlahy a odvodnění, ochranu půdy a její monitoring řeší Plán opatření pro řešení sucha prostřednictvím pozemkových úprav.

06/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_historicky-rekordni-vysadba-listnacu.html - Soubor opatření proti dopadům sucha v lesích a kůrovcové kalamitě, který nastavilo Ministerstvo zemědělství, se osvědčuje. V lesích bylo vysázeno 3x více listnáčů než smrků, což

přispívá k ozdravení lesů. Loni se také podařilo vytěžit nejvíce kůrovcového dřeva v historii.

06/2020 - <http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/ministerstvo-zemedelstvi-podpori.html> - Podpoření technologií pro menší znečišťování vod dusičnany.

07/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministerstvo-aktualizovalo-cervenou-zonu.html - Ministerstvo zemědělství (MZe) upravilo tzv. červenou zónu, pro kterou platí mimořádná opatření k řešení kalamitní situace v lesích. Jde o území, které je kůrovcem zasaženo mimořádně silně nebo je bezprostředně ohrožené. V červené zóně mohou majitelé lesů upustit od některých opatření, aby měli kapacity na zpracování a asanaci napadeného dříví.

09/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_rok-2019-v-lesich-rekordni-tezba.html - Pokračující kůrovcová kalamita je jednou z hlavních příčin rekordní těžby dřeva v roce 2019. Celkem se v lesích v České republice vytěžilo 32,58 milionu m³ dřeva, z toho 95 % představuje tzv. nahodilá těžba.

09/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_modra-zprava-2019-v-ceske-republice.html - Modrá zpráva o vodní hospodářství za rok 2019.

10/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministr-toman-po-jednani-vlady-soucasne.html - Historicky nejdelší období sucha posledních let ukázalo, že při poklesu hladin podzemních vod, které pokrývají přibližně 50 % výroby pitné vody, je potřeba zajistit vodárenské zdroje akumulací povrchových vod.

11/2020 - http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministerstvo-zemedelstvi-podpori-vice.html - Podpora MZe vodního hospodářství a pozemkových úprav. 3 mld. Kč

Zdroj: Vytvořeno autorkou, dle archivu tiskových zpráv MZe